Gerard Klein

Sceptrul hazardului

LE SCEPTRE DU HASARD, 1992

1

BILELE se rostogoleau într-o mişcare viu colorată, ce atrăgea privirea, o hipnotiza. Apăreau simultan pe o sută cincizeci de milioane de ecrane răspândite de-a lungul şi de-a latul planetei şi puteau fi văzute, cu o oarecare întârziere, pe miliarde de ecrane, într-o sută de lumi noi. Săreau în colivia aurită ca nişte insecte înnebunite. Când îşi încetiniră mişcarea, observatorii putură să distingă literele şi cifrele gravate pe suprafaţa lor. Coborau încet spre baza coliviei sferice şi cădeau printr-un orificiu circular într-un scurt cilindru transparent. Se înşiruiau într-o anumită Ordine. Spectatorii încercau să citească suita de cifre şi litere.

— Dumnezeule! spuse bărbatul tolănit în iarba grădinii din Aroigne, în faţa televizorului său portabil.

Folosea frecvent expresii şi înjurături împrumutate din limba veche. Numele său era Ingmar Langdon, avea treizeci de ani, dar arăta cam cu zece ani mai mult. Purta haine uşor demodate, dar nu se sinchisea de asta. Cu pantalonii săi simpli, roz, cămaşa verde şi ochelarii purtaţi ca un moft într-o lume în care bolile de ochi dispăruseră, avea un aer desuet şi original.

— Dumnezeule! repetă.

Privea fix suita de litere şi cifre care se lăfăia pe ecran şi dacă trăsnetul ar fi izbit pământul la picioarele sale, n-ar fi fost mai uimit.

— Chiar eu să păţesc aşa ceva. Aveam o şansă la o sută douăzeci de milioane şi, ţinând cont de numărul Nedemnilor, tot îmi rămânea o şansă la o sută zece milioane. Tocmai pe mine a trebuit să cadă măgăreaţa!

Vocea impersonală din aparat tocmai citea suita de litere şi cifre, ca nimeni să nu poată susţine că n-a auzit-o, şi, ceva mai târziu, litania monocordă fu recepţionată pe fiecare din cele aproape două sute de lumi locuite ale galaxiei. Locuite de

oameni, bineînţeles. Vocea căpătă un timbru mai cald şi rosti cuvintele rituale:

— Popoare ale Pământului, suntem bucuroşi să vă anunţăm numele celui ales prin marele joc al puterii. Viaţă lungă şi noroc noului stocastocrat, Ingmar Langdon. Vi-l vom prezenta de cum îşi va face apariţia.

Bilele dispărură de pe ecran, fiind înlocuite de o dată înscrisă cu litere roşii: 19 iunie 2387.

Cu o simplă mişcare din vârful degetelor, Langdon stinse aparatul şi aruncă o privire zăpăcită cărţii pe care încă o mai ţinea în mână. O carte din vremurile de mult apuse, cu paginile din hârtie şi coperţile din piele. O carte mai bătrână decât stocastocraţia, din timpurile în care puterea şi politica erau apanajul specialiştilor. Binecuvântate vremuri.

Lucrurile nu mai puteau fi schimbate. Era stocastocrat. Ţinea în mâinile lui sceptrul hazardului. Şi nu avea nici cel mai mic chef să o facă. Milioane de indivizi şi-ar fi dat zece ani din viaţă ca să fie în locul lui, dar el ar fi dat jumătate din cărţile sale ca să evite noul său destin.

Bineînţeles, cei din Palat aşteptau să se prezinte el însuşi. Dacă nu, vor trimite roboţii să-l convingă. Se întrebă cât timp le va lua fierătaniilor să-l descopere. Nu simţea nici o plăcere să-şi pună singur laţul de gât. Pe de altă parte, realiza că nu poate să le scape trimişilor oficiali. Încă nu-şi pusese astfel de probleme, dar aero-glisorul său, ori distribuitorul său de credite trebuiau să fie conectate la un soi de centrală capabilă să indice în orice clipă locul în care se afla. Evident, ar fi putut să câştige timp deplasându-se foarte repede, lăsându-i să alerge pe urmele lui, dar...

Ideea începea să-i încolţească în minte. Ar fi putut să fugă. Nu îndrăznise să şi-o mărturisească, dar la asta se gândise încă de când îşi văzuse numărul matricol pe ecran. Nu cutezase să-şi formuleze ideea cât timp fusese năucit de uimire, dar exact asta era. Stătea în puterea lui să aleagă. Romanele şi poveştile scrise cu secole în urmă, şi la care ţinea atâta, erau pline de eroi care aleseseră fuga din cele mai diverse motive. În general, ei ştiau exact de ce anume fug şi încotro se îndreaptă. El ignora în bună parte situaţia ce-l punea pe drumuri şi nu avea nici cea mai vagă idee despre locul spre care se va îndrepta. Singura certitudine era aceea că nu dorea să devină stocastocrat. Îl

pasionau numai cărţile, cu condiţia să poarte patina timpului. Până atunci nimeni nu i-o reproşase, căci prima lege a Pământului era aceea a libertăţii, dar se îndoia că pasiunea aproape exclusivă pentru cărţile vechi era compatibilă cu munca şi îndatoririle stocastocraţiei.

Făcu un semn televizorului portabil, iar acesta se înălţă în aer şi-l urmă supus. Se aplecă să ia cartea şi străbătu cu paşi mari iarba grădinii din Aroigne. Suspină adânc, privind peisajul ce-l înconjura. Era sigur că pierde paradisul din faţa sa. Acest parc, un parc imens şi minunat. De altfel tot Pământul nu era decât un parc, sau, mai bine spus, un ansamblu de grădini. Existau de tot soiul, pentru toate gusturile, locuri vesele, luminoase şi locuri sălbatice, câmpii şi munţi, iar între ele nu se ridica nici o îngrădire. Erau zone calde, acoperite cu jungle de nepătruns, şi zone stăpânite de îngheţul veşnic. Existau chiar şi parcuri submarine. Cu excepţia Nedemnilor, oamenii trăiau acolo unde le făcea mai multă plăcere. Cei mai mulţi dintre ei se mulţumeau să rătăcească de la un capăt la altul al planetei la bordul aero-glisoarelor, să-şi întâlnească prietenii doar de sărbători, sau la intervale de timp bine stabilite în Oraşul Palatului. Erau şi dintre cei care alegeau să-şi petreacă viaţa într-una sau alta din rezervaţiile istorice pe care munca de secole a grădinarilor o lăsase să supravieţuiască. Versailles, Taj Mahal, Lonu de Nouillor şi alte câteva ce răsăreau dintre copaci cu structurile lor din piatră, sau din beton şi sticlă. Întreţinute de roboţi invizibili, cele mai multe dintre aceste edificii aşteptau un oaspete ce nu va veni niciodată, sau care va petrece acolo o lună-două, ca să pornească imediat spre alte orizonturi. Şi, mai ales, nu izbucnea nici un conflict. Pământul, această imensă grădină, putea să ofere izolarea sau comunitatea fiecăruia dintre cei două sute de milioane de locuitori. Se spunea că, pe alte lumi, locuitorii erau şi mai puţin numeroşi, dar traiul lor era mai aspru şi doar cei care preferau aventura plăcerilor culturii luau drumul cosmosului.

Langdon iubea grădina din Aroigne pentru că era una dintre cele mai sălbatice şi puţin frecventate. Plutea aici un aer de neglijenţă, deşi roboţii grădinari vegheau şi, ca peste tot, o întreţineau cu mare grijă. Dar ei lăsaseră, conduşi de gustul oamenilor, ca ierburile să crească în voie pe peluze, iar lianele să invadeze pădurea. Chiar şi florile erau sădite la întâmplare.

Langdon regăsise acolo parfumul trecutului, al trecutului, la care ţinea atât de mult şi pe care îl gusta cu şi mai multă desfătare din paginile cărţilor. I-ar fi plăcut, mărturisea el, să trăiască într-un secol calm, aşa cum fusese secolul al XX-lea, în care oamenii încă nu erau măcinaţi de grija cuceririi de noi planete şi în care, aşa cum spuneau cei mai mulţi dintre cronicari, umanitatea nu avea altă o-cupaţie decât să creeze, să clădească şi să scrie poezii. Şi în care, întâmplător, gândi el acum, stocastocraţia încă nu exista.

În acel loc al grădinii din Aroigne se întâlneau două văiugi, iar crestele colinelor erau încununate de pâlcuri de copaci. Izvorât din maşinăriile ascunse, un puternic jet de aer împingea norii şi împiedica ploaia ce sta gata să cadă. Aversa se deplasa sub control, ocolind încet, cu grijă, locurile ocupate de oameni. Era ghidată de perdele de aer în continuă mişcare, coordonate de un calculator.

Întreaga natură era trucată, într-un fel, sau, cel puţin, amenajată. În grădina din Aroigne domnea, ca şi în cele mai multe dintre celelalte grădini ale planetei, o primăvară eternă. În alte locuri puteai să întâlneşti iarna sau vara, iar dacă anotimpurile se scurgeau încet, unul după altul, asta se întâmpla din cauza nevoilor vegetaţiei.

Langdon se îndreptă către aeroglisorul său adăpostit în spatele unui pâlc de copaci. Nu suporta, atunci când citea, vederea unui obiect mecanic care să-i aducă aminte cu brutalitate de secolul său, iar dacă târa mereu după el televizorul portabil, sau, mai bine spus, autopurtat, asta era o ultimă concesie făcută moravurilor vremii sale, pe care le găsea dezgustătoare. Accepta cu plăcere unele facilităţi, dar nu le utiliza decât în public, ca să-i amuţească pe criticii săi. Chiar şi aeroglisorul lui era de dimensiuni considerabile, uşor demodat. Bineînţeles că ar fi putut obţine un model nou de la distribuitor, dar n-avea nici un chef să-şi mute el însuşi întreaga bibliotecă dintr-un aparat în altul, şi nu suporta să vadă cărţile mânuite de roboţi, în plus, modelele de fabricaţie recentă erau din ce în ce mai mici şi n-ar fi putut adăposti cele aproape treizeci de mii de volume ce alcătuiau biblioteca sa şi pe care nu vroia să le microfilmeze.

Uşa aeroglisorului se deschise singură la apropierea lui. Intră în uriaşul aparat ovoidal şi se îndreptă imediat spre

bibliotecă. Trebuia să se gândească pe îndelete. Se instală într-un fotoliu adânc şi porni vibromasorul. La urma urmei era foarte nehotărât asupra mutărilor pe care trebuia să le facă. Hotărâse să fugă, dar locul spre care urma să se îndrepte era încă nebulos în mintea lui. În trecut, dacă era să dai crezare cărţilor citite de el, cărora le mângâia acum cu privirea legăturile şi co-perţile viu colorate, recunoscând ici şi colo un mic detaliu doar de el ştiut, deşi nu putea citi de la acea distanţă autorii şi titlurile, eroii fugeau, în general, din o-raşele în care erau persecutaţi şi se refugiau în natura mai mult sau mai puţin primitoare. Pe Pământul secolului al XXIV-lea oraşele nu mai existau, cu excepţia Oraşului Palatului. Trebuia deci să procedeze exact pe dos, adică să fugă într-un oraş, şi chiar în cel al Palatului. Poate că i s-ar fi pierdut urma în anonimatul nenumăraţilor locuitori, dar asta însemna să-şi abandoneze cel puţin pentru un timp aeroglisorul şi cărţile, iar ideea îi displăcea. Şi intra, într-un fel, chiar în gura lupului. Instinctiv simţea că cel mai bine ar fi să pună o distanţă cât mai mare între el şi Palatul stocastocratului dacă vroia să-şi înfrunte destinui. Dar raţiunea îi dădea sfatul contrar. Nimeni nu s-ar fi gândit să-l caute într-un oraş pe care avea toate motivele să-l urască. Nimeni, cu excepţia unui robot. Mai era o soluţie, dar şi ea presupunea a-bandonarea cărţilor şi era chiar mai neplăcută decât prima: să se refugieze printre Nedemni, să trăiască sub pământ.

Într-adevăr, acolo era cel mai bun adăpost şi era, printre altele, soluţia cea mai amuzantă. Ar fi, fără îndoială, pentru prima dată în istorie când un stocastocrat coboară printre Nedemni. „La urma urmei, îşi zise el, este tot prima dată când un om refuză să fie stocastocrat după ce a fost ales de Maşinile Hazardului."

Televizorul făcu un salt şi se apropie de el. Ecranul se aprinse. Apăru imediat chipul marnei sale. Înţelese imediat din expresia ei fericită că era la curent şi că dorea să-l felicite. Îşi vedea rareori mama, nu pentru că ar fi fost vreo neînţelegere între ei, ci pentru că ea nu putea să trăiască decât în efervescenţa petrecerilor şi a activităţilor sociale. Chiar punea pe seama copilăriei sale foarte agitate gustul său de acum pentru cărţi şi singurătate.

— Bravo Ingmar! spuse ea imediat. Eram sigură că într-o bună zi o să ţi se întâmple una ca asta. Prietenele mele sunt

nebune de invidie. Şi cred că asta îţi va face bine. Trebuia să te rupi de cărţile tale şi, aşa cum mi-a spus Nilan, care este o personalitate de prim rang, să călătoreşti, să mergi să vezi ce se întâmplă la hotarele confederaţiei. Sper că toate astea n-or să te împiedice să vii să mă mai vezi din când în când...

Încercă să stăvilească şuvoiul de cuvinte.

— Mamă, începu el.

— Ei, nu-mi spune aşa, ştii că nu pot să sufăr asta. Mă îmbătrâneşte. Am un nume la fel ca toată lumea.

— Da, Clara, spuse el, încercând să nu-şi arate plictiseala. Dar n-am nici un chef să devin stocastocrat. Mă bate gândul să refuz.

— Imposibil! se auzi vocea ei triumfătoare. Constituţia ţi-o interzice. Prea ar fi uşor să scapi de responsabilităţi. De altfel, îţi va face foarte bine. M-am gândit, de asemenea, că de acum încolo o să ai nevoie de o soţie. Am trecut în revistă toate…

— Toate fetele prietenelor tale, suspină el.

— Oh! Şi ele îmi sunt prietene.

Începu un lung pomelnic de nume şi de calităţi. Langdon încetă să o mai asculte, deşi păstră pe faţă un aer interesat. Era clar că pentru ea sarcina stocastocratului se limita la prezidarea unor sărbători şi banchete, la care spera să-şi aibă partea ei. Oricum, el detesta genul ăsta de activităţi, dar ceea ce întrezărea din stocastocra-ţie era chiar mai rău. Să guverneze, trebuia să guverneze. Iar cele ce se petreceau în zonele locuite ale galaxiei nu uşurau nici pe departe lucrurile. Era clar chiar şi pentru el, care se ţinea departe de politică, că domnia noului stocastocrat va fi extrem de agitată. Că o dorea sau nu, numele său urma cu siguranţă să intre în istorie.

— Şi cred că micuţa Sandra, Sandra Devon, continua imperturbabilă mama sa, va fi pentru tine o companie minunată. Este foarte cultivată şi tatăl ei era...

— Ascultă, Clara, spuse el, n-am nici un chef să mă însor, chiar şi cu titlu provizoriu. Experienţa anterioară mi-a ajuns pentru vecie. Şi nu am nici un chef să trec şi prin aceea a stocastocraţiei. Iartă-mă, dar am multe de făcut, o să te chem mai târziu.

Stinse aparatul cu o imperceptibilă mişcare din vârful degetelor. Spera ca ea să ţină cont de cele spuse. Spera, de asemenea, să stea cât mai departe de combinaţiile

matrimoniale ale mamei sale. Dar ecranul se aprinse imediat. Un sceptru strălucitor nu lăsa nici o îndoială asupra calităţii mesagerului. De data asta era reprezentantul Palatului.

— Înălţimea Voastră, spuse vocea perfectă a unui robot, suntem fericiţi că, în sfârşit, am reuşit să stabilim legătura. Am fost puţin surprinşi să nu primim nici un apel din partea dumneavoastră. Ne-am gândit, deci, că încă nu sunteţi la curent cu faptul că tocmai aţi fost numit Stocastocratul planetei Pământ şi Înalt Protector al celor o sută de lumi. Apartamentele de la Palat vă aşteaptă, iar reprezentanţii celor o sută de lumi vor fi bucuroşi să le fiţi prezentat în cel mai scurt timp. Este absolut necesar să participaţi la conferinţa de mâine, menită să studieze relaţiile noastre cu extratereştrii. Doriţi să trimitem o escortă aeriană?

— Nu, nu, spuse el în grabă. Eu... mai am câteva pregătiri de făcut înainte de a mă putea prezenta la Palat. Aş dori să fiu lăsat în pace.

— Consultaţia este cât se poate de clară, sublinie robotul. Trebuie să ajungeţi la Palat chiar în această seară. Nu suntem în măsură să vă asigurăm securitatea în a-fara Palatului. Cred că ar fi mai bine să trimitem o escortă.

Era imposibil să convingi un robot să revină asupra unei decizii pe care o luase deja. Langdon hotărî să-şi acorde măcar câteva ore de răgaz.

— O să fiu la Palat în această seară, declară el. Dar nu-mi trimiteţi pe cap nici o escortă.

— Am fi dezolaţi dacă ar trebui să venim să vă luăm pe sus, sublinie robotul, deşi Constituţia prevede şi situaţia specială în care stocastocratul nu cooperează. Vă urez o după-amiază plăcută.

— Mulţumesc, mulţumesc, bodogăni Langdon, în timp ce ecranul se stingea.

Era atât de sigur că robotul îşi va face în continuare datoria, încât înconjură aeroglisorul cu un câmp inhibitor. În felul acesta, nimeni nu putea să comunice cu el, decât dacă ar fi fost victima unui accident grav. Dreptul la linişte şi izolare era prevăzut în mod expres de Constituţie, iar cele mai multe dintre aeroglisoare erau înzestrate cu un astfel.de circuit.

Îşi studie hărţile. Putea să spere că, rătăcind la întâmplare şi profitând de câmpul inhibitor, îşi va face pierdută urma,

câştigând astfel câteva zile. Probabil că roboţii Palatului nu aveau nici ei mai multă experienţă în astfel de situaţii. Asta îi va oferi răgazul necesar pentru a se gândi la o ascunzătoare mai eficientă. Un aero-glisor trece mai greu neobservat dar, printre cele câteva sute de milioane de aparate ce străbat oceanul aerian al planetei, serviciile Palatului vor dpune eforturi considerabile să-l regăsească. Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai puţin era dispus să preia puterea. În alte circumstanţe ar fi putut profita de noua lui funcţie pentru a încerca o misiune culturală, dar vremurile erau prea agitate, mult prea agitate pentru un om ca el. Se îndreptă spre postul de pilotaj şi începu să calculeze itinerariul.

2

AEROGLISORUL trecea la cinci mii de metri altitudine, chiar deasupra plafonului până la care se înălţau jeturile de aer ce limitau grădinile din Aroigne. Munţii Frigiei, pe care Langdon dorea să-i pună între el şi urmăritorii săi, se desenau la orizont. Stelele străluceau pe un cer aproape negru, de pe care soarele dispăruse. Langdon stinsese luminile de poziţie. La viteza de trei sute de kilometri pe oră cu care se deplasa, riscul unei ciocniri cu un alt aeroglisor, înconjurat şi el de un câmp inhibitor, era aproape nul.

Făcea socoteala prietenilor pe care se putea baza pentru a ieşi din această situaţie imposibilă. Erau ridicol de puţini: Froissart, arheologul ce-şi petrecea timpul deasupra junglei africane; Cora Dorval, care trăia într-o fostă lamaserie tibetană în compania soţului ei din acel moment; Silven, seismologul, care rătăcea, fără nici o îndoială, deasupra parcului chilian; şi, cu puţină şansă, Durban, care nu stătea niciodată mai mult de o săptămână în acelaşi loc şi îşi continua cu asiduitate cercetările a-supra rolului drogului şi al alcoolului de-a lungul istoriei, asta când trecea printr-unul din rarele sale momente de luciditate. Puteai să-i numeri pe degete, iar cei mai mulţi erau incapabili de o acţiune rapidă şi concretă, asemeni lui. Singurul care ar fi putut să-l ajute cu adevărat era Alexis Zoltan, exploratorul, dar puteai pune pariu că nu se află pe Pământ. Şi nici el n-ar fi făcut mai mult decât să-i propună să părăsească ilegal Terra la bordul

unui crucişător intergalactic.
Dacă ar fi avut măcar o zecime din numărul prietenilor mamei sale, lucrurile nu i s-ar mai fi părut atât de negre. Dar nu-i avea şi, oricum, se îndoia că toţi aceia ar fi mişcat măcar un deget pentru el.
Stocastocraţia păru brusc o absurditate fără margini. Nimeni nu era mai puţin pregătit decât el să negocieze cu reprezentanţii celor o sută de planete pe care autoritatea Pământului începea să se clatine, sau să înfrunte popoarele nonumanoide ce începeau să-şi facă apariţia la graniţele Federaţiei. N-avea nici cea mai vagă idee despre viaţa trăită în afara Terrei, iar posibilitatea întâlnirii civilizaţiilor nonumanoide, descrise peste tot în cei mai îngrozitori termeni, îi era insuportabilă. Exploratorii n-aveau decât să se descurce cu ei şi, în măsura posibilităţilor, să-i ţină la distanţă. Pacea Pământului şi confortul personal al stocastocratului nu puteau decât să fie tulburate în urma unui astfel de contact.
Schimbă brusc traiectoria aeroglisorului spre munţii Frigiei. Peste zece minute urma să intre în ilegalitate. Roboţii Palatului vor realiza că nu a ajuns la timp în Oraş şi vor porni să-l caute. Ce se va întâmpla dacă nu-l . vor găsi? Fostul stocastocrat va continua să domnească? Era imposibil, căci, dacă maşinile recurseseră la o nouă tragere la sorţi, asta însemna că precedentul stocastocrat era mort sau capacităţile lui intelectuale coborâseră sub limita admisibilului. Ceea ce-i aminti un alt lucru. Tragerile la sorţi se îndesiseră în ultima vreme. Nu trecuseră mai mult de doi ani de la ultima. Să înţeleagă din asta că meseria de stocastocrat este întratât de istovitoare?
Reperă sub el, foarte jos, câteva lumini. Fără îndoială, o petrecere pe versanţii munţilor Frigiei. Speră să fi trecut neobservat, în ciuda cerului senin. Silueta aeroglisorului eclipsa stelele, dar nu erau multe şanse ca, de la sol, să fie remarcată această umbră.
N-a înţeles imediat ce se întâmplă cu el atunci când aeroglisorul s-a cutremurat sub prima salvă. A crezut că-i vorba de o furtună pe care controlorii automaţi nu o prevăzuseră, blestemă roboţii meteo şi încercă să ia înălţime. Văzu apoi acele câteva aparate de la bord, care de obicei aveau un rol pur decorativ, cum trec pe roşu şi simţi un miros ciudat.
Aeroglisorul ardea. Fusese lovit chiar sub bibliotecă, în

dreptul centralei energetice, şi cel puţin unul dintre generatoare fusese avariat. Celelalte făceau eforturi mari pentru a ţine aparatul în zbor.

A doua oară văzu clar cum proiectilele traversează cerul ca o jerbă de foc. Trecură chiar pe sub nasul lui, ra-tându-şi cu puţin ţinta. A treia salvă va fi chiar în plin, exact ca-n romanele de acţiune din secolul al XX-lea. O lovitură scurtă, una lungă, una drept în ţintă. Nu aşteptă să i se verifice ipoteza, ci porni în picaj.

A treia salvă lovi ca un pumn coada aparatului. Luminile clipiră şi se stinseră. Mai rămăsese aprinsă doar o lampă de salvare, şi, prin uşa deschisă, pătrundea în cabină lumina tot mai intensă a incendiului. Un val de aer rece pătrunse în cabină. Geamurile erau ţăndări. Curentul de aer îl izbi în plin pe Langdon. Aeroglisorul încerca disperat să-şi frâneze prăbuşirea spre crestele Fri-giei. În zadar. Langdon avu un reflex salvator. Apucă dispozitivul antigravitaţional şi-l strânse la piept în timp ce curelele îi cuprindeau supuse corpul. Se îndreptă a-poi spre uşa cabinei şi se aruncă în gol, cât mai departe. Cobora lin, în timp ce aeroglisorul se prăbuşea ca o torţă prin beznă. A patra salvă îl atinse în mai multe locuri simultan şi explodă. Fragmente de metal incandescent îl înconjurară pe Langdon. Pe urmă căzură în noapte, iar el îşi continuă zborul de unul singur, ca o insectă himerică, la peste două mii de metri altitudine, între două faleze imense din care distingea doar crestele profilate pe cer. Şi era frig. Respira greu. Era cuprins de teamă. Cădea, fără nici o îndoială, drept în braţele celor care încercaseră să-l ucidă.

3

STOCASTOCRAŢIA era încununarea logică a metodelor de guvernare ce fuseseră experimentate timid către sfârşitul secolului al XX-lea, puse la punct în cursul secolului al XXI-lea şi care înlocuiseră definitiv orice altă metodă în secolul al XXII-lea. Spre mijlocul secolului al XX-lea, atunci când mai supravieţuiau regimuri democrate, în care fiecare trebuia să-şi exprime părerea asupra politicii de urmat, începuseră să fie puse la punct metode de sondaj ce permiteau în principiu să fie pre-văzută atitudinea unor mari mase de oameni în faţa unui caz

particular sau, şi mai mult, în cazul alegerii unui conducător. Aceste metode au atins rapid un asemenea grad de perfecţiune că puteaţi să anticipeze cu siguranţă rezultatele consultării maselor, astfel încât votul devenise o formalitate. Când s-a generalizat utilizarea roboţilor şi oraşele au început să decadă, pentru că tot mai mulţi preferau să trăiască la ţară sau să ducă o existenţă nomadă, organizarea scrutinului devenise tot mai dificilă. Procentajul absenteismului crescuse ameninţător. La început au apărut îngrijorările, apoi s-a recunoscut că asta era evoluţia firească. Este mult mai uşor să consulţi un eşantion bine ales decât să constrângi să vină la vot sute de milioane de adulţi. Ca urmare a emigraţiei spre lumile exterioare, populaţia Terrei se redusese considerabil, iar o mare parte din problemele clasice, care necesitau o
centralizare puternică, dispăruseră. În acelaşi timp, partea cea mai importantă a funcţiilor de coordonare şi control fusese încredinţată roboţilor, care se porniseră să transforme planeta într-o grădină, ceea ce accentuase declinul oraşelor. Consultările populare au dispărut pur şi simplu, fiind înlocuite pe nesimţite cu sondaje.

Epoca a intrat în istorie sub numele de epoca Sondorilor. Periodicitatea operaţiunii implica din ce în ce mai mult ca munca de sondaj şi stabilirea eşantioanelor să fie încredinţate unor oameni aflaţi deasupra oricărei bănuieli. Era foarte uşor, într-adevăr, să cucereşti puterea manipulând imperceptibil un eşantion. Realizatorii sondajelor n-au fost puşi la adăpost de această tentaţie, dar, pe ansamblu, şi-au îndeplinit sarcina cu cinste. Au sfârşit prin a deveni o castă înzestrată cu un sistem riguros de principii şi având aerul unei secte religioase.

Ei au dus metodele de anchetare la un asemenea grad de perfecţiune, că a devenit posibilă încredinţarea acestei activităţi roboţilor. După cei şapte ani ai crizei din Thule, marcaţi de lupte extrem de violente, oamenii au acceptat să se încredinţeze cu totul maşinii hazardului pentru stabilirea eşantioanelor. Rezultatul a fost un dezinteres crescând pentru politică, dezinteres ce a adus cu el, sau cel puţin a coincis cu o eră a prosperităţii pe Tterra, astfel încât nimeni nu s-a mai gândit să revină la metodele anterioare. A devenit imediat clar că era inutil să recurgi la eşantioane reprezentative pentru a-i alege pe cei meniţi să ţină în mâini destinul planetei. Mult timp candidaţii

pentru posturile de conducere se înfruntaseră în uriaşe jocuri televizate, arătându-şi posibilităţile, iar ultimul cuvânt îl aveau cei din eşantionul reprezentativ, aleşi de sondori. Cu timpul, numărul candidaţilor s-a împuţinat şi a devenit vizibil că toţi cei care se prezentau nu erau atât de interesaţi de problemele celorlalţi, cât de gustul puterii. Ultimul eşantion consultat a hotărât că era preferabil să se încredinţeze cu totul în mâinile hazardului şi că întâmplarea avea mai multe şanse, decât jocul concurs, să aleagă un om cinstit şi drept. Era suficient să-i elimini de la tragerea la sorţi pe cei incapabili intelectual sau cu caractere periculoase. Maşinile se a-chitau perfect de această sarcină de triere. Cum nivelul intelectual al umanităţii se ridicase considerabil datorită perfecţionării mijloacelor de educaţie şi cultură, procentul de indivizi inapţi să guverneze, fără a deveni neglijabil, a rămas destul de mic. Stocastocraţia a intrat în istorie.

Constituţia stocastocratică prevedea în mod expres, în anumite cazuri, recurgerea la anchetarea unui eşantion reprezentativ al electoratului la cererea stocastocratului sau a adjuncţilor săi, sau chiar un referendum planetar, devenit posibil în urma dezvoltării mijloacelor de comunicaţie. Dar această clauză a Constituţiei căzuse repede în desuetudine, spre satisfacţia generală.

Celelalte lumi locuite adoptaseră sisteme apropiate de cel pământesc, cu excepţia unora, foarte puţin populate, ce au rămas credincioase formelor arhaice de conducere, ca monarhia, dictatura, aristocraţia, democraţia sau partidul unic. Dar toţi recunoşteau, implicit din motive istorice, prioritatea stocastocratului de pe Terra, care domnea astfel, mai ales cu numele, asupra întregii confederaţii. El servea drept legătură simbolică între diversele planete locuite şi avea un cuvânt de spus în caz de conflict. Lui îi revenea dificila sarcină de a defini politica umanităţii faţă de extratereştrii întâlniţi la graniţele Universului explorat. Şi doar el trebuia să aleagă între prietenie şi ură, între pace şi război.

4

JETURILE DE AER l-au salvat. Fără ele ar fi căzut împreună

cu resturile aeroglisorului chiar deasupra bateriei care îl doborâse. Dar falezele ascundeau enormele ajutaje prin care aerul cald era suflat spre fundul văii, împiedicând astfel zăpada să se aştearnă. Pe acest invizibil culcuş de aer, ca un clopot de sticlă, alunecau intemperiile pe tot parcursul anului, exceptându-le poate pe cele foarte puternice din timpul iernii, numeroase şi violente.

Langdon avusese impresia că atinge o suprafaţă elastică atunci când traversase plafonul de aer. Îşi continuase apoi coborârea dus tot mai departe de resturile, acum invizibile, ale aeroglisorului. Tremura de teamă şi de frig. Sub el, fundul văii nici nu putea fi zărit. Undeva departe, în stânga lui, se auzea zgomotul cascadelor.

Încercaseră să-l ucidă. Se trăsese asupra aeroglisorului în aşa fel încât să nu aibă nici o şansă de scăpare. Fusese o tentativă de asasinat plănuită cu sânge rece. Iar mijloacele folosite fuseseră pe cât de puternice, pe atât de neaşteptate. Îşi amintea perfect salvele de proiectile. Cine mai utiliza pe Terra arme atât de învechite? În mod sigur, cineva care ştia că proiectoarele de raze erau inofensive în faţa unui aeroglisor protejat de un câmp inhibitor de energie. Şi cineva capabil să repereze în noapte un aeroglisor pe care nu-l anunţase nimeni.

Fu atins de un suflu de aer rece, şi ştiu că se apropie de sol. Pe urmă se zgârie de crengi. Îşi apără faţa ou mâinile şi declanşă paraşuta. Impactul fu mai brutal decât se aştepta. Tălpile i se afundară în pământul moale, se clătină o clipă sub greutatea dispozitivului antigravi-taţional, apoi căzu şi se rostogoli de câteva ori. Panta era atât de abruptă încât crezu că nu se va mai opri niciodată. Un trunchi îi opri, în sfârşit, rostogolirea. Paraşuta atârna din ce în ce mai grea de la terminarea zborului, căci sistemul complex ce acţiona asupra greutăţii era pe cale de a restitui energia acumulată în timpul căderii. Langdon îşi aminti fulgerător de poveştile oribile cu piloţi striviţi după salt de paraşuta de care nu reuşiseră să se desprindă la timp. Desfăcu legăturile în cea mai mare grabă şi maşinăria căzu inertă la pământ. Se adânci puţin în sol şi încremeni acolo.

Langdon respiră adânc, apoi se întinse. Nimic rupt. Căzuse într-o beznă aproape totală şi zărea doar, printre crengile copacilor, dincolo de plafonul de aer cald, lumina tremurătoare

a stelelor. Aşezat în patru labe, îşi căută pe pipăite ochelarii. În zadar. Şi-i pierduse probabil când sărise în gol şi căzuseră undeva pe fundul văii, deasupra agresorilor săi, împreună cu resturile navei.

I se puse un nod în gât. Îşi pierduse aeroglisorul şi, împreună cu el, biblioteca de treizeci de mii de volume. Distribuitoarele de bunuri îi vor da un aeroglisor dacă va ieşi cu bine din această aventură, dar nimeni nu va putea să-i înapoieze cărţile.

Nu putea să rămână pe loc, dar ştia şi mai puţin încotro să-şi îndrepte paşii. În bună parte şi pentru că habar n-avea unde se află. Şi chiar dacă ar fi ştiut, n-ar fi făcut mare lucru. Nu avea obişnuinţa plimbărilor lungi şi, cu atât mai puţin, pe aceea a excursiilor la munte. Un om ca Zoltan ar fi ieşit cu zâmbetul pe buze din încercarea asta, dar Langdon n-avea nimic în comun cu exploratorul.

Se gândea mai mult la riscurile imediate decât la semnificaţia atentatului. Situaţia lui nu era în întregime disperată, o dată cu ivirea zorilor va găsi, desigur, un robot care să alerteze Palatul. Asta dacă nu cumva cei care trăseseră asupra lui nu descoperiseră că se salvase şi se
puneau pe urmele lui ca să-l termine. Sau dacă frigul nu-i va frânge ultimele puteri. Frigul era mai puţin aspru decât la mare înălţime, dar îl pătrundea până în măduva oaselor şi-i dădea ghes să facă un foc. Gândul că focul va fi şi un semnal pentru cei care scrutau văzduhul şi răscoleau resturile calcinate ale aeroglisorului îl opri să-şi pună dorinţa în practică. Mai bine să tremure, dar să rămână viu.

Nu putea să fie un trimis al Palatului cel care trăsese asupra lui. Mai avea dreptul la câteva clipe de libertate în momentul în care prima salvă se abătuse asupra lui, iar roboţii n-ar fi îndrăznit să pună în pericol viaţa stocasto-cratului. Ar fi încercat să-l convingă într-un mod cât mai energic, dar n-ar fi depăşit o anumită limită. Nu îşi cunoştea nici un duşman personal. În orice caz, nu duşmanii care ar fi putut dispune de o antică baterie antiaeriană. Deci stocastocratul fusese vizat şi nu Ingmar Langdon.

Întrebarea, era dacă atentatele vor continua. Robotul îl avertizase că securitatea lui putea fi asigurată doar în interiorul Palatului. Luase asta ca pe o figură de stil, dar vedea acum că

totul corespunde crudului adevăr. Se întrebă câţi stocastocraţi muriseră de moarte bună în ultimii ani. Cele întâmplate îi schimbau în întregime planurile. Ori unde ar fi mers, rămânea, de-acum încolo, stocastocratul. Deci un om ameninţat. Doar Palatul putea să-i asigure o oarecare securitate. Şi nici n-ar mai fi avut motive să plângă pierderea cărţilor.

Era singur. Nu mai avea nimic. Potenţial, era omul cel mai puternic de pe Pământ, dar niciodată nu se simţise atât de dezarmat. Furia înlocuia treptat teama şi parcă nu mâi simţea nici frigul. Se va folosi din plin de noile sale puteri pentru a-şi înfrânge agresorii. Îşi spuse că nu mai era chiar atât de sigur de protecţia ce i-o putea asigura Palatul. Inamicii săi găseau acolo sute de ocazii de a-l ucide. Avea acum mai mult decât un motiv ca să fugă. Mai bine să se ascundă, amărât, la nevoie chiar şi în lumea subterană a Nedemnilor, sau chiar, ce dezastru! să părăsească Pământul, decât să piară somptuos în purpura stocastocraţiei.

Se ridică, agăţându-se de trunchiul copacului. Panta era atât de abruptă, încât se ţinea cu greu pe picioare. Hotărî că trebuie să-şi caute un adăpost, o scobitură în stâncă, în care să se pitească până la ziuă. Dimineaţa va încerca să treacă munţii şi să găsească o intrare în lumea Nedemnilor. Întreg Pământul îl credea mort, vor trage la sorţi un alt stocastocrat, iar el îşi va regăsi pacea pierdută şi va putea, cu puţin noroc, să înceapă să-şi adune la loc biblioteca.

Probabil că adormise de mai multe ori, fără să-şi dea seama, înghesuit între un perete stâncos şi un brad, al cărui vârf se pierdea printre stele. Din când în când se trezea şi scruta întunericul. Trosnete, scârţâituri, ţipătul îndepărtat al animalelor, susurul unui izvor, lucruri binecunoscute pentru el. Zgomotele obişnuite ale grădinii planetare. Dar ultima dată când se trezi, distinse un fel de hârâit surd ce deveni mai clar, trecu în registrul înalt, ca bâzâitul unei insecte furioase şi nehotărâte. Văzu pe cerul ce începuse să se lumineze o luminiţă mişcătoare. Era căutat. Se piti. Nu putea fi văzut.

Lumina coborî oblic, apoi dispăru în spatele perdelei de copaci. Crezu că este salvat. Dar bâzâitul încetă, şi văzu cum creşte în hăţiş lumina unui far- puternic. Se lipi cu totul de perete şi începu să se caţere. N-aveau nici cea mai mică şansă să-l găsească. Noaptea pe sfârşite îl proteja, iar, la venirea

zorilor, va profita de fiecare ne-regularitate a terenului şi de fiecare tufiş.

— Langdon! Langdon!

Era strigat. O voce de femeie, deformată de ecou, de distanţă, de megafon. Spotul farului mătură peretele stâncos şi îl ţintui brutal. Încercă să se îngroape în pământ, să se acopere cu frunze, dar pata crudă de lumină rămânea fixată pe el.

— Langdon, ieşi de acolo. Nu-ţi fie teamă de nimic. Vin să te caut.

„O capcană", îşi spuse. Se gândeau probabil că este înarmat. Sperau să se înalţe în lumină pentru ca ei să-l poată doborî cu raza unui laser sau cu rafala unui automat preistoric.

Vocea deveni nerăbdătoare.

— Langdon. Nu fi prost. Ieşi de acolo.

„Nu mă las prins", gândi el. Îşi amintea de eroii bătrânelor romane poliţiste, vânaţi în noapte, cu elicopterele rotindu-se deasupra lor ca nişte ulii, cu maşinile străbătând şoselele ce mai existau încă în acele vremuri, cu vocile ce schimbau în eter indicative ciudate şi informaţii ucigătoare. Pe vremuri mai erau şi câini special dresaţi pentru aşa ceva. Ăştia, cel puţin, nu mai existau. Fusese o epocă sălbatică şi excitantă şi, într-un, fel, era gata să o retrăiască. Ideea asta îi dădu curaj, se ridică şi începu să alerge. Dacă ajungea la cascadă şi o traversa, avea o şansă de scăpare. Putea chiar să urce deasupra plafonului de aer cald şi să se ascundă în zăpadă, sfidând înălţimile şi frigul.

Îşi prinse piciorul într-o rădăcină. „Doamne, cât de prost este întreţinut parcul ăsta", se gândi, întinzându-se pe jos cât era de lung. Raza de lumină nu-l scăpa. Ridi-cându-şi privirea, văzu, strânse până la genunchi în cizme din piele fină, picioarele celei care îl urmărea. Glezna îi zvâncnea dureros, dar nu se gândea la ea, rămăsese acolo, sprijinit în coate, orbit de lumină, incapabil să distingă chipul celei care îl chinuia. Se încordă în aş-teptarea pocnetului sec al armei sau al luminii verzi, orbitoare, a gaserului, cea mai redutabilă armă personală, emiţătorul unui fascicol de raze gama, îngust cât vârful acului.

— Langdon, bietul meu băiat, spuse femeia. Ai petrecut o noapte îngrozitoare.

Redusese intensitatea luminii farului şi înainta către el. Nu părea să aibă intenţii rele la adresa lui.

— Mă predau, spuse el. Mă predau. Nu trageţi. O să fac

ceea ce vreţi. O să părăsesc Pământul. E inutil să mă ucideţi.

Femeia păru uimită.

— Dar nu vreau să te omor. Am venit să te caut. Nu mai este nici un pericol. Au plecat. N-am putut să vin mai devreme pentru că-mi era teamă că-i aduc pe urmele tale. Nu sunt foarte inteligenţi. Au crezut că ai rămas în aparat.

Încercă să se ridice, dar glezna nu-l asculta. Reuşi să se sprijine de un copac, dar evită să pună piciorul drept pe pământ.

— Nu vrei să mă ucizi? întrebă.

— Nu, spuse ea. Am venit să te salvez.

Suspină adânc.

— Cărţile mele, spuse el. Sărmanele mele cărţi.

Ea izbucni în râs, făcându-l conştient de ridicolul remarcii sale. Acum era chiar lângă el. Foarte tânără şi, după câte îşi putea da seama, mijindu-şi ochii, căci o distingea greu din ceaţa miopiei sale, foarte frumoasă.

— Aparatul meu este ceva mai jos, spuse ea. Nu pot să-l aduc până aici din cauza copacilor. Mi-e teamă. Să plecăm cât mai repede, poate au lăsat o santinelă.

Ideea asta îi dădu forţe noi. Era gata să meargă oriunde, numai să scape de valea asta pe care zorii o făceau şi mai sinistră.

— Cum m-ai găsit? întrebă el.

Ea îşi trecu braţul drept al lui Langdon pe după gât şi-l sprijini, în felul ăsta putea să meargă sprijinindu-se cât mai puţin pe piciorul bolnav. În ciuda aspectului plăpând, ea era destul de puternică.

— Paraşuta. Timp de o oră după aterizare, masa ei era suficient de mare pentru a fi detectată. Mă uimeşte că nu s-au gândit la asta. Au preferat să se retragă imediat după atentat. Şi pe urmă, căldura corpului dumitale.

Îi arătă, cu mâna rămasă liberă, un detector de infraroşii ce-i atârna la centură.

— Cine eşti?

— Sandra... Sandra Devon.

Îşi răscoli memoria. Numele nu-i era străin. Izbucni.

— Mama te-a trimis, nu-i aşa? Ca să te măriţi cu mine. Ea a pus totul la cale. Cară-te de aici. Lasă-mă, prefer să crăp de unul singur în văgăuna asta...

— Eşti nebun, spuse ea. Nu are nici un amestec. Chiar vrei

să te las aici, în frig, cu entorsa asta ca să-ţi ţină de urât?

— Nu.

— Te-am urmărit pentru că... (Îşi muşcă buzele, ezită, apoi se porni.) Tatăl meu era...

— Nu vreau să ştiu nimic, mârâi el. Scoate-mă de aici şi taci.

Ea nu protestă. Merseră în tăcere până la aparat. Din cand în când, Langdon îşi înăbuşea gemetele provocate de piciorul rănit. I se părea că ea nu face nici cel mai mic efort ca să-i aline durerile. Leşină ca din senin şi se lăsă să alunece în minuscula cabină a aparatului cu aspect de jucarie.

— Aşteaptă, spuse ea. Încerc sa operez paraşuta. E mai bine să nu lăsăm nici o urmă

O aşteptă zece minute, revenindu-şi cu încetul în căldura blândă a cabine. De cum s-a întors a aruncat parasuta în spatele scaunelor şi a decolat la verticală. Au ţâşnit din vale ca din gura tunului.

— Unde mergem?

— Unde ai vrea să mergem? spuese ea sec. La palat, bineînţeles.

De data asta nu mai avea nici o scăpare. Capcana se închisese asupra lui Ingmar Langdon. Nu ştiu dacă trebuie să se lamenteze sau să se bucure la vederea crucişătoarelor uşoare ale Palatului, marcate cu sceptrul hazardului, apărute din direcţie Oraşului ca să-i escorteze.

Cât mai dură drumul, stătu cu dinţii încleştaţi şi se gândi. Devon, numele acesta îi spunea ceva. Mama lui începuse să-i înşiruie ceva despre tatăl Sandrei. Când văzu turnurile Oraşului decupându-se pe cer asemeni crestelor unui munte, el înţelese că era, probabil, singurul om de pe planetă.

Fostul stocastocrat se numea Devon. Şi acum ,Langdon nu mai avea nici o îndoială, fusese asasinat.

5

ÎNTREBAREA era de-a dreptul copilărească şi prin asta TU atât mai îngrozitoare. Cine putea să dorească moartea unui stocastocrat? Cel care îi succeda? în mod sigur nu era vorba ca el, Ingmar Langdon, să fi avut intenţia să-l asasineze pe Abram

Devon. Dacă ar fi fost după el, Devon ar mai fi trăit încă un secol. Era vorba, deci, de cel ce i-ar fi urmat lui Langdon după atentat? Dar nimeni n-avea de unde să ştie cine va fi ales, întreg, sistemul stocastocratic se baza pe faptul că era imposibil să prevezi alegerea hazardului. Ambiţia politică înnebunise în asemenea hal un om incât pretindea să-i ucidă pe toţi stocastocraţii până în clipa în care va fi ales? Era de neconceput. Dacă un om ar fi făcut dovada unei astfel de aberaţii psihologice, ar fi fost trimis imediat printre Nedemni.

Asta în cazul în care maşinile nu puteau fi corupte! Moartea lui Devon şi recentul atentat nu puteau să aibă altă semnificaţie. Pentru ca un om sau o organizaţie să spere să cîştige acest joc ucigaş, trebuia ca acel om sau acea organizaţie să fie capabile să prevadă viitorul sau, şi mai bine, să influenţeze Maşina Hazardului. Iar dacă viitorul înceta să mai fie de nepătruns şi maşinile nu mai erau incoruptibile, lumea se prăbuşea. Stocastocraţia devenea o arenă în care se înfruntau toate ambiţiile şi pu-terile oculte. Stocastocratul, bineînţeles, fiind ultimul care o află. Şi înţelegea totul de abia în momentul morţii.

Întrezări şi o altă posibilitate. Căută cu febrilitate să-şi reamintească scrierile istoricilor trecutului care avuseseră experienţa unor astfel de crize politice. În trecut existaseră mereu indivizi sau clase sociale care avuseseră interesul sau crezuseră că şi-l găsesc prin distrugerea structurilor politice existente. În general, erau oameni sau clase sociale îndepărtate de la exerciţiul puterii. În prezent, era exact situaţia Nedemnilor. Doar ei puteau să urască în aşa hal stocastocraţia, ce-i ţinea prizonieri sub pământ, pentru a ucide fără discernământ şi fără urmă de milă orice stocastocrat. Doar ei puteau nădăjdui să-i terorizeze în asemenea măsură pe virtualii stocastocraţi, încât nimeni să nu mai îndrăznească să ţină în mâini Sceptrul Hazardului, iar cei aleşi să prefere fuga unei morţi sigure. Poate că ăsta era şi motivul pentru care Palatul învăluia în tăcere modul în care îşi găsiseră sfârşitul ceilalţi stocastocraţi.

Un zgomot uşor îl smulse din gândurile-i întunecate. Îşi ridică privirea spre robotul ce-i masa glezna. O altă maşină, un android de data asta, intrase şi luase o poziţie respectuoasă în faţa lui. O rază de lumină se juca pe formele metalice ale robotului.

— Distribuitorul Nilan solicită o întrevedere cu Înălţimea

Voastră.

— Pofteşte-l înăuntru, spuse Langdon — apoi pledă pedant: N-aş putea să am odată ochelarii ăia? I-am cerut de atâta timp şi...

— Am sfătuit-o pe Înălţimea Voastră să recurgă la o mică operaţie, îi aminti respectuos robotul. În cel mai râu caz, am putea procura lentile de contact. Dar purtarea ochelarilor nu corespunde cu demnitatea însărcinării actuale. Reprezentanţii celor o sută de planete ar putea să considere ciudat ca o asemenea vechitură să urâţească faţa Înălţimii Voastre.

Langdon tuşi. Drama, cu roboţii, era că nu puteai avea niciodată ultimul cuvânt. Erau extrem de respectuoşi cu drepturile tale, dar la fel de exigenţi şi cu îndatoririle. Şi aveau un foarte dezvoltat simţ al protocolului.

Distribuitorul Nilan intră cu paşi maiestuoşi. Nobleţea îi respira prin toţi porii, de la părul lung şi alb ce-i încadra chipul sever, cu barba bine îngrijită, până la toga verde ce acoperea veşmântul din piele roşcată. Era încins cu un lanţ de aur şi purta inele enorme pe fiecare deget. Langdon remarcă faptul că-şi ţine în permanenţă pumnii strânşi. Îl cunoştea deja pe Nilan, care era un prieten al mamei sale. Ştia cât de mult ţine la titlul său de distribuitor. Repartiţia bunurilor era, de altfel, una dintre puţinele funcţii publice care nu erau lăsate la alegerea hazardului. Era suficient să o ceri ca să o obţii, asta în cazul în care era un post vacant şi îndeplineai anumite condiţii. Munca în sine nu era epuizantă, căci în mare parte era asigurată de roboţi, dar avea în lumea stocasto-craţiei o aură de prestigiu. Pe drept sau pe nedrept, distribuitorii se considerau a fi urmaşii sondorilor. Erau, în principiu, supuşi autorităţii absolute a stocastocratului, căruia îi serveau drept consilieri, influenţându-i astfel politica.

Nilan făcu un gest şi robotul îi oferi un scaun pe care el se aşeză chiar în faţa lui Langdon. Nu găsise de cuviinţă să se încline protocolar, şi Langdon îi fu recunoscător pentru asta, căci, spre deosebire de roboţi, detesta protocolul.

— Sunt bucuros că Înălţimea Voastră a scăpat din atentatul pus la cale să vă curme viaţa, spuse Nilan cu un glas suav. În cel mai evident mod Hazardul vă ocroteşte şi vă va purta pe culmile gloriei.

— Vă mulţumesc, spuse Langdon cu o voce răguşită.

Ardea de nerăbdare să-i pună câteva întrebări distribuitorului care cunoştea mult mai bine decât el situaţia politică, dar încă nu îndrăznea să angajeze conversaţia pe un teren atât de fierbinte. Dar Nilan nu-i lăsă timp să respire.

— Sper că Înălţimea Voastră este gata să ordone urmărirea şi pedepsirea agresorilor.

Langdon se foia pe locul lui.

— Oh! Mda, mă gândesc că cei din garda Palatului se vor ocupa şi de asta. Fără această micuţă Sandra De-von, nu cred să aş fi scos-o la capăt. L-aţi cunoscut foarte bine pe tatăl ei, nu-i aşa?

— Devon. Bineînţeles. Un om remarcabil care, în floarea vârstei, a fost smuls admiraţiei noastre, ba chiar, aş îndrăzni să spun, afecţiunii noastre.

— Cum a murit?

Nilan păru surprins.

— Un accident de vânătoare, spuse el, după o clipă. A fost găsit mort în parcul Hespar, cu arma lângă el. S-a spus, dar ce nu se spune într-un Palat ca acesta, că greutatea însărcinării primite i-a zdruncinat minţile. N-am fost, bineînţeles, niciodată de acord cu răutăţi de genul ăsta.

Distribuitorul se ridică şi se îndreptă spre fereastra ce se deschidea deasupra hăului. La picioarele lui se întindea Oraşul Palatului, o suită de turnuri descrescătoare în înălţime, până la a li se pierde urma printre copacii pădurii din jur, şi care erau pictate în toate culorile curcubeului. Oraşul Palatului putea să adăpostească mai multe milioane de locuitori, dar rareori număra mai mult de câteva sute de mii. Aici erau adunate arhivele Terrei şi o bună parte din cele ale altor lumi. El păstra ascunse în clădirile şi în subsolurile sale cea mai mare parte a, marilor maşini ce asigurau coordonarea funcţiilor vitale. Putea fi considerat un creier al planetei, dacă nu unul al întregului univers uman.

— Totuşi, continuă Nilan, cred că este în interesul liniştii stocastocratului, în interesul preţioasei sale sănătăţi, să se bazeze pe consilierii săi, să nu aibă nici o reţinere în a împărţi cu ei responsabilitatea ce-i apasă pe umeri. Vedeţi, stocastocratul Devon era un om dotat cu o puternică personalitate, înclinat spre mister, întunecat chiar, puţin încrezător în consilierii săi. Pe scurt, lua hotărâri de unul singur şi, chiar dacă nu mi-am aplecat

urechea la toate zvonurile, mă întreb dacă nu cumva dificultăţile sarcinii sale nu-i tulburaseră minţile.

Langdon se smulse din braţele robotului care îi masa glezna şi se strâmbă de durere. Avertismentul lui Nilan era foarte clar. Cât se poate de clar.

— Şi dacă a fost ucis? spuse el, pe un ton neutru.

Nilan îsi schimbă brusc atitudinea.

— Oh! să nu credeţi una ca asia. Asasinatul este un lucru de neconceput în zilele noastre. Iar cel al unui stocastocrat nu văd cum ar putea reuşi. Sunt luate toate măsurile. Vă gândiţi la aşa ceva în urma atentatului prin care aţi trecut. Bineînţeles, un stocastocrat are numeroşi duşmani, dar nu i se poate întâmpla nimic.

— Ce duşmani?

Figura sobră a lui Nilan căpătă un aer stupefiat.

— Democraţii, de exemplu. Ştiţi că doresc răsturnarea stocastocraţiei.

— Credeam că această mişcare a dispărut de secole.

— Greşeală, dragul meu Langdon, greşeală. Mai sunt şi în zilele noastre oameni care speră să ne întoarcem la asemenea arhaisme precum votul şi alegerile libere. Vă imaginaţi aşa ceva? O să-i întâlniţi, de altfel, şi pe culoarele Palatului. Nu sunt chiar toţi nişte fanatici, dar…

— Să fie aruncaţi printre Nedemni, răcni Langdon. N-aş vrea să fiu asasinat în propriul meu palat.

— Nici să nu vă gândiţi la una ca asta, Langdon. Ar provoca un scandal enorm. Şi nimănui, aici, nu-i trece prin cap să atenteze la viaţa dumneavoastră. În afara Oraşului, asta da, unii dintre democraţi ar putea recurge la acte extreme. Şi chiar aici, vă mărturisesc, este bine să fie supravegheaţi. Aş fi vrut să vă previn de ceva chiar în sensul discuţiei noastre, dar îmi este greu să o fac.

— Spuneţi!

— Sincer să fiu, mi-e teamă că n-o să vă las cea mai bună impresie.

Robotul se agita, străduindu-se să prindă din nou piciorul lui Langdon.

— Vă ordon să vorbiţi!

Langdon simţea că venise timpul să-şi manifeste autoritatea.

— Este în legătură cu micuţa Sandra Devon. Ştiu că-i sunteţi îndatorat, dar este mult prea tânără şi nu-şi ascunde simpatiile pentru mişcarea democrată. Mi-e teamă să nu fi avut o influenţă nefastă şi asupra tatălui ei. Ar fi mai bine să o îndepărtaţi.

— O să văd, spuse Langdon.

Se gândi la mutra pe care ar fi făcut-o mama lui auzindu-l pe Nilan.

— Nu-i nici o grabă. Venisem să' vă supun atenţiei lucruri mai serioase, dar nu vreau să abuzez de timpul dumneavoastră. Da, da, ştiu cât este de preţios. Am pregătit un material în legătură cu conferinţa interplanetară din această seară, ştiţi, politica pe care o vom duce faţă de extratereştri. L-am scris de mână, ştiind că nu puteţi să suferiţi înregistrările. Vedeţi, cultura încă nu s-a pierdut de tot.

Distribuitorul scoase de sub togă un sul de hârtie.

— Citiţi toate astea când o să fiţi cu mintea limpede. M-am gândit că ar fi bine să ştiţi despre ce este vorba înainte de a auzi opiniile celorlalţi. Nu-mi mulţumiţi, era de datoria mea. Prietenia pe care o port mamei dumneavoastră...

— Vă sunt recunoscător, mormăi Langdon.

— Pe curând, spuse distribuitorul. Nu ezitaţi să mă chemaţi dacă aveţi nelămuriri. Fac parte din acea categorie de oameni care nu se simt deranjaţi niciodată.

Uşa îl înghiţi fără zgomot. Langdon răsfoi hârtiile, dar literele îi jucau în faţa ochilor.

— Fie-ţi milă, dă-mi măcar lentilele de contact, gemu el, adresându-se robotului.

6

ŞI ASTFEL, fie că o dorea sau nu, era prins, încă din primele zile ale domniei sale, în plasa intrigilor de palat. Avea de ales între fermitatea cu care încerca să-l convingă Nilan şi făţişa duşmănie a democraţilor. Iar greutăţile nu se opreau aici: alianţa celor o sută de lumi locuite se dovedea la fel de superficială ca şi securitatea stocasto-cratului. Nu vedea nici o ieşire din labirint, cel puţin nici una sigură. Blestema Maşina Hazardului ce-i hotărâse o astfel de soartă.

Se simţea şi mai puţin atras de viaţa politică. Atenţia celor din jur nu-l lăsa, totuşi, indiferent. Începea să înţeleagă, sau credea că înţelege, de ce unii fugeau de poziţia de stocastocrat. Ei bine, dacă lucrurile deveneau insuportabile, îi rămânea încă soluţia dispariţiei de pe scena vieţii. Întoarse acest gând pe toate feţele. Nu-i convenea. Se iveau însă consecinţe interesante. Dacă nu puteai ucide un stocastocrat, îl puteai oare împinge la sinucidere? O frază a lui Nilan îi reveni în minte. Descoperise

oare misterul morţii lui Devon? Se aplecă încet spre robotul ce-i masa glezna. L-ar fi putut întreba foarte bine chiar şi pe el, căci toate memoriile roboţilor erau interconectate, formând o uriaşă entitate mecanică.

— Dacă aş avea chef să mă sinucid, spuse el fără grabă, m-ai lăsa să o fac?

— Constituţia interzice sinuciderea stocastocratului, spuse robotul, fără să se întrerupă din muncă. Avem totuşi misiunea să veghem ca nimic rău să nu i se întâmple înălţimii voastre, la nevoie chiar şi împotriva voinţei dumneavoastră.

Iată răspunsul la întrebările sale. Roboţii erau prezenţi peste tot şi erau infailibili. Iar o gardă specială, chiar dacă invizibilă, o ştia acum, veghea asupra stocastocratului încă din clipa în care intra în Palat. Devon nu putuse deci să fie victima unui asasinat şi nu putuse nici să se sinucidă, doar dacă maşinile nu puteau fi şi ele corupte.

Una peste alta, îşi spuse el, făcându-se comod în fotoliu şi lăsând robotul să-i pună lentilele de contact, totul promitea să fie la fel de palpitant ca în vechile romane. Şi la fel de periculos.

Începu să citească hârtiile acoperite cu scrisul voluntar al lui Nilan.

7

PE DURATA ultimelor patru secole, oamenii se lansaseră, ca un val furios, în cucerirea spaţiului. Progresând, apoi oprindu-se, ca pentru a-şi trage sufletul, pornind pe urmă din nou, în ritmul expansiunii demografice şi a evoluţiei ştiinţei. La început planetele, pe urmă stelele. Mai întâi stelele apropiate, atinse de nave ce se târau prin spaţiu cu viteze infraluminice, apoi stelele

îndepărtate, relativ îndepărtate, căci transpaţiul învinsese distanţele. Şi asta fără nici o limită, căci nu erau distanţe prea mari pentru un transpaţiu, odinioară numit şi transportor de materie. Dar cum energia consumată creştea proporţional cu distanţa străbătută, exista, practic, o limită impenetrabilă a abisurilor pe care oamenii voiau să le exploreze. Iar pătrunderea oamenilor în adâncuri, asemenea unei uriaşe caracatiţe cu numeroase tentacule, înainta spre centrul galaxiei.

La fiecare dintre etape, la fiecare nou salt spre necunoscut, omul fusese însoţit de o teamă din ce în ce mai mare şi de o speranţă tot mai firavă: teama şi speranţa de a întâlni o altă specie dotată cu inteligenţă, speranţa de a-i cunoaşte modul în care a reuşit să stăpânească materia şi teama de a-şi vedea ameninţate libertatea şi securitatea. Încă de la primii paşi făcuţi în cucerirea spaţiului, fuseseră dezgropate, chiar şi în sistemul solar, urme foarte vechi ale trecerii unor fiinţe inteligente. Legende mai vechi de patru secole, ce-şi aveau obârşia înainte de conflictul din Thule, povesteau că o fiinţă mitică, numită fie Jor Arian, fie Jorge Beyle, nici în întregime om, nici în întregime maşină, luase contact cu civilizaţiile îndepărtate. Dar puţini erau cei care îşi mai aminteau de asta, căci, după integrarea culturilor şi dispariţia conflictelor politice, oamenii pierduseră gustul istoriei, cel puţin pe Pământ. Langdon auzise legendele, dar asta riu însemna mare lucru. Toate se încheiau la fel de simplu, mărturi-sindu-şi ignoranţa, spunând doar că Jor Arian dispăruse, că pornise într-o călătorie fantastică ce urma să-l poarte în jurul galaxiei şi, conform planului iniţial, mult mai departe, până la îndepărtatele nebuloase. Şi acest sfârşit ambiguu coincidea atât de bine cu mituri şi mai vechi, care vorbeau de domnia şi plecarea zeilor "ce urmau să se întoarcă la sfârşitul timpului, mituri al căror miez fantezist fusese bine stabilit, aşa încât Langdon era sigur că legenda lui Jor Arian nu era decât ultima resurgenţă a superstiţiilor ancestrale.

În ciuda acestor legende, teama şi speranţa omului de a pune capăt singurătăţii lui în univers avea o justificare. Căci navele, rătăcind prin lumea cunoscută, stabiliseră cu infinite precauţii contactul cu un imperiu străin. Cum fusese vorba de navele unor exploratori rătăcitori sau de cele ale unor negustori, cu toţii dornici să păstreze secretul şi neechipaţi pentru o adevărată cercetare ştiinţifică, rapoartele rămăseseră vreme

îndelungată contradictorii şi vagi. Pămîntul bănuia chiar că unele planete vasale păstrează doar pentru ele anumite informaţii. Dar, dintr-o dată, în faţa ameninţării ce plana asupra lumilor aflate la graniţa cu o cultură şi cu o tehnologie incredibil de puternice, ele hotărâseră să recurgă la sprijinul sto-castocratului. Realizaseră că, bazându-se doar pe propriile lor puteri, fie pe timp de pace, fie pe timp de război, n-ar fi reuşit să poarte singure enorma sarcină a contactului cu străinii. Cel puţin trebuiau puse în comun toate resursele umanităţii.

Textul lui Nilan descria sumar paşii deja făcuţi, contactele prudente şi până atunci perfect neutre ce fuseseră stabilite. Două specii stăteau la pândă printre stele. Oamenii puteau să descrie doar prin cuvinte nepotrivite noile conceptele ce le erau dezvăluite, navele străinilor. Ignorau, însă, aproape totul despre organizarea lor socială, despre chipul lor, dacă aveau vreunul, despre vorbirea lor, dacă aveau vreuna. Ignorau chiar — şi asta era mult mai grav — dacă extratereştrii reuşiseră să elaboreze studii amănunţite asupra societăţii umane. În fond, informaţiile ajungeau prin intermediul atâtor limbi, societăţi, prin spaţiu şi timp, obstacole ce le denaturau şi le cerneau, încât valoarea lor era nesigură.

Raportul lui Nilan se dorea obiectiv. Era plin de referinţe şi nu încerca să tragă concluzii nici într-o direcţie, nici în alta. Totuşi, citindu-l şi recitindu-l, Langdon simţea în spatele cuvintelor o intenţie ascunsă. Ea ar fi scăpat unui cititor superficial şi i-ar fi sugerat în mod inconştient modul de comportare, politica de urmat. Dar gusturile şi educaţia lui Langdon îl împinseseră la o analiză' amănunţită şi suspicioasă. Era un detaliu pe care Nilan îl ignorase. Şi grija cu care îşi alesese cuvintele îl făcea pe Langdon să creadă că încerca să-l influenţeze. Grija pe care i-o arătase Nilan oferindu-i un, text scris şi nu o înregistrare se întorcea împotriva autorului. Până şi în felul în care scria era poruncitor, autoritar, uşor megaloman, ceea ce nu putea decât să-l trădeze pe Nilan în ochii lui Langdon.

Punctul de vedere al lui Nilan era clar. Spera într-un conflict între oameni şi extratereştri. Nu-şi imagina că te-ai putea înţelege cu o formă de inteligenţă atât de îndepărtată de cea umană. Deşi nu o spunea deschis, plănuia cu sânge rece un război. Pentru el era evident că trebuie să învingi sau să dispari.

Era o concepţie despre lumea pe care Langdon ar fi împărtăşit-o cu mare uşurinţă: străinii nu-i spuneau nimic bun. Oricare ar fi fost intenţiile lor, ar fi adus dezordinea în echilibrul galaxiei umane şi un val de descoperiri s-ar fi revărsat inexorabil de la marginile universului cunoscut, până la Terra. Ideea îi displăcea profund lui Langdon şi ar fi vrut să creadă că era astfel în asentimentul majorităţii pământenilor. Dar faptul că încercaseră să se folosească de prejudecăţile sale îl irita. Nu era omul care să se lase amăgit de cuvinte, şi chiar dacă nu dorea să fie iniţiatorul unei noi politici, le va da de înţeles că nu-l pot manevra atât de uşor. Era, înainte de orice, o problemă de orgoliu profesional.

Dacă punctul de vedere al lui Nilan era foarte clar, intenţiile lui ascunse erau ceva mai puţin. Ce avea el de câştigat dintr-un conflict între oameni şi extratereştri? Era clar că raportul îi trăda convingerile, dar care era scopul? Era singurul băgat în afacerea asta? Sau era reprezentantul unui grup ce încerca să cadă la pace cu stocastocratul prin intermediul lui? Cea de-a doua variantă era mai uşor de crezut.

Langdon ezita. Iată că în momentul în care piciorul încetase să-l mai supere, excitaţia şi tensiunea intelectuală, cu care nu era obişnuit, îi dădeau ameţeli. Şi trebuia să asiste la conferinţă chiar în acea seară, trebuia să încerce să descurce iţele acelor interese şi opinii. Întreg universul se complicase grozav în ultimele douăzeci şi patru de ore.

Vocea îl făcu să-şi întoarcă privirea. Era chemat pe nume.

— Ingmar. Ingmar.

Caută cu privirea prin încăpere silueta feminină, pe urmă ochii i se îndreptară spre fereastră şi o văzu pe Sandra Devon, care părea că pluteşte în gol, în afara clădirii, stând într-un echilibru instabil. Se sprijinea cu o mână de pervazul ferestrei şi nu părea deloc îngrijorată, în ciuda poziţiei periculoase. Erau cel puţin şase sute de metri până la baza clădirii.

— Ingmar, vreau să-ţi vorbesc.

Şchiopătând, Langdon se apropie de fereastră. Nici un geam nu-l separa de gol, spre deosebire de aeroglisoare. O simplă perdea de aer realiza o separare aproape etanşă între mediul încăperii şi cel exterior. Un câmp de forţă invizibil juca rolul unei cornişe care răsfrângea spre înal-turi aerul suflat. Sandra Devon se menţinea în echilibru pe această cornişă..

Îi întinse mâna. Ea intră cu o mişcare suplă. Langdon suspină adânc. Rareori fusese pus în situaţia de a vedea mai mult de o persoană pe săptămână, iar aceste întâlniri repetate începeau să-l obosească.

— Eşti nebună. De ce n-ai intrat pe uşă?

— Mi-ai fi spus că nu vrei să mă mai vezi. Şi, pe urmă, n-am încredere. Pereţii Palatului au uneori ochi şi urechi.

Se întoarse de jur-împrejur. Doar robotul aducea cu ceva viu.

— Şi am o paraşută. Chiar dacă aş fi căzut, cred că aş fi ajuns jos fără nici o zgârietură.

— Nu eşti sigură?

Ea clătină din cap.

— Trebuie să ştii să-ţi asumi riscuri.

O trase spre un fotoliu, dar ea refuză să se aşeze. Cu ajutorul lentilelor de contact, o vedea pentru prima dată clar, şi hotărî în sinea lui că era extrem de atrăgătoare cu bretonul negru ce-i desena pe frunte o inimoară. Îi vorbea foarte încet, şoptind ca un copil.

— Am vrut să te previn încă de cum am aflat că eşti ales. Eram sigură că vor încerca să te ucidă. Dar am ajuns mult prea târziu. A fost o întreagă aventură să mă ţin pe urmele tale.

— M-ai urmărit?

— Tot timpul. M-a îngrijorat la culme momentul în care ai luat înălţime ca să treci munţii. Aparatul meu nu este atât de puternic ca să te fi putut urmări dacă ai fi hotărât să atingi stratosfera.

— Acţionezi de una singură?

Ea ezită.

— La început am crezut că le eşti complice şi au reuşit să influenţeze maşinile. Numele tău nouă nu ne spunea nimic.

— Nouă?!... insistă el.

Ea nu-i băgă în seamă întreruperea.

— Dar ne-am interesat şi am înţeles că nu eşti omul care să aibă ambiţii politice. Poate că ăsta este şi motivul pentru care te-au ales, dar este mult mai probabil că te aflai în pericol de moarte. Asta gândeam. Şi nu pe nedrept. Ceilalţi erau de părere să te lăsăm să-ţi joci şansa. Dar eu mă gândeam la tatăl meu.

— A fost ucis, nu-i aşa?

Ea îl aprobă, cu ochii înlăcrimaţi.

— Si tu? Ce s-ar fi întâmplat dacă te-ar fi reperat?

— M-ar fi doborât. Dar aparatul meu era mult prea mic.

Langdon se gândi o clipă. Că poţi să-ţi rişti viaţa să-l salvezi pe un necunoscut, depăşea puterea lui de înţelegere. Era clar că viaţa lui avea o oarecare valoare pentru aceşti „noi" misterioşi pe care ea îi reprezenta. Era liniştitor, într-un sens.

— Cine sunt ei? o întrebă.

— Cei care au încercat să... Nu ştim încă cu adevărat. Nu ştiam încă totul. Suntem încă slab organizaţi.

Îşi acoperi brusc gura cu mâna.

— N-ar fi trebuit să vă vorbesc. Nici nu ştiu ce gândeşti.

— Avem aceiaşi duşmani, spuse el. Eşti de partea democraţilor, nu?

Ea se înroşi.

— Democraţii. Da. Şi tatăl meu era unul dintre ei. Se povestesc lucruri îngrozitoare despre noi, dar nimic nu este adevărat.

Crezu că o să se pună pe bocit. O cuprinse pe după umeri. Sandra nu-i amintea prin nimic agresivitatea primei sale soţii. Cu toate că, se corectă el, făcea dovadă de multă hotărâre şi spirit de acţiune. Ştia din experienţă că-i mai bine să te păzeşti de femeile cu aparenţă fragilă.

Ea zări hârtiile împrăştiate pe fotoliu şi, eliberându-se din îmbrăţişarea lui, se îmbăţoşă.

— Nilan a fost pe aici, spuse ea. Îi recunosc parfumul. Iar hârtiile astea au ieşit din mâna lui. Sper că măcar nu eşti de partea lui.

— Habar n-am de partea cui sunt. Ceilalţi au aerul că o ştiu mai bine decât mine.

Tonul sarcastic al vocii lui Langdon nu făcu nici o impresie asupra Sandrei Devon. Parcurgea hârtiile în cea mai mare grabă.

— Ştii să citeşti? se miră Langdon.

— Mda... Aproape toţi Democraţii ştiu să citească.

Langdon reţinu informaţia. Nu prea coincidea cu cele auzite despre Democraţi. Apoi îşi continuă gândul. Ei sperau în revenirea la o formulă politică arhaică. Era normal să aibă gustul cărţilor şi al trecutului. Cel puţin aveau ceva în comun. Cam puţin, totuşi, ca să-i aleagă drept aliaţi, chiar şi pentru o scurtă perioadă.

— Nu-i greu de ghicit că Nilan te-a pus în gardă în ceea ce mă priveşte. N-ar fi vrut să te întâlnesc. Dacă i-ar fi stat în putere, m-ar fi îndepărtat din Palat. Dar nu îndrăzneşte şi, de altfel, nici nu are dreptul. Sunt fiica lui Devon, a stocastocratului Devon.

— Doar eu pot să te izgonesc din Palat, aşa-i?

— Mda, recunoscu ea, absorbită de lectură.

— Crezi că o să fiu de acord cu ei?

— Nu ştiu încă. O cred. Nu sunt sigură.

Lucrurile păreau să se limpezească, în ciuda ezitărilor Sandrei Devon. Două tabere erau faţă în faţă. Un punct câştigat.

Flutură violent hârtiile în aer, cuprinsă de furie.

— Dar este îngrozitor ce susţine aici, gemu ea. În întregime fals. Sper că nu crezi nici un cuvânt.

— Nu sunt foarte inteligent, spuse el. La urma urmei, ce vrea?

Ea îl fixă cu ochii mari, îngroziţi.

— Spune că extraterestrii sunt brute sângeroase. Spune că trebuie distruşi până la ultimul. Spune că trebuie declanşat un război cum nu s-a mai văzut altul în istoria omenirii. Mai că-i gata să susţină că străinii ar fi mai răi decât democraţii. Şi chiar ar spune-o, dacă ar fi capabil să urască pe cineva sau ceva mai rău decât pe Democraţi.

— N-am văzut nimic de genul ăsta, spuse Langdon, stânjenit.

Ea aruncă scârbită hârtiile, care se împrăştiară pe jos.

— Nu ştii să citeşti cu adevărat. Trebuie pus punctul pe i. Eşti chiar tâmpit!

— Nu chiar în halul ăsta, dar cum poţi să fii sigură de ceea ce sunt sau nu extratereştrii? I-ai văzut?

— Nu, recunoscu ea căzută pe gânduri. Dar… din ceea ce ştim, nu vor război.

— Mi-e teamă că nu cântăresc prea mult părerile Democraţilor.

Ea îl fixă de-a dreptul îngrozită.

— Eşti mai rău decât în orice închipuire. Ar fi trebuit să te las în munţi. Dacă nu mi-ar fi fost teamă că…

Se opri brusc.

— Teamă că?…

— În fond, ce mai contează, izbucni ea. O să ţi-o spun. Dacă

nu mi-ar fi fost teamă că, data următoare, vor reuşi, că vor strecura un om de-al lor în tragerea la sorţi.

— Încă nu le-a reuşit. Maşinile Hazardului s-au apărat cu succes.

— Nu prea grozav. Oricum, nu le-a reuşit pe deplin. Dacă le-ar fi mers, ar fi fost mult mai siguri pe ei. Nu s-ar fi purtat cu mănuşi...

— Înţeleg...

Puria n-o părăsise pe Sandra Devon.

— Dar tu, tu eşti prost şi plin de prejudecăţi. În plus, habar n-ai de nimic. Te apucă disperarea. Sunt sigură că nici măcar n-ai fost în spaţiu.

Era rândul lui să bată în retragere.

— Nu, mărturisi el.

— Eu, eu am fost. Nici nu poţi să-ţi închipui ce înseamnă asta. Nu poţi să înţelegi o specie care cutreieră printre stele, explorează, cucereşte lumi noi. Mintea ta nu poate cuprinde vastitatea spaţiului şi că este loc pentru toată lumea, că este absurd să te baţi pentru...

Vocea i se stinse. Nu-l putea face să înţeleagă spaţiul. Era prea nou, prea mult, prea străin experienţei lui. Tot ceea ce ştia provenea din cărţi sau din înregistrări. Dar putea să-şi imagineze. Putea să-şi imagineze o tânăra singură, pierdută în spaţiu, nu, nu singură, de altfel, nici pierdută, ci confruntată cu nenumărate situaţii inedite, contemplând stelele dintr-un unghi necunoscut pe Pământ, respirând în atmosfere virgine până atunci răsuflării umane, înfruntând altă atracţie gravitaţională, legănată de alte vânturi, pârjolită de razele unui alt soare. Putea să-şi imagineze pericolul, descoperirile, curiozitatea, pasiunea, tot soiul de lucruri pe care el nu le încercase decât prin intermediul cărţilor, prin intermediul impresiilor, sentimentelor, opiniilor altcuiva. Îşi putea imagina, deşi era aproape de neconceput, această fragilitate aruncată în neant. Ştia de unde îşi trage ea hotărârea, curajul, forţa.

— Pot să înţeleg, se hotărî el.

— Nu trebuie să-l urmezi, să i te supui. Eşti atotputernic. Eşti stocastocratul. Nu trebuie să te laşi manipulat în seara asta. O să fiu acolo. O să te ascult. O să te ajut, chiar dacă nu pot să iau cuvântul. Nu va trebui decât să mă priveşti.

Îl implora acum. El se întoarse, jenat.

— Nu se poate ca tatăl meu să fi murit degeaba.

— Înălţimea Voastră, începu robotul.

— Vine cineva, spuse Langdon.

Se întrebă, plictisit, dacă Nilan fusese avertizat de prezenţa Sandrei Devon şi se întorcea. Vru să o roage să se ascundă, dar ea i-o luă înainte.

— Am plecat. Prea puţin timp am avut la îndemână.

— Pe fereastră?

— Da, pe fereastră. Pe acolo am cele mai multe şanse ca să nu fiu observată.

— Nu face asta, vru el să-i spună. Nu-ţi asuma acest risc.

Dar ea i-o luă iar înainte, se afla deja deasupra hăului şi, de la fereastră, o văzu cum alunecă pe o cornişă invizibilă, purtată de curentul de aer. Se aplecă şi, cu inima strânsă, o văzu cum coboară din ce în ce mai repede, o furnică sau, mai bine, un păianjen suspendat la capătul unui fir invizibil. Antigravul ei reacţiona ca o ventuză asupra câmpului de forţă ce înconjura clădirea. O mai auzi strigând:

— Pe curând, Ingmar, o să ne mai întâlnim.

Îşi spuse că întreg oraşul o putea vedea astfel, alunecând prin aer, apoi descoperi că nu era nimeni jos, doar o peluză verde, ca un golf printre clădiri, şi strălucirea metalică a roboţilor. Nimeni nu o privea. Şi chiar dacă i-ar fi venit cuiva ideea să privească imensa faţadă curbată, ar fi confundat-o cu nenumăraţii roboţi aflaţi la lucru şi care pluteau, asemeni ei, deasupra hăului. Uitase să o întrebe ceva. Oare mărturisea oricui convingerile ei democratice? Ar fi fost suficient ca să o împingă printre Nedemni. Simţea o strângere de inimă imaginându-şi-o exilată sub pământ, departe de nemărginirea spaţiului, departe de verdeaţa grădinilor terestre, departe de libertatea pe care ţi-o dă doar vederea cerului şi a orizontului deschis.

Clătină din cap. Nu putea să se lase influenţat de simpatia pe care o încerca pentru Sandra Devon, cum nu putea să aibă încredere în hârtiile lui Nilan. Ştia totuşi că a marcat un punct. Ignora încă în întregime ce reprezentau extratereştrii, dar ştia că sunt două tabere opuse care se înfruntă în umbră şi că ar putea fi folosit de unii contra celorlalţi.

Asta cel puţin dacă nu se hotăra să lupte pe cont propriu, sau dacă nu fusese deja manipulat fără să-şi dea seama.

Totul părea la fel de pasionat ca-n cărţile vechi. Simţea că poate să domine situaţia. Avea chiar impresia că este unul dintre puţinii pământeni capabili să o facă.

Apoi descurajarea şi oboseala puseră stăpânire pe el.

— Înălţimea Voastră, repetă robotul.

— Da.

— Este timpul ca Înălţimea Voastră să se îmbrace pentru conferinţă.

Langdon suspină adânc văzându-l pe robot apropiindu-se, şi dispăru aproape cu totul în stofele veşmântului adus de maşinărie.

8

REPREZENTANŢII defilau prin faţa sa. Erau mai bine de o sută şi îşi spunea, plin de furie, că toate astea vor dura la nesfârşit, iar bărbaţi şi femei purtând cele mai ciudate haine vor veni în faţa lui fără să scoată un cuvânt. Încă de la începutul ceremoniei fusese fascinat de diferenţele pe care le descoperea între rasele umane, de pigmentul pielii lor, de feţele palide sau colţuroase, de ochii pătrunzători sau blajin-verzui, de staturile mă-tăhăloase sau de siluetele silfide. Prin semne aproape im-perceptibile sau sărind în ochi, sfidând orice perspicacitate, se făceau remarcate diferenţele dintre culturi. Un reprezentant era îmbrăcat în negru din cap până-n pi-ciare şi avea o siluetă austeră ce sublinia surâsul crud, înveselit doar de strălucirea unei pietre ce-i atârna pe piept, la capătul unui lanţ de aur. Un altul era plin de zorzoane. Al treilea purta arme fanteziste. O femeie, aproape goală sub o pelerină de pene, puse în faţa lui genunchiul în pământ. O alta îi înfruntă insolentă privirea şi nu schiţă decât o scurtă mişcare din cap, în semn de recunoaştere a superiorităţii stocastocratului.

Încercă să cântărească sentimentele afişate pe furiş de feţele lor şi să facă o primă selecţie între cei care păreau sinceri şi ceilalţi. Dar bărbaţii şi femeile din faţa lui aveau o experienţă mult mai serioasă în jocul puterii, şi se îndoia că ar lăsa să se vadă mai mult decât consideră ei necesar.

Ascultă distrat introducerea. Stătea în faţa amfiteatrului, cocoţat pe un soi de tron inconfortabil şi flancat de o gardă de

roboţi androizi. Câţiva delegaţi căscau ostentativ. Alţii şuşoteau. Asta implica din partea lor o considerabilă obişnuinţă cu astfel de ceremonii.

O bună bucată de timp fu consacrată rezolvării unor întrebări minore, problemelor de circulaţie interstelară, construcţiei şi instalării de noi transpaţii, în legătură cu care Langdon interveni doar formal. Problemele adevărate erau rezolvate chiar între delegaţi şi era evident că discutaseră în culise, iar facerea lor publică n-avea alt scop decât să oficializeze soluţiile adoptate.

Un murmur de excitare străbătu sala când roboţii aduseră o machetă ce reproducea, pe cât de fidel posibil, respectând depoziţiile martorilor, o navă extraterestră.

Langdon se aplecă să o examineze mai bine. Nu găsea nici un sens în aglomerarea de forme geometrice, de bande subţiri, de piramide, de tije şi curbe variabile. Nimic nu amintea liniile pure şi avântate ale navelor umane. Dar trăsăturile ei păreau dominate de o percepţie cu totul aparte a esteticii. Era normal ca o altă specie să producă structuri diferite.

Totuşi, cât de ciudat ar fi fost, originalul acestei machete funcţiona. Asta semnifica faptul că se baza pe aceleaşi legi fundamentale, identice pentru oameni şi pentru extratereştri. Asta însemna că există cel puţin un teren comun ce-ar face posibilă întâlnirea.

Langdon o zări intrând pe Sandra Devon. Încerca să se facă remarcată cât mai puţin posibil, dar îi făcu un semn rapid. Se aşeză în ultimul rând al amfiteatrului.

Începură să vorbească reprezentanţii planetelor care lu-aseră contact cu extratereştrii. Primul era un bărbat înalt şi uscăţiv, care explica totul pe un ton rece, precis şi nu ezita să folosească termeni tehnici. Din timp în timp, un alt delegat se apleca spre robotul secretar aflat lângă el, cerându-i, fără îndoială, lămuriri. Dorian povestea cum o navă de explorare a planetei sale, patrulând la peste treizeci de ani lumină de planeta mamă, înregistrase cu surprindere prezenţa străinilor. Extratereştrii trecuseră şi ei prin aceeaşi surpriză. Cele două nave au stat în expectativă la câteva secunde lumină una de alta. Căpitanul navei umane refuzase să se apropie mai mult, dar trimisese o vedetă automată în recunoaştere, iar maşinăria, ajunsă în preajma navei străine, dispăruse. Poate că fusese dis-

trusă, poate capturată dintr-un motiv necunoscut. Era imposibil să spui dacă era vorba de un act ostil sau dacă străinii acceptaseră pur şi simplu vedeta ca un cadou, conservând-o pentru studiu. Nu după mult timp, vasul extraterestru se volatilizase. Poate că accelerase atât de brusc încât detectoarele navei umane fuseseră incapabile să-l urmărească în cursă. Dorian insistă asupra faptului că toate procedeele de comunicare întrebuinţate rămăseseră fără răspuns. Fie străinii foloseau mijloace inedite, fie n-aveau chef să intre în dialog cu oamenii. Cel puţin pe moment, Dorian înclina către a doua ipoteză.

Ceilalţi reprezentanţi istorisiră întâmplări aproape identice. Timide încercări de comunicare fuseseră totuşi înregistrate. Pe canalele lor de transmitere a imaginilor şi sunetelor, oamenii emiseseră simboluri simple şi imagini ale planetei lor. Evitaseră însă să indice poziţia lor exactă în spaţiu şi, ori de câte ori avusese loc o întâlnire, se întorseseră la bază pe drumuri cât mai ocolite ca să-şi facă pierdute urmele. Navele străine nu le dăduseră niciodată impresia că îi urmăresc.

În schimb fuseseră captate modulaţii neregulate, a căror structură părea să fie aleatorie. Era imposibil să spui dacă sunt purtătoarele unor mesaje sau este vorba doar de paraziţii ce însoţeau adevăratele mesaje ce n-au putut fi recepţionate. Cei mai buni analişti ai speciei umane îşi dedicau în întregime timpul şi energia descifrării acestei probleme, dar rezultatele erau descurajatoare.

Singura concluzie care putea fi trasă din aceste întâlniri era că tehnologia străinilor era cel puţin echiva-lentă, sau poate chiar superioară, celei umane. Lumile lor de origine erau necunoscute. Cum navele de explorare nu găsiseră nici o urmă a prezenţei lor pe cele mai indepărtate lumi cunoscute şi cum întâlnirile avuseseră loc într-o zonă bine determinată a spaţiului, teoria predominantă estima că vin de foarte departe, probabil dintr-o altă galaxie.

S-au încins discuţii pasionate. Unii erau de părere că trebuie capturată cu orice preţ o navă străină şi, în orice caz, înarmată sistematic omenirea în aşteptarea unui război iminent. Ceilalţi, din contră, se gândeau că trebuie studiate şi mai activ noi căi de comunicare.

Ce răzbătea net din propunerile primilor era faptul că nu

acordă prea multă încredere stocastocraţiei pentru a înfrunta criza ce se pregătea. Propuneau explicit necesitatea unui guvern mult mai autoritar.

Lucrurile se precipitau.

— Din câte ştiu eu, declară un reprezentant, contactele între oameni şi extratereştrii au mers mai departe decât s-a spus aici. Îi suspectez că au agenţi infiltraţi în sânul societăţii umane, probabil chiar şi în această adunare.

Declaraţia avu efectul unei bombe. Cel puţin jumătate dintre delegaţi se sculară în picioare, vociferând. Roboţii din garda lui Langdon emiseră un sunet strident. Calmul fu restabilit. Langdon suspină. Putea să 'citească pe chipurile celor din faţa sa ambiţia, ura, teama şi, mult mai rar, calmul pe care îl impunea situaţia dată. Despre orice ar fi fost vorba, lucrurile trebuiau înfruntate cu multă luciditate şi simţ al realului. Avea impresia că este singurul capabil să o analizeze la rece. Poate şi pentru că nu se simţea direct implicat. Poate şi pentru că nu făcea parte din nici una dintre taberele adverse.

— Bănuiesc, reluă delegatul, că extratereştrii au intervenit în funcţionarea Maşinii Hazardului. Acuz stocastocraţia că nu mai este decât un mod de guvernare trucat, care ne împinge pas cu pas spre pierzanie. Ce ar putea fi mai potrivit pentru invadatori şi ce ar fi mai uşor decât să-l facă ales, în numele hazardului, de nişte maşini, pe un agent de-al lor?

Privea fix în direcţia lui Langdon. Acesta încerca să pună ordine în şuvoiul de' gânduri ce-l cutreierau. Presupunerile denunţate de vorbitor erau înspăimântătoare.

Aruncau o lumină nouă asupra neprevăzutelor întâmplări ale sale. În afara celor două grupuri pe care le cunoştea, cel puţin un al treilea manevra din umbră, dacă spusele delegatului erau bine fundamentate. Până atunci crezuse că atentatul căruia îi căzuse victimă putuse fi organizat de Democraţi sau de grupul de care îi vorbise Sandra De-von şi căruia îi aparţinea probabil Nilan, un grup ce dorea instalarea unui soi de dictatură. Dar la fel de bine puteau să fie responsabili agenţii străinilor. Poate că erau deja legate alianţe între diversele grupuri. De exemplu, între străini şi Democraţi. De ce avea Sandra o părere atât de bună despre extratereştri? Îndepărtă ideea unei complicităţi. Părea sinceră. Dar putea fi manipulată.

În acest caz, de ce încercase să-l salveze? Şi de cine anume

fusese asasinat stocastocratul Devon? Mai exista o ultimă variantă: exista o mişcare împotriva extratereştrilor, o mişcare de rezistenţă ce-i considera pe stocasto-craţi ca agenţi ai acestora şi încerca să-i nimicească. Devon fusese eliminat. El însuşi scăpase ca prin urechile acului.

Cu ei numărul grupurilor care se înfruntau în umbra puterii ajungea la patru, fără a-i mai pune la socoteală pe intriganţii ce-şi urmăreau ambiţiile personale. Destui. Stocastocraţia nu era simplă decât în aparenţă.

Dacă membrii unei mişcări de rezistenţă împotriva străinilor gândeau că este un agent, era o singură cale să-i descurajeze. O cale periculoasă, căci nimeni nu putea să anticipeze toate consecinţele. Trebuia să se facă lumină.

— Sunt de acord să se facă o anchetă, spuse Langdon calm. De fapt, cer în mod expres ca o anchetă să fie demarată. Propun ca delegatul ce tocmai ne-a împărtăşit bănuielile sale să fie preşedintele comisiei de anchetă, iar comisia să fie alcătuită din douăzeci de membri aleşi din rândurile dumneavoastră.

Un murmur se făcu auzit. Propusese o gravă eludare a uzanţelor terestre recomandând ca membrii comisiei să fie aleşi în loc să fie traşi la sorţi. Dar cum tocmai onestitatea Maşinii Hazardului era în cauză, nu se putea altfel. Ar fi fost posibil, evident, să recurgă la o metodă primitivă de tragere la sorţi. „Dar, se gândi el, există vreun joc la care nu se poate trişa?" Îşi răspunse negativ. Dacă străinii, sau un grup oarecare, erau capabili să influenţeze decizia Maşinii Hazardului, trebuia să fie în stare să controleze de la distanţă mişcarea zarurilor sau traiectoria unei bile.

— Protestez, spuse Nilan.

Stupefacţia fără margini i se citea pe faţă. Ar fi trebuit, totuşi, să fie mulţumit, îşi spuse Langdon, dacă se temea de străini în măsura în care o declarase. Asta dacă nu cumva era îngrijorat că ancheta ar putea descoperi lucrurile despre care-i vorbise Sandra Devon.

Langdon îşi trecu mâna peste frunte. Iţele se încurcau. Sperase să-i domine, măcar atâta cât să-şi păstreze echi-librul, dar speranţa lui era pe cale de a se spulbera.

Ea dispăru cu totul când luminile se stinseră şi o lovitură brutală îl culcă la pământ. Simţise peste el corpul metalic, rece, al robotului. Garda se revoltase? Pricepu imediat că androidul îi

salvase viaţa. Pe deasupra lor se încrucişau fasciculele cenuşii, ucigaşe, ale gaserelor. Hărmălaia se înteţea în întuneric. Se rostogoli la baza treptelor şi încerca să se descotorosească de mantia ce-l paraliza. Mâini străine îl ajutară. Sandra Devon îi şopti la ureche:

— Ai făcut ce-ai putut. Nu trebuia să-i iei atât de repede, dar n-pm avut cum să te previn. Vor capul tău acum. În cinci minute vor fi aici, înarmaţi cu automate, şi va urma un măcel. Ai lor s-au pus deja la adăpost.

— Dar... roboţii, începu el.

— Nu ştiu. N-aş avea încredere în ei. Ascultă, o să te conduc. Lasă-te răpit de ai noştri. Putem să-i mobilizăm pe mulţi în jurul numelui tău.

— Şi să-i aduceţi pe Democraţi la putere. Nu-s de acord, scrâşni el.

Era o ciudăţenie continuarea conversaţiei sub focul gaserelor, şi în aşteptarea unei morţi iminente, dar niciodată nu fusese mai calm. N-avea nici un chef s-o urmeze. Nu se va mai lăsa călăuzit de nimeni. Îl nemulţumea ceea ce urma să facă, dar avea nevoie de puţină linişte. Era sătul de atâtea atentate şi răpiri. Pricepea cam ce-l împinsese pe stocastocratul Devon la sinucidere.

Cu pumnul strâns o lovi pe Sandra Devon după ceafă. N-o nimeri bine prin întuneric şi mâna îi alunecă în părul ei. Sandra gemu: O lovi din nou. Ea se prăbuşi. Ar fi fost mult mai fericit dacă ar fi avut-o în faţă pe Herbie, prima lui soţie.

Pipăi prin întuneric. Scandalul nu se potolise. Sfârşi prin a pune mâna pe carcasa unui robot. „De ce nu intervenise încă garda?" Pe şoptite, puse robotului întrebarea. Robotul îi răspunse cu o voce sugrumată, neobişnuită, ireală.

— Câmp inhibitor. Nu mai suntem în legătură cu centrul de comandă. Nu pot lua singur o hotărâre.

— Poţi să mi te supui? întrebă Langdon.

— Da, dacă ordinul este uşor de înţeles.

— Bine, spuse Langdon. Condu-mă la o ieşire. Aşteaptă, trage-o şi pe ea.

Nu putea să o lase acolo. Urmau să apară asasinii. O împinse, făcând-o să alunece pe podea, şi o încredinţă robotului.

— Întunericul nu te jenează?

— Nu, îl asigură robotul.

Langdon se ridică pe jumătate. Tirul armelor era îndreptat în sus şi n-avea alt scop decât să sporească panica. Uşile erau probabil încuiate, dar robotul ştia desigur o ieşire de siguranţă. O ieşire pentru roboţi. Nici nu putea să caute alta, căci pe moment nu avea acces decât la memoria lui curentă.

— Aprinde-ţi reflectorul, ordonă robotului, sprijinindu-se cu o mână pe umărul lui metalic.

— Reflectorul aprins.

Langdon îşi lipi capul de cel al robotului. Nu vedea decât un minuscul con opalescent ce nu arunca nici un fel de lumină. Aerul era plin cu un gaz, sau un câmp energetic împiedica lumina să se transmită. Chiar şi razele extrem de penetrante ale gaserelor erau frânte. Se întrebă dacă erau deja victime.

Aluneca pe corpuri moi. Trupuri de oameni. Asta era probabil răspunsul la întrebare. Spera ca jumătatea de tonă a robotului să le ocolească în loc să le strivească. Dar nu era singur. Prefera să nu afle răspunsul la asemenea întrebare.

Robotul se opri. Făcuseră o bucată de drum. Un panou din perete se roti şi se treziră scăldaţi în lumină. Langdon întoarse capul. În spatele lor, întunericul părea un zid negru, impenetrabil, ce învăluia tumultul în mister. Auzi pocnetul primelor rafale. Toată afacerea fusese prost organizată. Îi luase pe neaşteptate. În acelaşi timp era clar că unul dintre grupuri avea o putere considerabilă în Palat.

— Ce pot să fac pentru Înălţimea Voastră? întrebă robotul.

Îşi recăpătase vocea şi contactul cu centrul de control. Langdon se simţi stăpân pe situaţie. Rebeliunea urma să fie înăbuşită în următoarele minute, iar organizatorii ei demascaţi. Greu de crezut că nu-şi pregătiseră o portiţă de scăpare, dar poate că săriseră peste cal într-un moment de furie.

— Du-o în apartamentele ei, spuse. Şi arată-mi o cale de a ieşi din Palat.

Robotul se supuse.

— Înălţimea Voastră trebuie să fie însoţit de o escortă.

— Nu, i-o tăie Langdon.

Prevăzuse acest obstacol. Îşi spusese însă că, pe moment, centrul de control era depăşit de evenimente, poate chiar atacat. Putea deci să fugă.

Robotul nu protestă. În aparenţă, totul se petrecea aşa cum prevăzuse.

— Aveţi grijă de ea, mai spuse.

Şi începu să alerge în lungul culoarelor ce traversau zidurile Palatului şi serveau exclusiv circulaţiei roboţilor. Era, cu siguranţă, primul om care se aventura pe acolo de mult timp încoace. Fugind, scornea un plan. Stocastocraţia se va demasca singură. Democraţii şi ceilalţi îşi vor încheia socotelile între ei. Extratereştrii n-aveau decât să vină. El, Langdon, ţinea la propria sa linişte. Îi rămăseseră câţiva prieteni şi speră să-i convingă să pună umărul.

Ajunse în faţa unui plan înclinat ce se afunda în adâncurile Palatului urmând o pantă înfricoşător de abruptă şi, o fracţiune de secundă, ezită. Apoi îşi dădu drumul. Alunecă, o clipă, pe acest neobişnuit tobogan rezervat roboţilor, clipă ce i se păru un secol. Crezu că o să se zdrobească de un zid, dar zidul pivotă, lăsându-l să treacă. Ateriză pe un gazon des. Soarele asfinţise. Turnul înalt al Palatului se umplu de lumini.

Era liber. Ieşise din Palat. Deasupra lui văzduhul fremăta de vacarmul unei încleştări furibunde.

9

N-AVEA TIMP DE PIERDUT. Alergă peste peluză. Planul lui se sprijinea pe speranţa că va ajunge la hangarele în care erau parcate aeroglisoarele folosite de roboţii Palatului înainte ca lucrurile să intre în matca lor iirească. Trebuia să alerge mai mult de un kilometru şi îi lipsea obişnuinţa unui astfel de efort. Se străduia, însă, şi ţinea ritmul. Stelele se aprindeau una câte una pe cer. Respira tot mai greu. Dacă ajungea la hangare după ce echipa de control a Palatului ar fi fost iar stăpână pe situaţie, n-ar mai fi scăpat de obligaţia de a accepta o escortă. Fuga ar fi fost ratată. Strânse din dinţi şi grăbi pasul. În faţa lui se înălţau siluetele bondoace ale aero-glisoarelor.

Terenul nu era luminat. Roboţii n-aveau nevoie de lumină ca să se descurce. Din fericire, locul nu era împrejmuit, ci doar camuflat într-o văiugă.

Puse ochii pe primul aparat. Un monoloc ce servea roboţilor pentru îndeplinirea unor misiuni de legătură sau supraveghere când nici un alt mijloc de locomoţie nu era utilizabil. Deschise portiera. Cabina nu fusese concepută pentru un om, dar putea

să se descurce. Cercetă în grabă manetele de comandă. Îi va fi, cu siguranţă, greu să piloteze acest aparat proiectat în alt scop, dar va reuşi. Oricum, se baza şi pe pilotul automat al aero-glisorului.

Trase aer în piept. Nimeni nu-i va sta în cale. Porni spre apus, căutând grăbit circuitele electronice care ar fi putut lega aparatul de turnul de control. Ca orice om al secolului al XXIV-lea, avea câteva cunoştinţe elementare în domeniu şi le folosi din plin. Sfârşi prin a găsi circuitele periculoase şi le scoase din funcţiune. Aparatul, pe care-l pilota atât de repede cât îl ţineau puterile, cel puţin nu mai putea fi rechemat la bază.

Asta însemna să se orienteze după stele, căci nu mai dispunea de nici un sistem de radio-goniometrie. Ştia, din fericire să piloteze şi o astfel de metodă arhaică, descifrată în vechile manuale de navigaţie, şi se amuzase uneori şi în trecut folosind-o. Acum îi era de folos. Ciudat cum vechile tehnici ale umanităţii, devenite în timp o simplă curiozitate, puteau să-şi recapete locul de cinste în condiţiile unei crize!

Se simţea sigur pe el, cu inima împăcată, mai mult decât fusese vreodată. Senzaţia de teamă nedefinită, de neadaptare, pe care o simţise ani în şir, dispăruse pe nesimţite. Trăia sentimentul bine definit că este singurul om de pe Pământ care ştie cu exactitate ce vrea şi care este gata să folosească orice mijloc pentru a-şi atinge ţelul. Chiar şi ambiţioşii de genul lui Nilan nu ştiau cu adevărat ce vor. Ignorau ce ar fi descoperit deţinând puterea. Trăiau vaga speranţă că vor găsi astfel ceva ce le lipseşte. Dar el, Langdon, ştia că este o speranţă deşartă. Bărbaţii asemeni lui Nilan căutau puterea cu gândul că astfel îşi vor pune ordine în viaţa lor, sfârşind cu nesiguranţa şi chinul ce-i stăpânea, dar nu aveau nici cea mai mică şansă. El, Ingmar Langdon, îşi dorea doar pacea şi singurătatea.

Călătoria dură peste zece ore. Adormi de câteva ori, dar fără să se odihnească, fiind mult prea agitat, iar poziţia în care stătea — de-a dreptul inconfortabilă. Visa lucruri fără cap şi coadă, ce-i fugeau imediat din minte. Extratereştrii, Nilan, Sandra Devon şi Democraţii într-o horă ameţitoare. Herbie era aruncată printre Nedemni şi-l implora să o scoată de acolo, iar el se mulţumea să rânjească sinistru, strigându-i că-i mult prea târziu ca să-i pese de ea. Se trezi de data asta lac de sudoar, dar curajul nu-i slăbise. Aeroglisorul se învârtea în cerc într-un

amfiteatru glaciar din munţi. Ajunsese.

Coborî. Aeroglisorul urmase cu conştiinciozitate indicaţiile date de el, orientându-se după stele. Lamaseria Corei Durban se afla la picioarele lui, cocoţată pe unul dintre versanţi.

Traversă pătura de nori. Luminile lamaseriei străpungeau ceaţa, pe care jetul de aer cald izvorât din ajutajele ascunse în peretele stâncos nu reuşea să o împrăştie. Plonjă drept spre terasa lamaseriei, încrezător în cunoştinţele sale despre acele locuri, manevrând cu mii de precauţii tijele minuscule, proiectate pentru un robot. Dispozitivele electromagnetice asigurau mişcărilor roboţilor o precizie mult mai mare decât aceea a muşchilor corpului omenesc. Dar, cu preţul unei încordări deosebite, Langdon spera să evite catastrofa.

Veni la aterizare puţin cam în viteză, dar sistemele de siguranţă ale aeroglisorului funcţionară din plin. Fu scuturat puternic în clipa în care aparatul atinse pământul. Răsuflă uşurat. Portiera se deschise şi se strecură afară, iîncă mai şchiopăta, dar piciorul nu-l mai durea atât de rău. Drogurile pe care i le administraseră roboţii spulberaseră oboseala. Una peste alta, în ultimele douăzeci şi patru de ore, situaţia lui se îmbunătăţise vizibil. Nu-şi făcea mari iluzii asupra şanselor ascunse, dar cel puţin era liber şi spera să ţină iar în mâini frâiele propriului său destin. Aproape uitase cărţile şi aeroglisorul distrus. Îşi amintea doar că este în pericol. Şi că acum avea o şansă de a scăpa viu.

10

TREBUIA să traverseze platoul îngheţat ca să ajungă în lamaserie. De câte ori văzuse aici, zburând la câţiva metri înălţime, nava lui Alexis Zoltan, proaspăt sosită din-tr-o îndepărtată călătorie interstelară? Acum platoul era pustiu. Luminile străluceau împăcate. Unele chiar pâl-pâiau, ceea ce însemna că grija reconstituirii mersese până la a lumina unele încăperi cu torţe sau cu lămpi cu gaz. Se strâmbă. Aceste preocupări estetice, pe care le împărtăşise şi el cândva, i se păreau îngrozitor de îndepărtate, străine.

Reflectoarele, ce măturau de obicei esplanada, erau stinse. Cora nu aştepta nici un vizitator. Într-un fel, era chiar mai bine.

Langdon prefera să nu fie deranjat. Ceea ce avea de gând să-i ceară era cu totul special.

Sări peste o împrejmuire din piatră. Cu secole în urmă, acest zid, ca şi toate celelalte care împiedicau platoul să o ia la vale, cu lamaserie cu tot, în timpul ploilor de toamnă, fusese construit de călugări. Lamaseria avea oare peste o mie de ani? Biblioteca ei traversase aproape intactă secolele, războaiele şi momentele de criză. Venise aici de mai multe ori ca să-şi potolească setea de cunoaştere. Biblioteca era principalul motiv pentru care Cora Durban preferase traiul într-o lamaserie oricărui alt loc de pe planetă, sau vieţii într-un aeroglisor.

Un robot se urni din loc la apropierea lui Langdon. Îşi spuse numele. Robotul îl însoţi, bănuitor asemeni unui cîine de pază, până la uşa care se deschise automat. Langdon ştia că nici un alt mecanism în afara unei sfori şi a unei contragreutăţi n-o urniseră din loc. Pusese piciorul pe o dală ce comanda mişcarea. Deşi habar n-aveau de electricitate, călugării Tibetului antic aveau câteva noţiuni în materie de automatizare.

Dincolo de uşă, un hol uriaş, luminat strălucitor. O fântână susura invizibilă. Covoare acopereau podeaua. Decoraţiile erau baroce şi confortabile.

Dintr-o încăpere se ivi un bărbat.

— Intraţi, spuse cu un gest primitor.

Dar când Langdon păşi în lumină, fizionomia lui se schimbă. Langdon zări televizorul ce-l însoţea asemeni unui cîine. Nu-l cunoştea pe omul acesta.

— Sunteţi Langdon, Ingmar Langdon, îl acuză omul.

Langdon aprobă.

— Vreau s-o văd pe Cora. Presupun că este aici.

Bărbatul ezită imperceptibil. Faţa îi era albă şi flască. Se temea. I se putea citi asta în privire.

— Nu ştiu, spuse. O să o caut.

— I-am văzut aeroglisorul, minţi Langdon. Vreau s-o văd imediat.

Înaintă ameninţător. Realizând ce urma să facă, se stăpâni.

Mîinile îi tremurau. Făcu un gest imperceptibil, şi televizorul ce plutea în spatele său făcu un salt, în timp ce sunetul deveni asurzitor. Langdon crezu că foloseşte aparatul ca pe o armă, dar televizorul se opri brusc. Omul vroia doar să-i arate anunţul difuzat. Apăruse pe ecran Sceptrul Hazardului.

— Ingmar Langdon, stocastocratul, a părăsit Palatul, rosti vocea impersonală, răsunând în hol cum răsunaseră pe vremuri goarnele ce străpungeau bruma cu sunetul lor monocord şi strident. În acest moment este de negăsit. Toţi locuitorii planetei sunt rugaţi să ofere Palatului orice informaţie pe care o au în legătură cu stocastocratul Ingmar Langdon. Dacă îl văd, dacă acesta încearcă să ia contactul cu ei, oricare ar fi ordinele pe care le dă, trebuie mai întâi să anunţe Palatul. Aşa stă scris în Constituţie. Vocea făcu o pauză, apoi reluă apelul. De data asta mai adăugă ceva. Langdon înfrunta aparatul ce-l fixa ca un ochi amorf, verzui, enorm.

— ...Stocastocratul nu dispune de putere decât atâta timp cât este înconjurat de garda personală, continua vocea. Ne temem că Ingmar Langdon a fost răpit, sau că dispune de o deplină libertate de mişcare, aflându-se sub influenţa unui grup ale cărui intrigi au provocat agitaţii chiar în interiorul Palatului. Ordinea a fost restabilită. Stocastocraţia este salvată.

Sceptrul scânteia pe un fond cafeniu-auriu.

Langdon îşi ridică ochii spre bărbat, care făcu un gest de neputinţă.

— Trebuie să plecaţi. Nu puteţi rămâne aici.

— Şi unde să mă duc? întrebă Langdon cu răceală. Mai degrabă rămân aici.

Vocea izvorâtă din televizor continuă:

— Absenţa din Palat a stocastocratului este interzisă prin Constituţie, în afara deplasărilor oficiale. Dacă actualul stocastocrat nu este regăsit în trei zile, un alt stocas-tocrat va fi tras la sorţi. Puteţi fi ales, nu uitaţi asta. Puteţi fi ales!

Langdon simţi cum fruntea i se acoperă de sudoare. Criza era probabil de maximă importanţă dacă Palatul recurgea la metode atât de directe. Poate că o mai făcuseră şi în trecut, dar Langdon nu auzise de aşa ceva. Înţelese spaima celui din faţa sa, precum şi că nici unul dintre prieteni nu-l va ajuta. Nici măcar Cora. Cel mult îl supraveghea cu ajutorul unei camere de luat vederi, sau printr-o crăpătură în zid. Lamaseria era împânzită cu dispozitive ce permiteau supravegherea noilor sosiţi fără ca ei să-şi dea seama.

Nici unul dintre prieteni nu-l va ajuta pentru că se temeau, asemeni lui cu două zile în urmă, că vor fi traşi la sorţi. Era vorba doar de o şansă la o sută zece milioane, dar nu erau

pregătiţi s-o înfrunte. Mai ales acum când ştiau, sau bănuiau, că rolul stocastocratului poate fi şi aceia de a muri. Marea majoritate a populaţiei planetei trebuie că gîndea la fel. Era singur. Nu se întindea către el nici o mână salvatoare. Capcana ce-i fusese întinsă avea dimensiuni planetare. Într-un anumit sens, abilitatea Palatului era de-a dreptul diabolică.

De ce ţinea oare morţiş Palatul să-l regăsească? Ce putere ascunsă, capabilă să dezlege criza, deţinea el? Răspunsul îi veni pe loc: nici una. Era stocastocratul, atât, şi-ar fi trebuit să fie acolo, sau un altul să fie ales. Se întrebă dacă Maşinile Palatului evaluaseră corect motivele dispariţiei sale, dacă aveau suficient fler. Hotărî că da.

Televizorul i se adresa lui, direct. Cele o sută şi cincizeci de milioane de aparate răspândite pe întreaga planetă i se adresau numai lui. Asta era suprema subtilitate. Era imposibil ca mesajul să nu-i .parvină, aici sau în altă parte, mai devreme sau mai târziu. Se privi pe ecran, în efigie, în ţinuta de gală a stocastocratului. Fotografia fusese luată probabil cu cinsprezece ore mai devreme, chiar înainte de intrarea în sala de conferinţe.

— Ingmar Langdon, spunea vocea, stocastocrat, protector a o sută de lumi, oriunde ai fi, ori care ţi-ar fi intenţiile, ia imediat legătura cu Palatul. Se prea poate să fugi de răspunderea funcţiei, dar Constituţia nu o permite. Dacă eşti prizonier, să ştii că garda te va elibera. Dacă eşti liber, fii cu băgare de seamă, viaţa îţi este în pericol. Doar Palatul îţi poate oferi un adăpost sigur. Avem nevoie de colaborarea ta. Dacă de azi în trei zile nu te vei întoarce de bună voie la Palat, vei fi aruncat printre Nedemni, iar succesorul tău va fi tras la sorţi.

Portretul său dispăru de pe ecran. Trase aer în piept. Într-un fel, Palatul răspundea unei întrebări arzătoare. Dacă rămânea în viaţă timp de trei zile, bazându-se doar pe propriile sale puteri, va fi eliberat de orice responsabilitate. Întrebarea era acum dacă va accepta să trăiască printre Nedemni, în ciuda legendelor îngrozitoare despre viaţa subterană. Una peste alta, era mai bine decât certitudinea că va fi ucis printre bogăţiile Palatului.

Trei zile era mult. Mai ales dacă nu putea rămâne acolo. Şi nu putea. Probabil că cineva tocmai înştiinţa Palatul.

— Orice persoană ce va ascunde informaţii referitoare la stocastocratul dispărut, ameninţa vocea, se expune pericolului

de a fi aruncat printre Nedemni.
Sfârşitul. Partida fusese jucată. Putea să se întoarcă în noapte. Dar ştiu, privind faţa palidă a bărbatului şi ascultându-i paşii pe dale în urma sa, că nu va avea timp.

11

— IA-L NAIBII DE AICI, rosti o voce aspră. Nu mişcă nimeni!
Bărbatul ce-l întâmpinase pe Langdon făcu un semn cu mâna, tremurând. Televizorul dispăru în spatele unei draperii. Vocea Palatului se stinse.
— Aşa-i mai bine, confirmă omul cu vocea aspră.
Se afla chiar în spatele lui Langdon. Acesta preferă să nu verifice dacă noul venit era înarmat sau nu.
— Aşadar, iată-l pe Ingmar Langdon, marele stocasto-crat. Cu ţoalele festive pe el, mai puţin capa, pe care şi-a pierdut-o fugind. Sper că va accepta să ne însoţească, deşi nu putem să-i oferim o gardă de roboţi. Doar o straşnică gardă umană, toţi unul şi unul, cu reflexe sigure şi reacţii mai puţin idioate decât ale fierătaniilor.
Totul spus în bătaie de joc.
— Cine sunteţi? întrebă Langdon.
— Nu-i treaba ta. De altfel, nici nu-ţi pasă de politică.
— Vă riscaţi statutul social, spuse Langdon apăsat. Constrângerea stocastocratului vă poate arunca printre Ne-demni.
Auzi râsete în spatele lui. Şi dacă sunt chiar Nedemnii, îi trecu prin cap. Dar era imposibil. Nedemnii nu pot ieşi din lumea lor subterană ca să se strecoare printre oamenii obişnuiţi.
— Încă te mai crezi la Palat. Întoarce-te şi ia-o înainte. Mâinile sus, dacă ţii la pielea ta.
— Nu sunt înarmat, spuse Langdon.
Îşi păstrase sângele rece. Ştia că luciditatea şi hotărârea sa de acum nu vor dura la nesfârşit. Chiar şi el era uimit. Zâmbind amar, îi aruncă gazdei un „la revedere", apoi se întoarse. Agresorii erau mascaţi. O dată în plus, totul părea desprins dintr-un vechi roman de aventuri. Gata-gata să pufnească în râs. Se gândi să le-o spună cu glas tare, dar individul înalt şi slab, ce ţinea un gaser în stânga şi un automat în dreapta, n-ar fi înţeles.

Înaintă pe esplanadă. Ar fi fost o tentativă zadarnică să fugă. Mai bine să meargă până la capăt. Aeroglisorul său era pe jumătate distrus. Razele gaserelor sfâşiaseră caroseria metalică. Un aeroglisor întunecat, de mari dimensiuni, cu toate luminile stinse, model vechi, plutea deasupra terasei, chiar la marginea prăpastiei. Din interior i se întinse o mână ce-l ajută să urce la bord. Îi auzi şi pe ceilalţi urcând în urma lui, apoi uşa se închise cu un zgomot sec, iar aeroglisorul se înălţă. Langdon se lăsă condus într-o cabină, cufundată-n întuneric, şi lăsat să aştepte.

Treptat, era cucerit de oboseală şi deznădejde. Exploră pe pipăite cabina goală, apoi se trânti într-un colţ, sprijinindu-se de perete. Se întreba ce s-o fi petrecut la Palat. Cine va fi ales dacă Palatul nu-l va regăsi în termen de trei zile? Cui îi servea dispariţia lui?

L-au scos din cabina întunecată după un timp greu de apreciat. Clipi, adaptându-se cu greu luminii prea puternice. Hublourile cabinei fuseseră camuflate. Probabil că încă era noapte, asta dacă nu cumva urmau să ajungă din urmă soarele în cursa lor nebună în jurul Pământului.

Se aşeză în fotoliul indicat. Nimeni nu părea să-i acorde atenţie. Câţiva bărbaţi jucau cărţi, aşezaţi la o masă.

Într-un colt, aproape de Langdon, un altul citea. La un moment dat, Langdon încercă să intre în vorbă pe tema cărţii, dar omul nu-i răspunse. Ridică doar capul şi, privindu-l clătină din cap. I se citea dispreţui pe faţa. Spre deosebire de ceilalţi, nu era mascat. Prin cabină era un continuu du-te vino şi Langdon estimă echipajul la cel puţin doisprezece oameni. Toţi înarmaţi. Înarmaţi până-n dinţi, nici vorbă să pună mâna pe aeroglisor prin violenţă. Situaţia părea fără ieşire.

Îi studie pe rând. Nu semănau cu pământenii pe care îi cunoscuse până atunci. Aminteau de membrii echipajelor lui Alexis Zoltan. Gândindu-se mai bine, hotărî că-i vorba de oameni obişnuiţi cu cosmosul. Posibilitatea de a fi Nedemni evadaţi din lumea subterană i se părea cu totul fantastică. Nu se ajungea atât de uşor la suprafaţă. De fapt, nu aveau nici cea mai mică şansă de a evada. Nedemnii ce fuseseră condamnaţi pentru lucruri mărunte aveau doar speranţa de a fi trimişi pe o lume nouă şi de a regăsi un alt cer şi lumina unui alt soare.

Într-un târziu apăru şi bărbatul înalt şi slab care-l capturase şi se îndreptă spre el.

— Vreţi să mâncaţi ceva? îl întrebă.

Vocea îi era lipsită de duşmănie. Langdon vru să refuze, apoi se răzgândi. Era obosit şi mâncarea i-ar fi redat forţele. Iar propunerea în sine era un semn bun. Nu hrăneşti un individ pe care vrei să-l ucizi. Şi, oricum, nu străbaţi cu el jumătate din planetă, căci, de când zburau, aeroglisorul ar fi putut ajunge la antipodul lamaseriei. Asta dacă nu făcuse diverse ocoluri pentru a-i deruta pe eventualii urmăritori.

Îi aduseră un soi de supă-cremă insipidă, pe care o înghiţi fără să scoată un cuvânt. Bănui că fusese preparată din algele cultivate la bordul navelor cosmice, aliment folosit şi de Nedemni. N-avea nici un gust, nici bun, nici rău, şi oferea consumatorului exact numărul de calorii necesar existenţei.

Simţi că pierd înălţime. Soseau. Va afla, probabil, cine-l răpise. Auzise, printr-o uşă deschisă, o proclamaţie difuzată la televizor, în care Democraţii erau acuzaţi de răpire. Nimeni nu-i acordase atenţie. Recunoscuse parcă vocea lui Nilan, dar nu era sigur. Oricum, putea să fie o provocare. Mai multe grupări aveau tot interesul ca Democraţii să fie bănuiţi de răpirea stocastocratului. Mai ales cei care încercaseră să-l ucidă. N-avea nici un motiv să creadă că ajunsese în mâinile lor. La prima întâlnire nu se purtaseră cu mănuşi. N-ar fi fost încă în viaţă dacă răpitorii ar fi cei care îi distruseseră aeroglisorul si cărţile.

Nava se opri cu un şoc. Nu-l legară la ochi. Se deschise o uşă şi-i făcură semn să coboare. Soarele era sus pe cer şi razele lui scăldau peisajul deşertic. Puţin mai departe, la poalele unui deal, se deschidea un tunel uriaş ce părea a fi poarta Iadului.

12

FĂRĂ UN CUVÂNT, se îndreptară spre intrarea în tunel. Tufişurile din fundul râpei marcau un pârâu ce dispărea în adâncuri.

Versantul abrupt îi domina, iar capetele de strat, dezgolite de vânturi şi de ploi, se desenau sinuoase. Fiecare strat însemna un milion de ani. Cu puţin noroc, undeva mai sus, răscolind pământul moale pe care creşteau doar smocuri de iarbă, ai fi putut găsi vestigiile celor mai vechi civilizaţii umane, câteva pietre, câteva fragmente de os.

Peisajul rămăsese neschimbat de cel puţin un milion de ani. Ce apucase să se schimbe între timp fusese civilizaţia umană. Din noaptea primordială, marcată de dansul focurilor şi de spaima provocată de monştri, făcuse câteva progrese, reuşise chiar, în ultima vreme, să abandoneze pământurile ce-i dăduseră naştere. Emigrase. Dar violenţa şi instinctele, ba chiar şi gustul puterii nu se schimbaseră. Oamenii, se gândea Langdon, risipiseră atâtea eforturi pentru a încerca să ascundă lucruri atât de evidente. Se ascunseseră în spatele unei aparente securităţi, a barierelor, a roboţilor, fuseseră atât de neîncrezători în ei înşişi încât transmiseseră o parte din puterile lor propriilor creaţii. Se sforţaseră chiar să-şi controleze trupurile şi sistemul nervos până la răscrucea în care societatea le depăşise intenţiile, dimensiunile, puterile. Dar nu reuşiseră să-şi schimbe năravul. Puteau să se lase închişi pentru a se proteja pe ei înşişi, dar nu-şi puteau altera instinctele, violenţa, pasiunile. Acţionau cu premditare dar nu puteau să se autodetermine. Instinctele, violenţa, pasiunile ieşeau mereu la suprafaţă într-un fel sau în altul, uneori atât de bine mascate încât era nevoie de privirea unui ochi exersat şi de o îndelungată experienţă pentru a le recunoaşte, dar erau mereu aceleaşi, oricât de bine ar fi fost ascunse sub coaja lucrurilor.

Chiar intrarea în tunel era fabulos de veche. Nu era exclus să fi fost intrarea unei mine de pe timpurile în care omul însuşi îşi căuta minereurile trebuincioase sub pământ. Ducea pe umerii ei trei sau patru secole de istorie. Gât se schimbase planeta între timp! Cât de asemănătoare rămăseseră problemele vieţii!

— Aveţi o adevărată bază aici, întrebă Langdon, degajat.

— Nu, îi răspunse bărbatul înalt şi slab.

Întrebarea lui Langdon era pur formală, o bază ascunsă într-o gură de mină veche n-ar fi rămas mult timp ferită de iscoadele Palatului. Roboţii cunoşteau prea bine suprafaţa bătrânei planete, căreia îi modificau fără nici un răgaz înfăţişarea.

Intrară în tunel. Pavajul rezistase timpului şi, pe măsură ce înaintau, devenea chiar mai bun. Coborâră o scară. Pereţii tunelului erau acum acoperiţi cu o ceramică slab fosforescenţă, a cărei lumină îi învăluia cu o ciudată aureolă.

Deodată, Langdon se gândi la Sandra Devon. Spera să n-o fi rănit prea rău. Oricare ar fi fost intenţiile ei, îi arătase mai

mult interes decât orice altă fiinţă de pe Pământ. Doar întâmplarea făcuse ca ei doi să se întâlnească, iar ea se interesase mai mult de funcţia lui decât de persoana lui, dar toate acestea erau fără importanţă. În istorie, cele mai multe dintre marile întâlniri fuseseră datorate întâmplării. Şi fusese tratat de ea ca un om. Îndrăznea cu greu să spună acelaşi lucru despre prietenii săi. Apreciaseră în el cultura, estetismul, gustul trecutului, dar arareori se întrebaseră ce simte. Sandra Devon dovedise că era capabilă să ţină cont de viaţa şi de sentimentele lui. Până la un punct. Dar îi arătase acea limită plină de sinceritate.

Ajunseră pe un peron. Un vehicul ovoidal era suspendat de o unică şină fixată pe tavanul galeriei ce pătrundea în linie dreaptă spre măruntaiele Pământului. Uşa se deschise scârţâind. Omul înalt şi slab îl împinse fără brutalitate pe Langdon în interior.

— Unde mergem? întrebă el, fără să obţină un răspuns.

Se aşezară pe o banchetă lipită de peretele maşinii. O alta se afla în faţa lor. Mai era însoţit doar de cinci oameni, ceilalţi rămăseseră pe peronul staţiei subterane. Langdon bănuia unde se află, deşi nu ştia prea bine încotro îl duc. În trecut, înaintea erei aeroglisoarelor, roboţii săpaseră o gigantică reţea subterană de comunicaţii ce lega toate localităţile de pe un continent. Reţeaua servise mai ales pentru aprovizionarea cu mărfuri, dar fusese folosită şi de călători. În linie dreaptă, vehiculele atingeau peste şase sute de kilometri la oră. Crezuse că doar roboţii mai cunosc reţeaua subterană, dar îşi descoperea acum greşeala. Exceptându-i pe roboţi, doar Nedemnii ar mai fi avut interes să cunoască lumea subterană. Dar ei nu ştiau nimic de existenţa ei, altfel nimic nu i-ar mai fi împiedicat să evadeze. Începea să fie aproape sigur de destinaţie. Lumea subterană. Zâmbi strâmb. Era uimitor să vezi câţi oameni doreau să-l arunce printre Nedemni. Cei din Palat îl ameninţaseră. Se gândise chiar şi el la un astfel de refugiu, şi iată că era dus împotriva voinţei sale chiar acolo unde ar fi vrut şi el să ajungă. Într-o manieră ciudată şi amuzantă, întâmplarea potrivea bine lucrurile.

Vehiculul frână şi se opri. Se aflau într-o staţie foarte asemănătoare celei lăsate în urmă. Doar că nu era la fel de bine conservată. Un cutremur, sau poate chiar o bombă atomică a

unuia dintre ultimele conflicte o zdruncinase binişor, aşa încât pereţii erau brăzdaţi de fisuri adânci. Fotografie în minte locurile. Cândva putea să se dovedească utilă cunoaşterea locurilor. La câţiva zeci de metri mai departe, în tunel, şina atârna din tavan, smulsă.

Porniră pe un culoar. Departe, în faţa lor, o uşă se rotea în balamale. O uşă de oţel, judecând după zgomotul cavernos, prelung pe care-l scotea. Bărbatul înalt şi slab ce-l conducea se opri. Nehotărât, Langdon mai făcu un pas.

— Vezi uşa de acolo, din fund, îi spuse. Du-te!

Langdon rămase neclintit.

Bărbatul îşi scoase arma.

— O să vin cu tine, dar o să intri singur dincolo. În spatele acestei uşi se află o alta, ce se deschide doar în clipa în care prima este închisă. Un fel de sas. Sunt uşi turnate într-un oţel special. Mă îndoiesc că o armă atomică ar putea să le străpungă. În orice caz, nu ai aşa ceva la tine. Vei intra în sas, iar uşa se va închide în urma ta. Poţi să alegi între a rămâne acolo şi a crăpa de foame, sau a trece mai departe. Tu trebuie să o deschizi pe următoarea. Îţi urez noroc.

Perfect logic. Matematic. Implacabil asemeni unei ecuaţii. Langdon înaintă prin tunel, ascultând zgomotul paşilor săi. Bărbatul îl urma la mică distanţă. Ar fi putut să se întoarcă brusc şi să încerce să-l dezarmeze, dar nu avea suficientă încredere nici în muşchii şi nici în nervii săi. Celălalt era un adversar prea puternic pentru el. Şi chiar dacă l-ar fi ucis, luându-l prin surprindere, ceilalţi patru, îi supravegheau cu armele în mâini. Se resemnă, lăsându-se în voia soartei.

— Nu mai trage de timp, îl avertiză răpitorul. Părea nervos.

Uşa din faţa lor avea mai mult de-un metru grosime. Pe faţa interioară, culoarea ei era ciudată, ca şi cum ar fi fost supusă la o temperatură uriaşă, cea a unei explozii atomice, de exemplu. Cândva, în trecut, nişte oameni încercaseră să iasă pe acolo cu orice preţ, dar, şi mai sigur, uşa fusese a unui buncăr atacat cu arme atomice în cursul unui război. Şi, în ciuda dozei enorme de energie pe care o suportase, încă funcţiona. Suferise doar câteva modificări superficiale.

Înaintă, gata să o atingă cu mâna.

— Du-te, spuse bărbatul. Eu nu merg mai departe. N-am nici un chef să rămân alături de tine. N-aş mai putea să mă

întorc dacă aş merge mai departe. Niciodată, înţelegi ce vreau să-ţi spun.

Langdon intră în sas. Ceramica fosforescentă fusese smulsă aproape în întregime de pe ziduri de explozie, şi se trezi în întuneric. Uşa începu să se rotească în jurul axei sale. Prin crăpătura dintre uşă şi zid, îl mai văzu pe bărbatul ce-l privea plin de răceală. Ar fi vrut să-i sară în gât, dar crăpătura era deja mult prea mică.

Omul scoase ceva din buzunar.

— Ascultă, îi spuse. Ai idee ce sunt banii?

Landgon clătină afirmativ din cap. Ştia că banii serviseră ca mijloc de schimb pe Pământul de altădată, înainte de era roboţilor şi a grădinilor.

— Nu mai au nici o valoare sus, dar acolo, jos, o să le înveţi valoarea. Poate că o să ai nevoie.

Îi aruncă o taşcă la picioare.

— Dacă ar fi fost după mine, te-aş fi lăsat să pleci cu buzunarele goale, dar ea a ţinut morţiş. Ai cu ce să trăieşti liniştit o bucată de vreme. Ai putea să-i mulţumeşti după toate trădările tale...

Omul se opri brusc. Crăpătura are atât de îngustă, încât Landgon mai putea să vadă doar un ochi negru şi dur ce-l ţintuia. Îşi duse mâinile la spate, ca să nu se observe că tremură.

— Iar dacă te întreabă ceva, acolo, jos, strigă omul, spune-le că eşti un cadou al Democraţilor. Al Democraţilor, ai auzit bine!

Uşa se închisese. Bezna din jurul lui era de nepătruns. Încremenită. Aştepta ca ochii săi să se obişnuiască, la slaba lumină aruncată de resturile de ceramică rămase pe ziduri, încât, să poată vedea unde se află.

13

SE APLECĂ şi, în patru labe, în întuneric, pe pipăite, căută banii. Îşi amintea dezgustat scârba şi ura cu care-î vorbise răpitorul său. Nu înţelegea cum de putuse provoca atâta violenţă. Încercase şi el o ură aproape la fel de intensă faţă de Herbie în ultimele zile ale căsniciei lor, dar nu îndrăznise

niciodată să şi-o manifeste. Îşi amintea de felul în care mintea lui era scuturată de accese de furie pe care nu le dădea la iveală. Nu-şi regăsise calmul decât după ce Herbie acceptase, în sfârşit, să-l părăsească. Mai trăia încă bruşte răbufniri de dorinţă şi de ură atunci când se gândea la ea, la părul ei blond şi la ochii ei cafenii. Ştia că nu rămăsese atâta amar de timp lângă el, chiar după ce descoperise că nu-l iubea, decât ca să-l facă să sufere, ca să se răzbune pentru anii care, aşa credea ea, îi pierduse în preajma lui.

Cui îi făcea ea azi dovada neliniştitoarei sale afecţiuni? se întrebă el. În jurul cui ţesea plasa subtilelor ezitări? Trăise doi ani sub jugul farmecului ei şi pe urmă...

Pe urmă, infernul. Un infern surâzător. Un infern tandru şi dulce. Uneori. Îşi amintea de primii doi ani. Fusese un om mai sigur pe el, încrezător în destin, un om mai bun pentru acele vremuri. Ştia cât este ea de stresată. O ajutase chiar să se ascundă, căci nu dorea ca delicata ei personalitate să fie alterată prin tratament. Era chiar deasupra limitei ce-ar fi putut să facă din ea o Nedemnă. Sperase să o vindece, sau măcar să o obişnuiască să trăiască lângă el suportându-se pe ea însăşi. În zadar. Din clipa în care o luase de nevastă şi când ameninţarea exilului printre Nedemni nu-i mai atârna deasupra capului, doar cel mult problema unui tratament, ea se dovedise o fiică a civilizaţiei sale. Iar el o luase razna. Sunt atâtea feluri în care poţi deveni o zdreanţă. Unora le este suficientă scurgerea timpului. Devin impermeabili la tot ceea ce-i înconjoară, fără suflet. Dar el alesese o altă cale. Se cufundase în trecut, în cărţi, într-o muncă absurdă şi inutilă, sau nu în întregime absurdă şi inutilă, dar menită să-i consume într-un mod iraţional timpul. Dacă n-ar fi cunoscut-o pe Herbie, ar fi fost poate un bun stocasto-crat. N-ar fi încercat să fugă încă din prima clipă.

Şi ar fi fost ucis. Gândul că viaţa lui atârnase de-un fir de păr în ultimele ore şi că-i datora salvarea chiar şi lui Herbie, îl lovi în plin şi începu să râdă. Rămase în întuneric, în patru labe, strângând teancul de bancnote în mână şi râzând cu lacrimi. Se înecă şi tuşi îndelung, violent, scuipându-şi plămîniî.

Se ridică încet, calm. De ce se gândise tocmai la Herbie în acele clipe, singura femeie pe care o iubise şi o detestase cu adevărat?

Căută o clipă şi găsi. Taşca. Bărbatul, aruncându-i banii,

amintise de o femeie. „Ea a ţinut morţiş", spusese el. Nu de Herbie era vorba. Ci de Sandra Devon. Din cauza ei se găsea în această văgăună întunecată, fără speranţă de întoarcere. Banii veneau de la Sandra Devon. Dar nu putea să-şi concentreze ura asupra ei. Ura lui urmase linia de minimă rezistenţă şi forţase fantoma' lui Herbie să-i vină în amintire. Mintea îţi mai joacă şi feste din când în când. Dar este întotdeauna posibil să dezlegi iţele sentimentelor şi să ştii cu adevărat de ce gândeşti sau te comporţi într-un anumit fel. Langdon citi in el însuşi mai limpede decât o făcuse vreodată. Poate că Democraţii aveau dreptate să creadă că fiecare om trebuie să fie deplin stăpân pe propria-i soartă şi să aibă dreptul să-şi spună părerea despre viaţa celorlalţi. Poate. Dar era puţin cam târziu ca să se alăture cauzei lor.

Înaintă prin întuneric până la un perete şi începu să caute pe pipăite cealaltă uşă, cea care urma să se deschidă.

14

FU GATA SĂ CADĂ, când uşa cedă sub greutatea apăsării sale. Totul era scăldat într-o lumină crudă de cealaltă parte, şi bătu în retragere, la adăpostul întunericului. Rapida schimbare a zilei cu noaptea începuse să-l obosească. Podeaua cobora întâi abrupt, apoi tot mai lin, până în centrul unei grote aproape sferice. Fusese săpată în pământ de explozia unei torpile nucleare, cu vreo trei sute de ani în urmă, când apăruse din spaţiu, traversase, mugind, atmosfera, pătrunsese adânc în sol şi explodase în punctul sensibil al fortăreţei. Nimeni nu scăpase. Sau aproape nimeni. Rezistenţa oamenilor în faţa celor mai amarnice catastrofe era de necrezut. Langdon o ştia. Era suficient un adăpost derizoriu, câţiva metri de pământ, o boltă alcătuită din trupurile lor, pentru ca, imediat după alarmă, supravieţuitorii să apară dintre dărâmături şi să se organizeze. Numărul celor ucişi nu făcea decât să sporească hotărârea supravieţuitorilor. Cel puţin aşa spuneau cărţile vechi. Se întrebă dacă Pământul va vedea din nou astfel de cataclisme. Din câte ştia el, se apropia o criză de o amploare fără precedent.

Lumina care-l orbea provenea dintr-un reflector îndreptat

chiar spre uşa blindată prin care intrase. Ea se închisese de altfel, fără nici un zgomot în spatele lui. Deşi nu era la fel de masivă ca prima, se îndoia că-i puteai veni de hac prin metode aflate la îndemâna oricui.

Începuse să coboare, când vocea lipsită de nuanţe a unui robot îl somă.

— Veniţi pe aici. Locul este încă puternic radioactiv. Nu trebuie să rămâneţi prea mult în această cavernă.

Fascicolul luminos proiectat de reflector scăzu în intensitate. Văzu în faţa sa o schelă din grinzi contorsionate şi o scară în spirală ce urca spre o altă uşă. Se supuse fără comentarii. Lumina verzuie pe care o împrăştiau pereţii îl convinse că avertismentul robotului era perfect justificat. Fără a abandona teancul de bancnote, traversă fundul vitrificat al cavernei. Dimensiunile ei te striveau, avea, fără nici o îndoială, peste cinci sute de metri în diametru. Fascicolul luminos îl înşelase asupra adevăratelor dimensiuni ale grotei.

În partea opusă, de la înălţimea scărilor, din spatele uşii, acum nu mai avea nici o îndoială, începea imperiul Nedemnilor.

Trecu prin faţa robotului, remarcând că era vorba de un model învechit, scos din uz la suprafaţă, şi care dădea semne de oboseală. Uzura unui robot era pentru el o noţiune cu totul şi cu totul nouă. Până atunci cunoscuse roboţii doar sub forma unor maşini strălucitoare, mereu noi, incoruptibile. La suprafaţă erau înlocuiţi, fără ştirea oamenilor, imediat ce o zgârietură apărea pe caroseria lustruită. Fără nici o îndoială, erau trimişi aici. Într-un sens, lumea subterană era un infern pentru roboţi la fel ca şi pentru oameni, o lume de rangul doi, o lume a zgârceniei, a deşeurilor, a neîmplinirilor şi a aberaţiilor. Cealaltă faţă a medaliei, faţa desfigurată de trecerea timpului. Şi care dădea în acelaşi timp o mai bună idee despre trecut decât grădinile de sus. Lumea subterană evolua încet.

— Aveţi bani? întrebă robotul.

Langdon se întoarse uimit.

— Da, spuse el, arătându-i taşca.

— Bine. Aveţi de ales între a-i păstra la purtător sau a-i depune într-o bancă. Banca va asigura regulat depunerea dobânzii în contul dumneavoastră şi va efectua plăţile corespunzătore cheltuielilor în limita capitalului depus. Vă sfătuiesc în mod oficial să vă depuneţi banii. Riscaţi să

întâmpinaţi mari greutăţi în păstrarea lor dacă îi aveţi asupra dumneavoastră.

Langdon căzu pe gânduri. Un aspect al problemei la care nu se gândise. N-avea nici cea mai vagă idee despre ce se puutea face cu banii. Părea să fie riscant să-i ţii asupra ta.

— Ce se poate cumpăra cu aceşti bani? întrebă el.

— Strictul necesar pentru viaţa de zi cu zi este gratuit, răspunse robotul. Cu toate astea, cei mai mulţi dintre oamenii care trăiesc aici preferă să-şi îmbunătăţească traiul cumpărând mâncare şi alte bunuri peste raţie. Am fi putut suprima utilizarea banilor aici, dar. ţinând cont de populaţia cu totul deosebită ce locuieşte în subteran, am considerat că ar fi un factor de echilibru. Cât aveţi la dispoziţie?

— Habar n-am, recunoscu el cu naivitate. Cred că prefer să păstrez taşca asta cu mine.

— Cum doriţi, dar nu uitaţi de avertismentul meu.

Străbătu câteva sute de metri pe culoar înainte de a se opri, de-a deschide taşca şi a examina fisele de metal alb pe care le conţinea. Socoti că sunt înăuntru cam cinci mii de terrani în monezi de cincizeci, o sută şi cinci sute. Terranul era vechea unitate monetară a planetei, dar n-avea nici cea mai mică idee despre valoarea ei în lumea subterană. După spusele răpitorului, trebuia să fie o sumă destul de mare. Regreta că nu ceruse amănunte robotului.

Culoarul coti de mai multe ori şi sfârşi prin a ajunge în faţa unei răspântii. Descoperi o placă de oţel lustruit, pe care literele străluceau: CLIGNANCOURT. În cealaltă direcţie, o placă identică indica: ORLEANS.

Gele două nume erau complet lipsite de semnificaţie pentru el. li trecu prin minte că una dintre planetele locuite ar purta al doilea nume. Dar i se păru extrem de puţin probabil ca un transpaţiu, aflat la capătul acestui culoar, să-l expedieze spre planeta în discuţie.

Percepea în depărtare vuiet de maşini. La capătul unuia sau altuia dintre culoare părea prezentă viaţa şi, de ce nu, pericolul. Trecu în revistă toate cele pe care le ştia despre lumea subterană. Puţine lucruri, la urma urmei. Oraşele din trecut fuseseră în bună parte subterane. Tendinţa de a îngropa instalaţiile vitale, ba chiar şi locuinţele, se accentuase cu trei sute de ani înaintea marilor războaie nucleare planetare şi pe

urmă interplanetare. Reţele extrem de complexe de tunele fuseseră săpate atunci şi ele supravieţuiseră dispariţiei oraşelor. Pe durata interregnului ce dusese la supremaţia sondorilor, subteranele fuseseră abandonate şi aproape uitate. Dar sondorii avură ideea de a recupera gigantica lume subterană şi de a-i plasa acolo pe anormali şi pe devianţii sociali, toţi cei a căror existenţă ameninţa echilibrul unei societăţi normale. Era stocastocraţilor nu făcuse altceva decât să sistematizeze interregnul încheiat cu supremaţia sondorilor. Toţi cei care pentru un motiv sau altul nu erau potriviţi să fie traşi la sorţi pentru a deţine o funcţie plină de responsabilităţi erau declaraţi Nedemni şi condamnaţi să trăiască în lumea subterană. De asemenea şi toţi cei care, într-un fel sau altul, erau anormali sau puteau jena privirile celor care trăiau în grădini, la suprafaţă. Ca şi toţi cei care, din cauza unei evidente nebunii, se ridicau împotriva regimului stocastocratic. Se vorbea puţin acolo sus despre lumea Nedemnilor. Părea stânjenitor. Se întâmpla ca, într-o familie sau alta, un copil să fie declarat încă de la naştere Nedemn, sau cândva, în cursul adolescenţei sale, şi dispărea. Înceta imediat orice discuţie despre el. Se şoptea pe la colţuri că unele dintre mame refuzaseră să se separe de asemenea monştri şi-i urmaseră în lumea subterană, dar, în mintea lui Langdon, o astfel de enormitate făcea parte din miturile înspăimântătoare care circulă în orice societate apropo de secretele ei.

Nedemnii nu erau maltrataţi. Aveau dreptul la principiile de bază ale Constituţiei. Dar, pentru locuitorii grădinilor, lumea subterană echivala cu infernul. Era, în fond, tributul pe care umanitatea îl plătea zeului crud şi sălbatic al fericirii. Langdon bănuia că războaiele nucleare din timpurile îndepărtate alteraseră considerabil bagajul genetic al umanităţii şi că instituţia Nedemnilor era o tentativă de a-l restabili în forma lui iniţială, pentru a-i elimina din societate pe cei anormali fizic, pe cei labili şi pe debilii mintali. Până aici admisese principiul fără discuţii. Considera regretabil, dar admisibil ca un procent foarte mic din omenire să fie sacrificat spre fericirea şi liniştea majorităţii.

Populaţia lumii subterane nu trecea de zece milioane. La o populaţie planetară de două sute de milioane era destul de puţin.

Roboţii vegheau ca să nu existe posibilitatea evadării din lumea subterană. Ei purtau, de fapt, responsabilitatea întregii afaceri. De decenii în şir, nici un om nu hotărâse condamnarea unui semen de-al său. Iar ăsta era unul din motivele pentru care, îşi spuse el, Nedemnii ridicau atât de puţine probleme de conştiinţă. Problema lor scandaliza populaţia unor planete îndepărtate, sfidător de barbare, dar permisese, aproape toţi o recunoşteau, de a face din Terra un model de civilizaţie.

Nedemnii aveau totuşi o şansă de a scăpa. Periodic, se puteau supune unui examen psihiatric şi fizic, Dacă erau învingători, sufereau un tratament de condiţionare psihică şi erau trimişi la suprafaţă. Nu păstrau nici o amintire a vieţii lor anterioare. Copiii născuţi în lumea subterană erau selectaţi după aceleaşi principii. Proporţia celor care reuşeau să treacă bariera era necunoscută.

Bărbatul ivit dintr-o îngustă galerie laterală îl prinse pe Langdon de braţ, înainte ca acesta să aibă timp de-a face un gest.

— Aveţi bani? îl întrebă.

Langdon bănuia că poate fi jefuit, dar omul arăta plăpând şi sfrijit. Îl surprinse şi mai tare faptul că părea în întregime normal. Asta fără a-i lua în consideraţie hainele. Purta o cămaşă roşie şi un pantalon verde, susţinut de nişte oribile bretele negre trecute peste umeri. Picioarele îi erau goale. Mâinile şi le ţinea înfipte adânc în buzunare. Figura lui ascuţită o amintea pe aceea a unui rozător, dar, în ansamblu, nu era nici o diferenţă sesizabilă între un uman şi el. Nedemnii sunt şi ei oameni, îşi repetă Langdon. Una era, să o ştii şi alta să o vezi cu ochii tăi, după toate cele pe care le auzise.

Omul s-ar fi putut să nu fie singur. Langdon s-ar fi descotorosit uşor de el dacă nu era înarmat, dar o întreaga bandă putea să-l aştepte la capătul culoarului. Caz în care n-ar mai fi reuşit să scape jafului, dacă asta îi era soarta.

— Puţini, spuse.

— Cât? insistă omul, dar citi pe faţa lui Langdon că făcuse o greşeală. Asta nu mă priveşte, în fond, recunoscu el.

Langdon se destinse. Atitudinea omului părea să indice mai degrabă că vroia să propună o afacere decât să încerce o hoţie.

— Vreţi o armă? se oferi el. Mă numesc Sarn, Richard Sarn. Sunt cel mai bun negustor de arme din partea asta a Castelului.

A cui? ar fi vrut să întrebe Langdon, dar nu era nici o grabă. Putea oricând să întrebe un robot.

— De ce aş cumpăra o armă? întrebă el.

— Nou venit? întrebă omul. Democrat?

Langdon ocoli întrebarea.

— Ce se poate face cu o armă?

Mutra lui Sarn se schimonosi, până când din ochi îi rămaseră doar două crăpături înguste.

— Imaginează-ţi că eşti atacat. Poţi să te aperi. Sau că ai o femeie şi vor să ţi-o fure. Te serveşti atunci de arma ta.

— N-am nici o femeie. Şi de ce m-ar ataca?

— Ai bani? Vrei să rămână ai tăi?

— Roboţii se ocupă de apărarea legii.

Era profund şocat de cele pe care le întrezărea. Lumea subterană părea mult prea de modă veche.

— Ei ajung mereu prea târziu, îl lămuri Sarn. După ce rămâi fără bani sau eşti mort, înţelegi?

— Vinzi şi gasere? se interesă Langdon.

— Imposibil. Aşa ceva nu fac. Asta-i artilerie grea. Roboţii mi-ar face o grămadă de neplăceri. Şi, pe urmă, aşa ceva este prea scump pentru mine. Ar costa cel puţin o mie de terrani.

— Şi ce vinzi atunci?

— Aşa ceva, spuse, scoţând din buzunarul stâng un revolver cu aer comprimat.

Langdon puse mâna pe armă şi o studie. Era o armă antică, dar într-o stare excelentă. Putea să tragă foc cu foc cele douăzeci de proiectile. Era inutilizabilă împotriva unui obstacol solid, dar bine mânuită, omora la sigur.

— Nu-i încărcată, sublinie Sarn. Şi nu încerca vreo şmecherie cu ea, am o alta în buzunar, gata de tras.

— Cât face?

O armă se putea dovedi indispensabilă în lumea subterană. Nu-şi făcea mari iluzii asupra talentelor sale, dar citise destule cărţi despre armele vechi pentru a se servi corect de ea.

— O sută de terrani, spuse Sarn, cu o lucire în ochi.

— Cu un încărcător?

— Cu un încărcător şi o mie de ace.

— Cumpăr, spuse Langdon.

Ezita, n-ar fi vrut să-i arate străinului conţinutul tăştii sale. Sarn pricepu imediat.

— Nu-ţi face griji. Puţin îmi pasă de ce ai acolo, n-o să vând pontul mai departe. Am principiile mele în afaceri.

— Bine, spuse Langdon.

Deschise taşca şi scoase două monede de cincizeci de terrani. Le puse la pământ şi le acoperi cu talpa.

— Dă-mi încărcătorul şi muniţia.

S-arn îi privea amuzant.

— Înveţi repede. Ţi-am spus că sunt cinstit în afaceri.

Peste umărul lui Langdon zburară două obiecte metalice. Mişcarea fusese atât de rapidă, că Langdon abia avusese timp să vadă mâna omului.

— Caută-le, zise Sarn. Eu ridic banii.

Neîncrezător, Langdon se clădu înapoi câţiva paşi şi se aplecă. Adună de pe jos încărcătorul şi muniţia, fără să-i scape pe celălalt din ochi. Verifică dacă încărcătorul era plin şi-l introduse în crosa armei. O clipă îl scăpase din ochi şi Sarn dispăruse. Langdon ochi un perete şi apăsă de două ori pe trăgaci. Arma făcu de două ori „flop". Două aureole cât o palmă apăruseră pe ceramică. Mulţumit, Langdon îşi puse arma la centură. Văzu mutra lui Sarn apărând cincizeci de metri mai încolo.

— Hei! strigă omul.

Cu mâna pe armă, Langdon alergă cei cincizeci de metri.

— Chiar că eşti nou pe aici, clătină Sam din cap. De abia ai venit. E rar să se întâmple la vârsta ta. Ascultă, văd că te duce mintea, dar dacă nu eşti atent, or să te jumulească. Ai fi putut avea o armă ca asta pentru cincizeci de terrani. Ba chiar pentru patruzeci şi cinci.

Langdon rămase cu gura căscată. Mai avea multe de învăţat. Începu să clădească o adevărată teorie asupra originii armelor vetuste ce trăseseră asupra lui începând cu primul atentat. Proveneau din lumea subterană. Probabil că supravieţuiseră stocuri uriaşi în depozitele fortă-reţelor. Iar oameni ca Sarn le ajutau să se scurgă încetul cu încetul în beneficul bandelor organizate. În mod cert existau schimburi între lumea subterană şi suprafaţă.

— Cum sunt un netot, continuă Sarn, o să-ţi mai dau un încărcător. Asta poate pentru că te duce mintea. Sau pentru că eşti primul individ căruia i-am vândut un plici cu o sută de terrani.

Langdon luă încărcătorul şi-l puse în buzunar, lângă muniţie. Dar rămase în expectativă. Nu se încredea prea tare în altruismul lui Sarn. Celuilalt îi venise vreo idee despre cum să-l lase fără averea sa.

— N-ar trebui să rămâi cu ţoalele astea pe tine. O să atragi atenţia asupra ta. Am un prieten dispus să-ţi vândă un costum acceptabil.

— Nu acum, mulţumesc, spuse Langdon pe un ton glacial. Pe buze îi stătea o întrebare.

— Cum se pot câştiga bani, aici?

Sarn îşi scoase amândouă mâinile de prin buzunare şi începu să-şi scarpine nasul.

— Nu-i tocmai uşor. Habar n-am la ce te pricepi. Vino cu mine să dăm o raită prin jurul Castelului.

15

ERA CLAR că jocul nu însemna calea cea mai bună de a câştiga bani pentru un om ca el. În două ore şi jumătate de joc, Langdon pierduse două mii de terrani. Începuse prin a câştiga câţiva poli, apoi îi pierduse, mizele crescuseră, iar câştigurile şi pierderile sale de câteva sute de terrani se echilibraseră. Apoi brusc, în două mâini, pierduse două mii de terrani.

Jocul era o combinaţie complexă de zaruri şi de cărţi rotunde. Cărţile erau trase la zaruri, iar hazardul servea şi de arbitru în unele situaţii. Un amestec acceptabil de ingeniozitate şi şansă. Când mânuia cărţile, Langdon se simţea la înălţimea adversarilor. Dar când zarurile se rostogoleau pe masă, se simţea în mod imperceptibil dezavantajat.

Jucătorul profesionist pe care îl avea în faţa lui n-avea decât două degete la fiecare mână şi urmărea piesele care se rostogoleau pe masă cu abilitatea unei nevăstuici. Mutilarea putea să fi fost efectul unui accident, dar era mai uşor de crezut că era o malformaţie. Fruntea pleşuvă a jucătorului era teşită spre înapoi, dar pielea, ba chiar şi osul pomeţilor arătau de parcă ochii ar fi vrut să-i sară din orbită. Ceilalţi jucători din jurul mesei nu contau. Puteau să fie complici sau fraieri, asemeni lui Langdon. Câştigau sau pierdeau, niciodată prea mult. Singurul care

prezenta un interes pentru jucătorul profesionist, pentru că miza din belşug, era Langdon.

Langdon era hotărât să înveţe, de asta şi sacrificase două mii de terrani. Un robot se proptise lângă masă, şi dacă ar fi bănuit că profesionistul trişează, Langdon era gata să-i ceară ajutorul. Roboţii reprezentau în ultimă instanţă legea, chiar şi în lumea subterană.

De câtva timp, Sarn îl trăgea de mânecă şi-i sufla la ureche:

— Ce vreţi să demonstraţi? O să vă cureţe de tot, stimate domn. Opriţi-vă!

Încetase să-l mai tutuie pe Langdon din clipa în care acesta scosese din taşcă o piesă de cinci sute de terrani. Mutra lui exprima cea mai sinceră disperare. Suferea ca şi cum proprii săi bani ar fi trecut în buzunarul profesionistului.

De câteva mâini, Langdon nota meticulos cărţile. Nimeni nu se mirase când ceruse hârtie şi creion. Nimeni nu-l întrebase nimic când începuse să scrie.

Ieşi din joc, dar nu se depărtă de masă. Îi privea pe ceilalţi şi continua să noteze. Începu să calculeze şi să compare propriile sale runde cu cele ale celorlalţi. Statistic vorbind, cifrele obţinute la zaruri puteau fi considerate ca aleatorii. Cele ale celorlalţi jucători, de asemenea, cu o oarecare marjă de incertitudine pentru doi dintre cei care câştigaseră câte ceva. Dar cele ale jucătorului profesionist nu erau.

Îi spunea şi el tot jucător profesionist, pentru că aşa i-l prezentase Sarn. Sarn îl sfătuise să joace pe mize mici şi să se aleagă cu câţiva terrani, celălalt i-ar fi cedat, sperând să-i recâştige mai târziu, dar îl lăsase să înţeleagă că, pe termen lung, nu pierde niciodată.

Iar motivul pentru care nu pierdea apărea acum foarte clar sub creionul lui Langdon. Zarurile îi erau favorabile. Într-o serie mai lungă, zarurile îi asigurau mereu avantajul. Avea, bineînţeles, şi o mare experienţă în mânuirea cărţilor, dar nu abuza de ea. Ele nu-i erau necesare ca să câştige.

Langdon examina atent apartul care lansa zarurile. Se rostogoleau într-o colivie metalică, apoi erau aruncate pe masă. Prin intermediul unei corzi ce atârna din tavan.deasupra mesei, fiecare jucător acţiona la rândul său colivia. Dispozitivul era ireproşabil.

Langdon revăzu dintr-o privire coloanele de cifre. Mâna

dreaptă i se îndreptă spre centură.

— Vă acuz că trişaţi, spuse el pe un ton glacial. Înapoiaţi-mi cei două mii de terrani şi lucrurile vor rămâne aici.

Jucătorul profesionist ridică privirea, se încruntă, dar nu spuse nimic. Cu mişcări lente şi precaute ridică un cilindru de hârtie albă, îl duse la buza şi inspiră adânc. Sulul de hârtie se aprinse. Era un truc pe care Langdon nu-l mai văzuse. Se întrebă dacă-i vorba de-o capcană. Prezenţa robotului îi dădea mai mult siguranţă. Sarn îl trăgea disperat de mânecă. Enervat, Langdon îl împinse.

— Ţine, îl îmbie jucătorul. Trage un fum.

Îi întindea lui Langdon un sul de hârtie. Langdon îl luă cu mii de precauţii şi-l examină. Era plin cu aşchii cenuşii. Îl duse la buze şi trase aer în piept. Fumul umplu plămânii şi începu să tuşească. Când reuşi să-şi recapete suflul, lăsă să-i scape:

— Otravă!

Sarn izbucni în râs, acompaniat de jucător. Apoi de toţi ceilalţi aflaţi în jurul mesei. Langdon tuşea de mama focului, iar ei râdeau.

— Nou venit? întrebă jucătorul. Ochii încetaseră să-i mai râdă. Trebuie să fii nou venit dacă n-ai aflat că eu nu trişez.

Langdon se întoarse spre robot.

— Trişează. Zarurile sunt probabil măsluite. Le controlează de la distanţă cu un magnet. Pot să dovedesc. Iată cifrele. Puteţi descoperi şmecheria?

— Da, spuse robotul. Faţa lui inexpresivă se întoarse spre jucător. Sunt obligat să vă chestionez, domnule. Daţi-mi mâna dumneavoastră.

— Mă rog, spuse judecătorul, întinzându-i cele două degete ale sale de la mâna dreaptă. Jur că zarurile şi aparatura folosită la această masă sunt corecte şi cinstite şi că nu mă avantajează prin nimic.

— Este perfect sincer, confirmă robotul.

— Cifrele dovedesc contrariul, insistă Langdon.

Dar era descumpănit de siguranţa robotului. Nu putea fi păcălit un robot chiar în halul ăsta şi cu atât mai puţin putea fi corupt. Sau măcar aşa crezuse până atunci. Se zvonea că acolo sus unii ar fi reuşit. Dar îndepărtă un asemenea gând. Să înşeli un robot, asta înseamnă tehnologie de vârf şi mijloace de care jucătorul nu dispunea.

— Cifrele nu dovedesc nimic prin ele însele, spuse robotul. Pot să sesizez o diferenţă la marginea posibilului între seriile pe care le-aţi notat, dar în absenţa oricărei dovezi concrete, diferenţa asta nu înseamnă nimic. Absolut nimic.

— Mulţumesc, glăsui jucătorul, aplecându-se spre Langdon. Lasă arma. Se vede de la o poştă că eşti nou aici din moment ce nu ştii că eu câştig mereu. Asta se cheamă şansă. O ai sau nu o ai. Priveşte.

Jucătorul împinse scaunul, se sculă şi se lipi cu spatele la perete, la trei metri de masă. Ceilalţi îl priveau fascinaţi.

— Dă tu zarurile pentru mine, dacă vrei, propuse el.

Langdon se supuse. Aruncă cele două zaruri în colivie şi trase de coardă. Cele două cuburi albe îşi luară zborul, se rostogoliră pe masă şi se opriră locului. Doi de şase.

— Încă o dată, ordonă jucătorul.

De optsprezece ori, Langdon aruncă zarurile. De şaisprezece ori ieşi şase-şase. O dată un cinci şi un patru şi o dată doi de unu. Ultima mână.

Trase o serie şi pentru el. Obţinu unele rezultate, dar orice ar fi spus, zarurile îi erau defavorabile. Se ridică şi ridică grijuliu covoraşul de pe masă. Apăru o tăblie de plastic. Se aplecă şi examină dosul ei. La cererea sa, ro-batul aprinse un reflector. Nu remarcă nimic anormal.

— Acum mă crezi? spuse jucătorul. O să câştig chiar dacă stau cu spatele la masă şi o să joci tu pentru mine. O să câştig chiar dacă trec în camera de alături.

— Chiar dacă te-ai afla la celălalt capăt al Castelului?

Jucătorul ezita.

— Da, bravă el.

Dar Langdon ştia că nu este convins. Aptitudinile lui, care ar fi fost ele, aveau o legătură cu distanţa. În nici un caz nu era vorba de ceva simplu. Roboţii nu s-ar fi lăsat duşi de nas atât de uşor.

— Atunci de ce mai joacă oamenii împotriva ta dacă câştigi mereu? întrebă Langdon.

— Ca să se distreze. Le place să mă vadă câştigând. Şi nu câştig decât atunci când ţin foarte mult la asta. Uneori le las o şansă. Joacă pentru această şansă.

— Spune adevărul, şopti Sarn la urechea lui Langdon.

Explicaţia părea să se ţină în picioare, chiar dacă natura

norocului rămânea necunoscută. Era şi o explicaţie a mizelor minore ale celorlalţi jucători. Veneau acolo să se destindă. Veneau să joace nu împotriva hazardului, ci împotriva norocului în carne şi oase. Nu jucau ca să câştige, ci ca să piardă. Doar un nou venit ca el putea să se arunce şi să piardă două mii de terrani. Dar lecţia merita preţul pipărat. Implicaţiile ei depăşeau miza partidei, ba chiar şi dimensiunile lumii subterane. Cele ce se petreceau în jurul mesei de joc semănau prea mult cu cele petrecute acolo sus, în palatul stocastocratului, unde Sceptrul Hazardului era pe cale să devină o încununare a şansei.

— Îmi pare rău că m-am enervat, spuse Langdon, rece. Nu ştiam.

— Nu-i nimic, răspunse jucătorul.

Îşi reluase locul cu un zâmbet pe buzele sale subţiri.

— Am impresia că o să ai mult noroc pe viitor, nou venitule, mai spuse. Am impresia că ai tras lozul cel mare măcar o dată în viaţă, aşa-i?

— Se prea poate, mârîi Langdon.

Se ridică şi-l trase pe Sarn după el. Nu se îngrijora prea tare la gândul de-a-i explica cine este el. Avea impresia că jucătorul o ştia deja şi că un stocastocrat, chiar şi aflat în dizgraţia Palatului, urma să fie puţin iubit printre Nedemni.

16

— VĂ STĂ MULT MAI BINE înţolit aşa, remarcă Sarn.

În cotloanele din spatele magazinului de haine vechi, Langdon tocmai terminase să se îmbrace. Alesese ţinuta unui om al spaţiului, deoarece aceasta suportase cât de cât cu bine vicisitudinile trecerii timpului. Telalul îi oferise chiar şi hainele de pe el contra unei sume corespunzătoare.

Trăgea liniştit din neobişnuita ţigară. Pătrunzând în plămâni, fumul îl calma. În trecut, droguri similare fuseseră folosite din plin de populaţia nervoasă a oraşelor. Aveau menirea de a reduce într-un anumit grad impresia neplăcută de încarcerare încercată pe termen lung între pereţii adăposturilor, aducând conştiinţa la un nivel inferior al dezvoltării sale, acolo unde era capabilă să învingă claustrofobia. Pe termen lung, asemenea droguri erau probabil nocive pentru organism şi fără

îndoială ăsta era motivul pentru care utilizarea lor dispăruse la suprafaţă. Spera să nu facă abuz de ele. Roboţii le distribuiau periodic în cantităţi mici. Cât timp nu depăşeai această doză, fără îndoială că nu riscai nimic. Prin construcţie, roboţii erau incapabili să facă rău unei fiinţe omeneşti.

El şi cu Sarn cutreieraseră prin Castel, un labirint de tuneluri, scări şi săli vaste şi începea să-şi dea seama că aschimodia încerca o adevărată simpatie pentru el.

— Unde aş putea să locuiesc? îl întrebă.

Sarn se scărpină în cap.

— Aveţi dreptul la o cameră, spuse el. Gratuit. Puteţi să-i cereţi una primului robot ieşit în cale. Dar nu va fi tocmai luxoasă. Şi veţi fi obligat să vă spălaţi, să mâncaţi, să trăiţi folosind dependinţe comune. Când putem, evităm aşa ceva.

— Înţeleg, oftă Langdon.

Avea nevoie de puţină linişte. Simţea, de asemenea, că are nevoie de un loc în care să poată primi oameni. Spera din ce în ce mai mult să nu-i putrezească oasele prin subterane. Dacă exista o cale de comunicare cu suprafaţă, o va descoperi. Dacă nu exista, va crea el una. Dar nu putea să reuşească singur, iar omuleţul era un aliat preţios, chiar dacă nu şi suficient pentru un asemenea proiect.

— Puteţi să închiriaţi un apartament, mai multe camere, ba chiar şi o întreagă aripă a Castelului, dacă vreţi. Puteţi avea şi o femeie. Bineînţeles, dacă vreţi să fie şi frumoasă, asta va costa ceva parale.

Langdon îşi rezervă pentru mai târziu analiza noţiunii de a închiria o femeie. Întâlnise prin cărţi câte ceva despre asta.

— Cât?

Sarn făcu rapid un calcul pe degete.

— O mie, o mie cinci sute do terrani pe an.

— Este scump, remarcă Langdon.

— Putea locui la mine câteva zile, dacă vreţi.

Oferta părea sinceră. Langdon se hotărî să o accepte, chiar dacă ascundea o cursă. Dar începuse să-l cunoască pe Sarn şi bănuia singurătatea ce-l copleşea pe traficantul de arme o dată cu trecerea timpului. Respectul aces-tuia îl câtigase prin calmul cu care primise vestea că fusese tras pe sfoară chiar de Sarn însuşi, sau pierderile de la joc. În condiţii similare, cei mai mulţi dintre indivizi ar fi făcut o criză. El nu. Şi Sarn începuse să

realizeze că impasibilitatea lui nu se datora prostiei. Felul în care Langdon îl înfruntase pe jucător îl impresionase: noilor veniţi le trebuia mult timp ca să recunoască invincibilitatea jucătorului. Iar pierderile le acceptau şi mai greu. Se adaptau anevoie realităţii. Realismul era pentru Sarn prima calitate a unui individ.

Sarn trăia într-un talmeş-balmeş îngrozitor, protejat de o uşă solidă. Adunase acolo de-a lungul anilor cele mai neobişnuite mărfuri de contrabandă. Într-o încăpere specială, un fel de seif, îşi ţinea colecţia de arme, pe care i-o arătase plin de mândrie lui Langdon.

— Este legal aşa ceva? întrebase Langdon.

— Nu chiar, dar roboţii nu-ţi caută nod în papură cât timp stai în banca ta. Înţeles?

— Înţeles, suspină Langdon.

Atitudinea roboţilor părea mult mai puţin rigidă decât la suprafaţă. Se mulţumeau să menţină un echilibru subtil şi, la prima vedere, de neînţeles. Făceau în aşa fel ca toată lumea să supravieţuiască, asigurau învăţătura, igiena, sănătatea. Era mult şi totuşi puţin faţă de mulţimea serviciilor cu care Langdon era obişnuit. O diferenţă era şi în faptul că acolo jos roboţii erau vizibili peste tot, în timpul ce la suprafaţă nu-i întâlneai decât arareori.

Se aşezară în fotolii din piele, adânci, din care ieşeau smocuri de zegras. Sarn îi puse în mână un pahar. Langdon gustă precaut licoarea. Alcool sintetic. Dar de bună calitate. Lumea subterană oferea unele compensaţii.

— Sunt mulţi Democraţi pe aici? întrebă Langdon.

— Habar n-am. Depinde. Fanatici, nu. Simpatizanţi, da. Democraţii susţin că ne vom putea întoarce la suprafaţă când vor câştiga.

— Şi crezi asta?

Sarn bombăni:

— Bineînţeles că nu. Sunt realist. De altfel, nici nu cred că mi-ar place acolo sus. Toată viaţa am trăit aici, nu?

— Ce ţi-ar displace la suprafaţă?

— Cerul, spaţiul. Nu te simţi niciodată în siguranţă. Poţi fi atacat în permanenţă şi din orice direcţie.

— Ascultă, spuse Langdon. N-a mai fost o crimă de când…

Şi se opri brusc. Cele pe care vroia să le spună erau o

minciună. Fuseseră înfăptuite crime acolo sus. Doar că nimeni nu o ştia. Intui brusc că doar cei din lumea subterană vor fi capabili să dezlege încurcătura în care intrase. Dacă ar fi avut lângă el un grup de oameni asemeni lui Sarn în timpul evenimentelor din Palat...

— Nu mi-ai răspuns când te-am întrebat dacă eşti Democrat.

Langdon remarcă faptul că este tutuit iar. Putea să fie un semn de încredere.

— Am fost trimis aici ca o consecinţă a relaţiilor mele cu Democraţii, spuse el prudent. Exprimarea era ambiguă. Dar Sarn nu insistă.

— Îmi plac Democraţii, afirmă el. M-am gândit imediat că ai fi unul dintre ei, ba chiar unul important. Pro-babil că ai fost trimis aici pentru că ai încercat să organizezi ceva. Poate că ziua mult aşteptată se apropie?

— Ce zi?

— Ziua în care cei de sus vor regreta că s-au născut. Şi stocastocratul în primul rând.

— Există o organizaţie democratică aici, jos?

— Aşa se spune. Se ascund. Roboţii supraveghează.

Era o informaţie de prima mînă. Neglijenţa roboţilor putea fi prefăcută. La urma urmei erau în slujba Palatului, ca şi cei de sus. Şi asta însemna că dacă inamicii Democraţilor i-ar fi exilat pe aceştia în subterane, organizaţia lor ar fi fost distrusă din prima clipă. Dar unde ar fi putut fi trimişi atunci? Exista oare un infern de rang inferior?

În trecut, soluţia ar fi fost simplă. O criză politică de asemenea dimensiuni s-ar fi terminat, desigur, cu un număr considerabil de morţi. Dar Langdon nu-şi putea închipui că roboţii se transformă în maşini de ucis.

Propriile sale intenţii erau tot mai greu de definit. Iniţial îşi propusese să trăiască cât mai bine cu putinţă în lumea Nedemnilor, aşteptând ca lucrurile să se clarifice acolo sus. Dar soluţia asta îl mulţumea din ce în ce mai puţin. Dorea să acţioneze într-un fel. Simţea că stocastocraţia nu va rezista mult timp loviturilor pe care le primea din toate direcţiile. Mai era la mijloc şi problema extratereştrilor. Pentru prima dată în viaţa sa se simţea solidar cu o instituţie. Şi, ca niciodată, simţea o deosebită simpatie pentru Sarn, pentru jucător, pentru toate

siluetele mizerabile şi dezmembrate ale Nedemnilor pe care îi întâlnise. „Sunt pe cale să mă transform", se gândi.

Se ridică şi începu să se plimbe de colo-colo. Sarn îi respecta tăcerea. Nu după mult timp, Langdon zări un vechi instrument cu corzile slăbite. Îl scoase din grămadă şi încercă să-l acordeze. În timpul adolescenţei, colecţionase astfel de curiozităţi. Îşi atârnă instrumentul pe după gât şi ciupi corzile, curios să-i audă timbrul. Începu să fredoneze o baladă de demult:

De soarele ce aleargă pe cer
Sunt sigur cum sunt de tine
Soarele aduce pământul pe lume

Un surâs pe deasupra nopţii
Alunecat în pripa zorilor
Pe faţa dezgolită a iubitei

Sublimul mister al plăcerii
Acest vârtej de ceaţă
Ce ne ascunde cer şi pământ

Dar ne lasă unul altuia
Unul pentru altul făuriţi pe veci
O tu pe care te smulg uitării

O tu pe care fericită te-am vrut...

Vocea i se stinse şi lăsă chitara.

— Eluard, spuse. Secolul al XX-lea.

Un zâmbet straniu plutea pe faţa stâlcită a lui Sarn.

— Soarele, spuse el, noaptea, pământul. Atâtea vise. Ştii, e un lucru care te va trăda mult timp de acum înainte. Pielea ta. Eşti bronzat. Am crezut la început că era ceva din naştere, dar nu, vântul şi soarele sunt de vină. De azi în trei luni o să fii la fel de palid ca noi.

Se scufundă iar în tăcere.

— Este abject, nu, să fim lăsaţi să murim aici ca nişte şobolani în gaura lor.

— Spuneai exact contrariul acum câteva clipe.

Sarn clătină din cap. Îşi împreună mâinile.

— Nu, pentru mine s-a terminat. Aici trăiesc. Lucrurile de sus nu-mi spun nimic. Dar dacă aş fi crescut acolo, dacă aş fi trăit acolo…

— Te-ai născut aici?

— Da. M-au reţinut aici pentru că eram slut, pentru că aveam picioarele strâmbe din născare, pentru că nu eram suficient de inteligent. Pentru că ochii mei sunt foarte urâţi, şi asta este o trăsătură ereditară. Pentru că acolo sus au nevoie doar de semizei. Să le stea-n gât!

Se îmblânzi.

— Nu pentru tine spun astea.

— Şi ceilalţi s-au resemnat, sau ce?

Sarn ridică din umeri. În lumina crudă părea un gnom.

— Fierb de furie sau îi ascultă pe profeţii ce le vorbesc de o zi a dreptăţii, sau le spun că vor renaşte acolo sus.

Langdon clătină din cap. Acelaşi vechi amestec de superstiţii şi de speranţă, de resemnare şi de dorinţă, pe care umanitatea l-a târât după ea pe toată durata evoluţiei sale, şi care se pierduse acolo sus, în libertate, dar pe care arcanul roboţilor îl perpetuase, intact, aici. Era o forţă. O forţă oarbă, fără discernământ, inconştientă de ea însăşi, dar de care se putea folosi. Era aceeaşi forţă care-i împinsese în trecut pe oameni către stele, în salturi sucesive, şi care, într-o bună zi, interludiul luând sfârşit, îi va împinge la cucerirea altor universuri.

— Ascultă, spuse Sarn. Am găsit. Cânţi bine. Niciodată n-am mai auzit pe cineva rostind cuvintele asemeni ţie. Uite, asta trebuie să faci.

17

ERA O METODĂ BUNĂ de a câştiga un ban şi, de asemenea, cel mai potrivit mijloc de a explora lumea subterană şi de a-i întâlni locuitorii. Au străbătut galeriile, trecând de la un nivel la altul, ba chiar au părăsit zona Castelului pentru a ajunge şi în alte aglomerări subterane. Uneori mergeau pe jos, alteori monoraiurile îi ajutau să străbată sute de kilometri într-o singură zi. Li se dusese vestea şi erau bine primiţi peste tot. În lumea

subterană nu exista un sistem de comunicaţii bine pus la punct, dar noutăţile se răspândeau cu o viteză incredibilă. În general nici nu aveau nevoie să se anunţe.

Sarn se ocupa de toate problemele materiale. În primele zile mai plasase câteva arme în timp ce Langdon cânta, dar renunţase repede la asta. Langdon câştiga mai mulţi bani decât i-ar fi" trecut prin minte. O parte din ei îi dădea lui Sarn, ceea ce părea să-l mulţumească din plin pe traficantul căruia nu-i trecuse vreodată prin cap că va ajunge într-o bună zi impresar. Nici Langdon nu prevăzuse că va reuşi să facă să răsune în caverne repertoriul aproape inepuizabil de cântece vechi pe care îl ştia pe de rost. A avut şi imitatori, care încercau să-i fure cântecele sau să compună altele noi. Nu-i ajungeau nici la degetul mic, dar era un semn de schimbare în lumea subterană. Lucrurile se urneau din *loc.*

Langdon dorea să întâlnească un număr cât mai mare de oameni. Mai întâi, ca să-şi facă o idee despre condiţiile de viaţă ale Nedemnilor, şi pe urmă, sperând că va învăţa destul ca să găsească o ieşire. Încă nu descoperise nimic în cursul peregrinărilor sale, dar se gândea că stabileşte astfel un contact pe termen lung. Nu clădise încă nici un plan precis, dar simţea că şi în el se schimbă ceva. Sfârşi prin a se întreba dacă răpitorii săi nu avuseseră o intenţie ascunsă atunci când îl condamnaseră să treacă prin lumea subterană: dacă erau Democraţii, era poate în intenţia lor ca un stocastocrat, chiar neputincios, chiar decăzut, să cunoască în direct lumea subterană. Dacă analiza lui era justă, era un pion de rezervă, nu-şi va sfârşi zilele printre Nedemni. Trebuia doar să aştepte.

Cânta în imense caverne, sub lumina orbitoare a proiectoarelor, în văgăuni mizere, în sălile severe ale fostelor fortăreţe, în locuri în care tavanul greu părea să-ţi cadă în cap, sau în care se afla atât de sus încât, până la el, sunetul se pierdea. Uneori, urmele trecerii oamenilor sau ale roboţilor erau greu vizibile pe pereţi. Alteori, totul era încins în fier şi beton.

Era un popor ciudat cel al subteranelor, ciudat pentru el, dar care îşi trăia viaţa lui. Cu miturile sale, cu spaimele sale, cu simbolurile, celebrităţile, pasiunile şi cruzimile sale. Atât de închis în sine încât unele particularităţi se manifestau până şi în sânul celor mai importante aglomerări umane. Langdon ştia că ele corespund vechilor oraşe de pe pământ, giganticelor

adăposturi antiatomice săpate la mare adâncime în timpul războaielor atomice pentru a adăposti milioane de bărbaţi femei şi copii.

S-a convins treptat de umanitatea Nedemnilor. Numărul celor anormali i s-a părut, de altfel, foarte redus, iar cu excepţia unei minorităţi ce-şi exhiba ororile, cei mai mulţi excelau în ă-şi ascunde tarele. Şi asta era profund uman. La început încerca un dezgust atât de violent încât îl apuca greaţa şi de abia mai putea să cânte. Pe urmă i-a trecut şi nu mai simţea decât milă faţă de ei.

Era o lume dură, dar în care viaţa avea preţul ei. Înainte se întrebase cum de Nedemnii nu se refugiază automat într-o uitare eternă. Acum însă întrebarea părea lipsită de sens. Chiar dacă s-ar fi ştiut condamnat să-şi petreacă toată viaţa în lumea subterană, ar fi împins cât mai departe posibil clipa morţii sale.

O bună parte din cuvintele -pe care le folosea scăpau înţelegerii ascultătorilor săi, dar asta nu ştirbea cu nimic admiraţia ce-o aveau pentru el. El le punea la îndemână vise, iar ei îl plăteau cu largheţe. Nu-i înţelegeau nici toate gesturile. Refuzase odată banii pe care i-i oferea un trunchi fără membre. Cum femeia insistase, făcuse un gest de refuz şi se îndepărtase. Ea lăsase să-i cadă banii din gură şi scuipase pe urmele lui înjurând. De atunci nu mai refuzase nimic.

O remarcase pe Ora datorită insistenţei cu care venea să-l asculte. N-avea stare până când nu reuşea să se înghesuie în primele rânduri şi, odată ajunsă acolo, ridica spre el capul, cu un soi de adoraţie în privire", şi nu se clintea până când el nu termina de cântat. Rămânea nemişcată mult timp după ce el termina spectacolul şi pleca. Se întâmpla să o remarce la două concerte succesive desfăşurate în săli aflate la mai multe zeci de kilometri una de alta, dar niciodată nu se suise în acelaşi vehicul cu el.

Nedemnii călătoreau puţin, deşi culoarele se întindeau sub pământ ca o imensă pânză de păianjen. Langdon se întrebase dacă lumea subterană se întindea până la ocean sau nu. Obţinuse şi răspunsul. Fuseseră săpate şi acolo enorme tuneluri, iar unde fundul oceanului nu o permisese, fuseseră construite drumuri acoperite ce serveau încă la echilibrarea diferenţelor climatice. Era în fond imaginea pe dos a grădinilor pe care le admirase la suprafaţă. Constatase şi că roboţii se foloseau

uneori de oameni, pe care-i plăteau pentru munca depusă. Asta i s-ar fi părut de neconceput la suprafaţă, unde se spunea că o maşină este întotdeauna mai bine adaptată unei anumite operaţii decât omul, dar Langdon se întreba dacă nu cumva folosirea unui procent infim al populaţiei la diverse munci nu era cumva absolut necesară păstrării echilibrului planetei. Se gândi cu şi mai multă oroare la cei rămaşi la suprafaţă. Nu numai că se debarasau de cei care tulburau aspectul sau echilibrul lumii lor, dar îi mai şi forţau să trudească pentru ei. Inconştient. Inconştient era lucrul cel mai puţin rău ce putea fi spus. La suprafaţă se vorbea cu satisfacţie de mila faţă de Nedemni, lăsându-li-se viaţa. Dar se părea că acest drept îl plăteau scump.

Mâinile şi picioarele Orei, mai mereu goale, erau palmate. O pieliţă diafană se întindea între degete până la nivelul celei de-a doua falange. Un semn de degenerare. Dincolo de asta, avea ochii mov şi adânci, imenşi, care suportau cu greu lumina şi, cu atât mai puţin, privirile directe. Era cât o păpuşă, dar frumoasă. Părul îi era blond-deschis, aproape gri. O pândise într-o seară şi, după ce toată lumea plecase, pornise spre ea. Îl auzise şi încercase să fugă, dar fusese mai iute decât ea şi reuşise să o prindă. S-a zbătut, apoi a rămas încremenită, fixându-l cu ochii ei imenşi. Şi-a spus că probabil ea nici nu dorise să-i scape cu adevărat. Când o adusese, ţinând-o de mână, Sarn strâmbase din nas, dar Langdon avusese grijă de ea, îi dăduse haine, iar Sarn sfârşise prin a se obişnui cu prezenţa ei. Câteva nopţi mai târziu se strecurase în camera lui Langdon fără să scoată un cuvânt. Corpul îi era delicat, pielea fină şi catifelată, extraordinar de albă. Se întrezărea ţesătura fină a venelor. Era prima femeie pe care Langdon o atingea de când îl părăsise Herbie.

Vorbea arareori şi puţin. Se ghemuia la picioarele lui când cânta, şi el s-a convins imediat că parte din succesul spectacolelor îi aparţine. Un bărbat, un bogat traficant de droguri, i-a propus lui Langdon să i-o cumpere. Suma oferită era enormă. Langdon izbucnise în râs şi refuzase net, apoi, când bărbatul îl copleşise cu insistenţele sale, se înfuriase. Sarn, pus la curent cu faptele petrecute după plecarea traficantului, luase un aer îngrijorat şi hotărâse că trebuie să ridice imediat ancora. Langdon ar fi vrut să mai stea, dar o privise lung pe Ora, îi citise

spaima şi acceptase. Nu s-au mai întors în acea zonă a lumii subterane.

Încercă să o facă să vorbească şi, încetul cu încetul, reuşi. Ea trăia într-un univers fantastic, în care el ocupa un loc deosebit. I-a spus de vocile pe care le auzea şi nu a luat-o în serios până în ziua în care i-a povestit întâmplarea cu jucătorul. A părut sincer înspăimântată.

— Face asta cu ajutorul spiritului său, spuse ea. Se gândeşte cum vrea să cadă zarurile, iar ele i se supun. Aş putea să o fac şi eu, dacă aş fi mai puternică.

— Eşti puternică, i-a răspuns el.

A clătinat din cap. Părul ei cenuşiu, pe care Langdon îl îndrăgea, i-a alunecat pe umărul drept.

— Nu destul, aşa ceva ar putea să mă ucidă. Stai. Fii atent.

Trase o agrafă din păr, luă o ţigară, desfăcu cilindrul de hârtie şi-l puse în echilibru în vârful agrafei. Înfipse uşor celălalt capăt al agrafei în pământ. Nu se simţea nici cel mai slab curent de aer. Bucata de hârtie tremura uşor. Închise ochii. Hârtia începu să se rotească încet, apoi mişcarea deveni tot mai rapidă, până când nu se mai putea zări decât un vârtej alb deasupra pământului, la doi metri de ea. Apoi hârtia îşi luă zborul. Îşi ridică privirea spre el. Avea cearcăne mari sub ochi.

„Curenţi de convexie deasupra solului", se gândi el. Dar era uimit, în ciuda voinţei sale, de forţa pe care ea o dezvăluise. Nu stabili imediat legătura între lucrurile văzute şi criza ce ameninţa stocastocraţia, dar o idee prindea contur în mintea lui.

— Zarurile sunt prea grele pentru mine, adăugă ea.

Îi zâmbi şi o îmbrăţişă.

18

SPECTATORUL care era aşezat în al treilea rând din stânga, într-un fotoliu pe care i-l adusese un robot, i-a atras atenţia lui Langdon. Era un bărbat spre patruzeci de ani, cu trăsături puternice, dar a cărui expresie era pe deplin binevoitoare. Hainele îi erau mai bine croite decât ale majorităţii Nedemnilor, dar fără ca prin asta să arate, ostentativ, un semn de superioritate. Ochii lui strălucind de inteligenţă nu-l slăbeau pe Langdon şi su-râdeau. Din timp în timp clătina din cap cu un aer

aprobator. Părea mult mai uman decât cei care-l înconjurau. În întregime normal. Frica, neliniştea, sentimentul de inferioritate, frustrarea nu păreau să-l fi marcat. Pentru prima oară, după mult timp, cântărindu-l, Langdon realiză din nou bizareria situaţiei sale. Implacabil, omul îi amintea problemele stocastocraţiei, lupta surdă sau deschisă ce se derula la suprafaţă, ca şi prezenţa, undeva printre stele, a extratereştrilor.

Când Langdon termină de cântat, bărbatul se ridică şi aplaudă. Ceilalţi îl imitară, cu o clipă de întârziere. Langdon băgă de seamă că Nedemnii păreau să-l înconjoare pe spectatorul necunoscut cu un oarecare respect. Când omul porni spre ieşire, după ce-i făcu lui Langdon un semn aproape imperceptibil din cap, rândurile lor se deschiseră firesc în faţa lui. Un robot sosi să ia fotoliul şi nimeni nu avu aerul că găseşte extravagantă această favoare neobişnuită.

— Cine-i? îl întrebă Langdon pe Sarn.

Ora îl strânse de mână cu o insistenţă deosebită. Crezu că citeşte o undă de tristeţe în privirea ei.

Sarn făcu un gest larg cu amândouă mâinile.

— El, spuse arătând locul gol acum. Un individ care se ocupă de sonaţi. Un psihiatru. Probabil că este nebun la rândul lui. Este un individ venit special pentru asta de acolo de sus. Îţi dai seama, special. (Şi o licărire de admiraţie i se putea citi în privire.) Totuşi este un om de bine.

— Cum îl cheamă?

Langdon nu îndrăznea să-şi retragă mâna prinsă de Ora, de teamă să n-o rănească, dar neliniştea femeii avea în mod vizibil o strânsă legătură cu acel om.

— Franz d'Argyre, spuse Sarn. Toată lumea din subterane îl cunoaşte.

— Şi a venit aici de bună voie?

— Da, a venit pentru că aşa a vrut. Poate să urce şi mâine dacă doreşte.

Informaţia îl izbi pe Langdon ca un pumn în creştet. Exista acolo un om care putea să treacă oricând avea chef dintr-o lume în alta, care putea să se ducă în faţa porţilor lumii subterane şi să-i spună robotului de pază: „Lasă-mă să trec, nu sunt un Nedemn, doar mă cunoşti".

Asta însemna că lumea subterană nu era un fund de sac, o

fundătură, o carceră. Asta însemna că nu era în întregime separată de cea de la suprafaţă. Ideile îi alergau nestăpânite prin cap cu asemenea violenţă, încât Langdon se lăsă târât de Ora până la o canapea, pe care se întinse. Ea îi mângâia părul cu blândeţe.

Lumea subterană putea fi părăsită. Langdon ştia că Nedemnii aveau dreptul să ceară un examen menit să le stabilească normalitatea şi care să-i transforme eventual în oameni liberi, dar .nu o credea. Nici nu-i trecuse prin cap că asta ar fi valabil şi pentru el. Nu bănuise că ar mai fi şi altă cale în afară de viclenie şi violenţă.

Putea, pur şi simplu, să i se înfăţişeze robotului şi să-i spună: „Uite care-i treaba, sunt stocastocratul Langdon. Poţi să mă testezi. Sunt în întregime normal. Am ajuns în lumea subterană în urma unei trădări. Am fost răpit. Îţi ordon să mă duci la suprafaţă cu toate onorurile ce mi se cuvin."

Şi asta ar fi trebuit să-i fie limpede încă din prima clipă. Înţelese imediat de ce nu-i trecuse prin cap. Primul motiv ţinea de educaţia pe care o primise: i se spusese mereu că nu există cale de întoarcere din lumea subterană. Şi aşa crezuse. Grădinile şi lumea subterană constituiau pentru el două universuri complet distincte, fără nici un punct comun. În subconştient, deşi ştia sigur contrariul, era de acord chiar şi cu faptul că roboţii lumii subterane se supuneau unei alte autorităţi decât a-ceea a grădinilor. Al doilea motiv ţinea de el însuşi. Încă de la începutul şederii sale în lumea subterană, evitase să se gândească la o posibilă reîntoarcere la Palat. Într-un sens, răpitorii săi îi uşuraseră alegerea. Îl călăuziseră acolo unde chiar el însuşi ar fi încercat să găsească un adăpost. Şi pe urmă, deşi gândurile i se mai schimbaseră, ceva în subconştientul lui refuza încă să se confrunte cu pericolele de la suprafaţă. Cam tot una cu faptul că nu credea că există o soluţie simplă pentru problema lui. Preferase- să-şi spună că era imposibil să părăseşti lumea subterană, decât să recunoască de-a dreptul că nu Vroia să o părăsească.

Acum vedea totul mult mai clar. O datora acestui Franz d'Argyre. Hotărî să-l întâlnească. Mai târziu. Alte iţe trebuiau descurcate mai întâi. De exemplu, dacă roboţii ştiau de prezenţa lui, de ce nu se preocupaseră de soarta lui, de ce nu-l căutase Palatul? Asta putea să însemne că lucrurile o luaseră pe un

drum rău pentru Palat, că acolo, la suprafaţă, duşmanii stocastocraţiei, sau chiar extratereştrii, luaseră puterea. Sandra Devon se afla poate în pericol, se putuseră petrece cu ea lucruri mai rele decât exilarea în lumea Nedemnilor. Sângele începu să-i clocotească în vine. Se sculă, o îndepărtă pe Ora şi-şi prinse capul în mâini. Sarn îl privea îngrijorat, fără să scoată un sunet.

Încetul cu încetul, Langdon se calmă. Dormise în tot acest timp, îşi spuse. Sau, mai bine zis, se trezise lent şi găsise cu greu, de unul singur, calea spre adevăr. Sosise timpul să izbucnească. Dar nimic nu-l gonea de la spate. Trebuia să se gândească, să ţeasă un plan, să obţină şi alte informaţii. În necunoştinţă de cauză cu cele ce se petreceau afară, risca să facă prea multe greşeli. Dacă Franz d'Argyre făcea naveta între cele două lumi, între pseudoparadis şi caricatura infernului, ştia desigur mult mai multe. Dar de partea cui se afla?

— Sunt bucuros să facem cunoştinţă, stocastocrat Langdon, spuse Franz d'Argyre, singurul psiholog uman în lumea Nedemnilor. Am apreciat din plin talentul dumneavoastră. Mă întrebam când vă veţi. hotărî să veniţi să mă vedeţi.

— Mă aşteptaţi?

D'Argyre zâmbi mărinimos. Ţinea în mâini o carte, pe care tocmai o închisese. Biroul îi era sobru mobilat, dar avea un aer intim, liniştitor. Îl invită pe Langdon să ia loc şi-i întinse o cutie cu ţigări. Langdon refuză.

— Vă surprinde? Beţi ceva?

Langdon acceptă.

— Vedeţi dumneavoastră, suntem amândoi oameni de o oarecare cultură. Interesul pentru scrierile vechi este o raritate pe aici. Ca şi acolo sus, de altfel.

— Ştiţi să citiţi? întrebă Langdon interesat.

Psihologul ridică din umeri.

— Bineînţeles. Ştiu chiar şi să scriu. Am apreciat la adevărata valoare ce aţi făcut pentru prietenii noştri din subteran. Le-aţi dat exact ceea ce le lipsea. Eu unul lupt cu armele raţionalului împotriva iraţionalului, iar dumneavoastră cu emoţiile, cu sentimentele, şi în unele cazuri armele dumneavoastră sunt preferabile.

— Asta nu-i o soluţie, spuse Langdon.

— La problema Nedemnilor? Nu, o ştiu, dar în aşteptarea unei soluţii, ajută. Ajută ca lucrurile să se coacă. Aţi văzut prin

propriii ochi cine sunt Nedemnii.

— Nişte suflete sărmane, spuse Langdon.

— Nu. Nişte oameni. Oameni cu probleme. Proporţia celor cu adevărat anormali printre ei este foarte mică, o ştiţi. Vreau să spun că cei mai mulţi dintre ei pot fi trataţi, vindecaţi, ajutaţi, dacă Palatul ar fi dorit asta cu adevărat.

— De aceea sunteţi atât de fericit că aveţi un stocastocrat în faţa dumneavoastră?

— Poate. Dar nu păreţi să fiţi într-o situaţie ce v-ar permite să remediaţi o serie de lucruri.

„Şi dumneavoastră?" ar fi vrut să spună Langdon, dar se răzgândi. Omul din faţa sa era imaginea însăşi a perfectei stăpâniri de sine. Să-l ataci cu insolenţă, n-ar fi folosit la nimic. Personalitatea lui era mult prea puternică pentru ca să-l poţi descumpăni.

— De ce sunteţi aici? întrebă cu blândeţe. Mi s-a spus că aţi venit de bunăvoie.

— Într-un sens, este adevărat, spuse psihologul. Doar într-un sens. Am venit din curiozitate, nu din- milă. Din curiozitate şi din . simpatie. Aici sunt multe de învăţat despre sufletul omenesc şi totodată multe de făcut. Dar mai este şi un alt motiv. M-am refugiat aici. Viaţa îmi era în pericol acolo sus, iar moartea mea n-ar fi servit nimănui. Deşi morţile violente sunt mai dese aici decât acolo sus, sau poate tocmai din cauza asta, este mai u-şor să te aperi aici. Şi am descoperit ceva aici, că acest infern nu are nici cel mai mic motiv să existe. Poate o fi avut unul de-a lungul timpului, ceea ce mă îndoiesc, dar chiar dacă el a existat, azi nu mai este valabil. Vedeţi dumneavoastră, societăţile, ca şi spiritul omului, îngăduie să se dezvolte în exteriorul lor plăgi bizare, să se altereze zone întregi, şi ele evită cu grijă să le bage în seamă. După un timp, se mulţumesc să accepte ordinea deja stabilită, nu pentru că ar fi de acord cu ea, ci pentru că refuză să o atace, fie pentru a o distruge, fie pentru a o îmbunătăţi. Iar pe termen lung, societăţile, ca şi oamenii, mor.

— Ştiu asta, spus? Langdon cu glas răguşit.

— Aici, în subteran, se petrec de altfel cele mai interesante evoluţii pe plan uman. Sus, cu excepţia, poate, a celor ce se întâmplă în spaţiu o lume întreagă vegetează. Aici indivizii sunt obligaţi să se adapteze, să găsească drumuri noi. Şi le găsesc.

Îmi spun uneori că umanitatea va considera într-o bună zi crearea lumii subterane ca o binefacere.

— Deci nu speraţi în dispariţia ei? O consideraţi ca o experienţă uriaşă, poate ca o rezervă, în orice caz ca o greutate utilă pe talerul balanţei ce cântăreşte nenorocirile timpurilor?

— Nu vă enervaţi. Destindeţi-vă. Da, aş putea să privesc şi astfel lumea subterană. Dar nu o fac. Nu m-aţi întrebat de ce eram ameninţat acolo sus.

— Aşteptam să mi-o spuneţi singur, răspunse Lang-don cu fruntea plecată.

— Din cauza unei cărţi. O carte pe care am scris-o. (Zâmbi iar. Vorbea fără cel mai mic efort, dar fără ca în vocea lui să deranjeze vreo urmă de vanitate.) Vedeţi dumneavoastră, după câteva decenii, câţiva oameni au descoperit că o carte, la urma urmei, poate fi un pericol, o armă. S-au gândit că ar fi mai bine să-l facă să dispară şi pe autor, împreună cu cartea sa, bineînţeles. Mi-ar face plăcere să o citiţi. Nu pentru că poartă semnătura mea, ci pentru ideile pe care le conţine şi care nu-mi aparţin în exclusivitate.

Se ridică, înconjură biroul şi deschise un dulap. Pe rafturile metalice, Langdon văzu cărţi, sute de cărţi, poate mii, îndesate una în alta. Căscă ochii, uimit. Tocmai de pe raftul de sus, psihologul apucă o copertă cenuşie. O oferi lui Langdon.

— Un obiect cu înfăţişare primejdioasă, nu-i aşa? Unora li s-a părut că pune în pericol stocastocraţia. Aţi fi bănuit aşa ceva?

— Ştiu cât preţuieşte o carte, spuse Langdon. Ştiu ce poate face conţinutul revoluţionar, exploziv, chiar şi al unui simplu cântec. Cuvintele sau cărţile nu sunt un pericol în sine, dar ele canalizează forţele, le dau un punct de sprijin.

— Ei vedeţi? sublinie psihologul. Iar dacă v-aş întreba acum care este motivul exact al vizitei dumneavoastră?

Trăsăturile lui Langdon se aspriră.

— Am o problemă, mărturisi el. Vă ocupaţi de sufletul oamenilor. Aş vrea să vă ocupaţi şi de al meu.

— Îmi păreţi perfect sănătos. Sunteţi aici doar dintr-o… să-i spunem, eroare, nu-i aşa?

— Ştiţi exact de ce sunt aici?

— Am câteva informaţii. Sunt singurul din lumea subterană ce poate obţine fără probleme informaţii despre cele ce se întâmplă acolo sus.

— Şi?...

— Să vedem ce-i cu problema dumneavoastră. Cred că este legată de evenimentele de la Palat.

Langdon rămase cu gura căscată.

— Vă ascult, îl îndemnă psihologul. Trebuie să reuşiţi să vi le formulaţi singur.

Langdon inspiră adânc.

— Mi-e frică, începu el. Mi-e frică să mă întorc acolo sus. Şi, pe de altă parte, mă îngrozeşte ideea de a sta cu mâinile în sân. Echilibrul planetei este în pericol, iar eu nu fac nimic... Nu pot să ies de unul singur de aici.

— Şi sunteţi sigur că puteţi să faceţi ceva pentru echilibrul planetei? întrebă, aspru, psihologul.

Langdon îl privi surprins.

— Cred că da. De ce nu? Oricine poate...

— Oricine poate. Interesant. Şi vi se pare important să faceţi ceva?

— Cred că da, spuse Langdon pe un ton hotărât.

Chiar dacă Franz d'Argyre refuza să-l ajute, nu se va lăsa tratat ca un copil. La urma urmei domnise asupra Pământului, chiar dacă asta nu durase decât câteva ore.

— Nu asta contează, spunea psihologul, vreau să spun, că sunteţi stocastocrat. Ceea ce contează, este persoana lui Ingmar Langdon, dumneavoastră înşivă. Ceea ce doriţi dumneavoastră.

— Sunt sincer convins că pot să fac ceva pentru Terra, spuse Langdon încet.

— Atunci, de ce vă este frică?

— Mi-e frică de faptul că voi fi ucis dacă urc la suprafaţă, şi, pe de altă parte, nu suport ideea ca lucrurile să se petreacă fără ca eu să intervin.

— Conflict clasic, remarcă psihologul. Pe de o parte, vă este frică de realitate, pe de alta, angoasa ce vă cuprinde la gândul că încercaţi să vă eschivaţi, să evadaţi din colectivitate. În afara ei, nu mai sunteţi nimic. În cadrul ei, sunteţi ameninţat, dar puteţi fi dumneavoastră înşivă. Alegeţi!

— Ce trebuie să fac? întrebă Langdon.

— Ascultaţi. Sunteţi normal şi întreg la minte. Aveţi probleme. Nu sunteţi un supraom. Ştiţi acum în ce constă problema. Nu puteţi să vă mai eschivaţi. Rămâne să vă hotărâţi

ce doriţi să fiţi şi să faceţi. Nu pot să vă mai spun altceva.

— Ba da, spuse Langdon, glacial. Cine sunt cei care au încercat să vă ucidă? Şi de ce aţi ales să abandonaţi colectivitatea, să nu mai însemnaţi nimic?

Franz d'Argyre înălţă din umeri. Luă o ţigară din cutie şi scoase un norişor de fum albastru.

— Veţi descoperi destul de repede ce mă ameninţă dacă vă veţi hotărî să acţionaţi. Cât despre colectivitatea mea, nu am abandonat-o. Ea se află şi aici, sub pământ, în aceeaşi măsură ca şi acolo sus. Asta-i tot.

— Înţeleg, spuse Langdon.

— Veniţi aici ori de câte ori vreţi să mă vedeţi. Citiţi cartea asta şi păstraţi-o. Să spunem că asta ar fi reţeta.

Langdon mergea gânditor pe culoare, strângând între degete cartea subţirică. Se aşteptase ca psihologul să-l supună unui control, să-i prescrie medicamente, sau chiar să opereze direct asupra sistemului său nervos cu ajutorul unor instrumente delicate. Iar el nu-i oferise în schimb, decât cuvinte. Langdon se gândea la puterea cuvintelor. Cele ale lui Franz d'Argyre aruncaseră incontestabil lumină în sufletul lui. Psihologul nu-i spusese nimic ce. n-ar fi putut să descopere şi singur în sufletul său, dar...

Dar îl tratase ca pe un adult, ca pe un om normal. Nici o maşinărie, nici o invenţie tehnică nu se interpusese între ei. Era un tip ciudat de legătură umană. Rumegă îndelung ideea. Începu să se întrebe ce însemna exact, pentru ea şi în raport cu el, tăcerea Orei.

19

O BUNA PARTE din ideile cărţi erau vădit democrate, deşi cuvântul nu apărea scris în nici un loc. Dar, ciudat, ele nu-l socau pe Langdon. Se mira chiar şi el. Teoria lui Franz d'Argyre era aceea că însăşi conceptul de normalitate era lipsit de realitate, că nu exista, de exemplu, un model uman ideal. Pentru el fiecare fenomen şi, în special, fiecare fiinţă era rezultatul reînnoit al jocului forţelor contradictorii şi, într-o oarecare măsură, independente. Fiecărui sector din spaţiu îi corespundea un anume mod al existenţei. Fiecare fiinţă u-mană

era o entitate, absolut unică, ce întreţinea cu celelalte entităţi relaţii complexe. Anormalii nu erau subumani, ci fiinţe diferite. Rasele, speciile şi, în mod general, toate sistemele de clasificare nu sunt decât construcţii abstracte permiţând sistemului nervos uman să sesizeze realitatea, deformând-o. Deformarea era inevitabilă, dar ea trebuia acceptată tacit, iar consecinţele trebuiau scoase la lumină.

Erau idei atât de noi şi străine pentru Langdon, încât avea mari dificultăţi în înţelegerea sensului exact al cuvintelor psihologului. Dar percepea intuitiv ceea ce Franz d'Argyre dorise să spună. Într-un sens, toate astea semănau cu gravitaţia: toate obiectele cad în jos nu pentru că au o anumită trăsătură comună ce le-ar meni să cadă, ci pentru că forţe identice acţionează asupra lor. Ansamblurile de particule ce se grupează şi se organizează pentru a deveni fiinţe umane nu o fac pentru a corespunde unui model ideal şi teoretic, ci pentru că forţe similare, relevând structura generală a universului, acţionează asupra lor.

Asta însemna că nu era nici o diferenţă de valoare între un om normal şi un Nedemn. Asta însemna că boala nu era o aberaţie, ci o formă a cauzalităţii. Asta însemna că nu putem aştepta din partea naturii sau a hazardului rezolvarea problemelor noastre. În măsura în care normele şi idealurile erau stabilite de către om însuşi, asta însemna că nu poate să se bazeze decât pe el însuşi pentru a le atinge sau a le realiza. Totul echivala cu o condamnare implicită a stocastocraţiei. Stocastocraţia era o fugă a omului ce-şi abandona în întregime destinul în mâinile maşinilor. La scară mare, asta nu putea să ducă decât la transformarea lui însuşi în maşină, la un soi de pietrificare ce va aduce cu ea extincţia speciei.

Langdon se gândi. Tot felul de probleme apăreau într-o lumină nouă. De ce, de pildă, Terra nu mai număra decât două sute de milioane de locuitori, din moment ce reuşise să hrănească cinci miliarde cu trei sute de ani în urmă? Avuseseră loc războaie, apăruse emigraţia, dar nu era suficient. În ritmul ăsta, în mai puţin de un secol nu va mai fi picior de om pe Terra. Roboţii vor continua să îngrijească grădinile. Fără motiv. În spaţiu situaţia va fi probabil mai puţin catastrofală, dar expansiunea, fusese încetinită, poate chiar oprită. Omul credea că atinsese apogeul civilizaţiei sale, dar, în realitate, era în declin.

Deocamdată.

Iar ideile psihologului puteau fi aplicate şi extratereştrilor. Din această perspectivă nu puteau să apară nici ca fiind absolut ostili, nici ca fiind absolut paşnici. Propriul lor imperiu se dezvolta, ascultând de legile ce guvernează materia. Dacă împărtăşeam aceeaşi concepţie despre lume, şi trebuiau să o facă dacă erau realişti, iar puterea tehnologiei lor le dădea de gândit, era posibilă o înţelegere cu ei, evitarea unei lungi serii de conflicte şi dezastre ce vor sfârşi prin inevitabila recunoaştere a existenţei celuilalt. Istoria umanităţii era plină de astfel de exemple, de anecdote despre imperii belicoase ce sfârşiseră prin a fi obligate să ţină seama de existenţa altor societăţi, sau să dispară.

Bătea cineva la uşă. Cel care bătea era probabil foarte nervos, căci bătea cu amândoi pumnii.

— Ingmar, Ingmar Langdon, striga o voce de femeie, atenuată de grosimea uşii.

— Intră, Ora, spuse Langdon.

Realiză apoi că încuiase uşa ca să nu fie deranjat. Se ridică şi trase zăvorul. Uşa se deschise.

— Ingmar, spuse femeia, în sfârşit.

Nu era Ora. Era Sandra Devon cea care-i căzuse în braţe.

20

O PRINSE, îi strânse încheietura mânii mai-mai să i-o sfarme. Ea gâfâia speriată. Fusese oare condamnată, la rândul ei, la exil? Sau aruncată în lumea subterană de foştii ei aliaţi?

— Aşează-te, îi spuse. Odihneşte-te. Ai nevoie de aşa ceva.

Ea îl studia surprinsă de fermitatea vocii lui. Privind-o, Langdon realiză cât de mult se schimbase. O văzu pe Ora aruncând o privire îngrijorată prin încăpere.

— Du-te în camera ta, îi spuse. Nu-ţi fie teamă. Aş-teaptă-mă...

Pe urmă se întoarse spre Sandra Devon. Părea epuizată şi plânsese. Lacrimile lăsaseră dâre cenuşii în praful ce-i acoperea obrajii.

— Sper că nu m-ai urât prea tare, continuă el, cu un surâs trist. Am încercat să-ţi fac cât mai puţin rău posibil.

— Oh! suspină ea. Am uitat. Şi tu, tu aveai motive să mă urăşti. Noi... noi nu vroiam să-ţi facem rău. Vroiam doar să-ţi petreci aici câtva timp.

Langdon surâse. Presupunerile sale se adevereau. Gândiseră că un stocastocrat, după ce ar fi împărţit viaţa celor din subteran, s-ar fi alăturat poate ideilor lor. Îl consideraseră un pion bun de păstrat în rezervă. Se gândiseră în permanenţă să-l scoată din lumea subterană la momentul oportun. În aparenţă, momentul sosise.

— Nu te urăsc. Şederea mea aici a fost interesantă. Foarte instructivă.

— Dar am făcut o greşeală, spuse ea. Oh, o greşeală îngrozitoare. Au profitat de absenţa ta pentru ca să... Trebuie să te întorci imediat... Eşti singurul care mai poate face ceva.

— Cui?

— Grupului Nilan, celorlalţi care vor să pună mâna pe putere. Sunt pe punctul de a declanşa războiul contra extraterestrilor. Speră să pună mâna pe putere profitând de război. Declară că sunt singurii capabili să conducă lupta. Dar nu realizează un lucru: Pământul şi jumătate din planetele locuite vor fi distruse înainte ca ei să aibă timp să...

Vorbise dintr-o răsuflare, iar acum vocea i se frânsese brusc. Langdon realiză că pericolul este într-adevăr o realitate.

Ea continuă cu sufletul la gură:

— Au preluat controlul asupra Palatului.

— Cu forţa? În momentul luptelor? Au câştigat.

— Nu, spuse ea. După... Credeam că facem bine, dar am fost manipulaţi.

— A fost ales un nou stocastocrat? Un om de-al lor? Ei controlează Maşina Hazardului.

Ea scutură din cap, lacrimile îi străluceau în ochi ca nişte perle.

— Deci nu ştii nimic. Maşina Hazardului n-a mai trebuit să tragă la sorţi un alt stocastocrat. La capătul a două zile, ai reapărut, acolo sus.

— Cum!? exclamă el.

— Ai reapărut. Dacă n-aş fi ştiut unde te găseşti cu adevărat, aş fi crezut că eşti chiar tu. Şi te-aş fi urât. Tu..., dublura ta, sosia ta a început imediat să ia măsuri, să...

— O dublură? se arătă el uimit.

— O copie exactă, până în cel mai mic amănunt. Şi trebuia să ne purtăm ca şi cum ai fi fost chiar tu. Nu puteam spune nimic. Înţelegi... Nu puteam mărturisi că t-am răpit şi sechestrat şi aruncat în lumea subterană şi... Of, am reacţionat ca nişte copii. Am aşteptat. Am sperat că roboţii îl vor demasca pe impostor. Dar nu s-a întâmplat nimic. Iar acum situaţia este dramatică... doar tu mai poţi face ceva... tu singur.

— Chiar crezi că am chef să fac asta?

— Ingmar, oh, Ingmar!

Citi groaza din privirile ei. Se gândea. Fuseseră manipulaţi cu multă îndemânare. Făcuseră exact ceea ce se aştepta din partea lor. Făcându-l să dispară, lăsaseră loc liber... Cui, de fapt? Iar el, Ingmar Langdon, nu fusese mai puţin imbecil. Totul fusese prea uşor. Ieşise din Palat fără ca vreo maşină să-l împiedice. Roboţii Palatului nu făcuseră cu adevărat efortul de a-l regăsi. Trăise — cât oare, şase luni cel puţin — în lumea subterană, fără ca un robot să se intereseze de prezenţa sa, de soarta sa, de felul în care ajunsese acolo. Avusese nevoie de şase luni ca să înceapă să înţeleagă. Iar acum era oare prea târziu? Grupul candidaţilor la dictatură probabil controla deja o mare parte dintre maşinile Palatului dacă reuşiseră aşa ceva. Cum fusese posibil? Părea de neconceput atâta timp cât Constituţia prevedea clauze protec-tive iar Maşinile Hazardului erau, în principiu, autonome şi infailibile. Dar se întâmplase. Fusese un vis absurd să se lase în voia unei soluţii găsite o dată pentru totdeauna. În istoria umanităţii nu mai existaseră situaţii asemănătoare care să supravieţuiască prea mult timp. Întot-deauna, oamenii încercaseră să pună la punct o formulă a puterii stabilă, echitabilă şi eternă, şi mereu eşuaseră în încercarea lor. Mereu, pe termen lung, eşuaseră, pentru că regulile rămâneau închistate, în timp ce îndemânarea oamenilor evolua, se perfecţiona, se complica. Fiecărei soluţii, un om, înzestrat cu mijloacele necesare şi dornic de aşa ceva, îi opunea o armă nouă.

Să fie oare chiar Nilan cel care conducea acest grup? Cântări rapid ipoteza, şi o înlătură. Nilan era un om prea maleabil, prea mieros, prea ocupat de aparenţele puterii. Era un om de faţadă, nu un om de decizie. Acoperea pe cineva mai puternic decât el. Pe cine?

Planurile grupului erau, în orice caz, foarte clare. Sperau că

în faţa ameninţării extraterestrilor, oamenii vor accepta o altă formă de putere în locul stocastocraţiei. Erau mult prea bine plasaţi pentru a nu li se încredinţa frâiele operaţiunii. Tactică veche: creezi un pericol, prin toate mijloacele, pentru a juca, pe urmă, rolul apărătorului, iar oamenii şi se aruncă în braţele tale salvatoare, ţi se încredinţează cu totul.

Erau gata, şi evaluaseră cu mult cinism costul operaţiunii, de declanşarea războiului şi sacrificarea planetelor celor mai expuse atacului extratereştrilor. După ei, războiul propriu-zis nu urma să atingă Terra. Ar fi fost timp pentru oprirea lui în cazul în care extinderea sa ar fi devenit primejdioasă, dar, în cel mai bun caz, forţele pământenilor şi ale aliaţilor interstelari ar fi izbutit să menţină linia frontului la zeci de ani lumină de Pământ. Iar dacă frontul se stabiliza încetul cu încetul, atâta timp cât războiul continua, cei de la putere erau siguri că se vor menţine. Bineînţeles, Democraţii, din cauza simpatiei lor faţă de străini, vor fi priviţi ca nişte trădători şi va fi uşor să-i urmăreşti şi să-i împrăştii.

Era foarte simplu şi foarte subtil totodată. Langdon se îndoia că ar putea da peste cap un plan atât de machiavelic.

— Ce-ar trebui să fac? întrebă el pur şi simplu.

Faţa Sandrei Devon se lumină. I se aruncă de gât şi buzele i se întredeschiseră. El se alpecă şi o sărută. Buzele îi erau fierbinţi.

— Să te întorci la Palat, spuse ea. Poţi să te supui unui examen, şi să sperăm că roboţii te vor lăsa să treci, deşi mă îndoiesc. Există mai multe puncte de trecere între suprafaţă şi lumea subterană. Am reuşit să controlăm unul dintre ele. Adversarii noştri întreţin şi ei legături cu Nedemnii, dar nu ştim de ce. Trebuie să ne grăbim.

— Aşteaptă, spuse el. Am putea să ridicăm o armată aici şi să pornim cu ea asupra Palatului. Asta ar fi măcar o diversiune.

— Eşti nebun, sublinie ea. Vrei să-i laşi liberi, să-i scoţi de aici...

— Nu asta vor Democraţii?

— Da, dar...

Motivul ezitării sale era clar. Aderase la ideile democrate, dar nu conştientizase pe deplin problemele. Nu-i cunoştea pe Nedemni. Îi era frică. Continua să împărtăşească prejudecăţile grădinilor.

— Bine, spuse el. Pe moment, ai probabil dreptate. Dar nu mă voi întoarce singur. Trebuie să-i scoateţi de aici şi pe adjunctul meu Sarn, şi pe Ora. O să am nevoie de ei.

— Această femeie...

— Eşti de acord, sau o lăsăm baltă, rosti Langdon e-nervat. Am nevoie de ea.

— O să ne stânjenească. Nu ştie nimic despre lumea de sus. Şi... ea nu este... normală.

— Te-ai interesat de ea până în cele mai mici amănunte, o ironiză el.

— Crede-mă că nu m-am gândit niciodată la tine, Ingmar Langdon, că n-am încercat să aflu cum trăieşti, ce s-a întâmplat cu tine.

— O iau cu mine, spuse Langdon. Dacă Nedemnii trebuie să ajungă într-o bună zi la suprafaţă, trebuie să începem imediat.

— Fie, cedă Sandra. Braţele îi alunecară de pe umerii lui Langdon. Pe faţa ei se citea un dezgust trecător.

— O iubeşti?

— O să vorbim mai târziu. Deocamdată am nevoie de ea. Am o idee.

Era purul adevăr. O idee încolţea în mintea lui. O idee în aparenţă fantastică, dar care se putea dovedi bine întemeiată. Şi dacă era aşa, Ora ar fi fost un element hotărâtor al succesului.

Se întrebă cum ar putea să-l convingă pe Sarn să-l urmeze. Micuţul nu va primi cu plăcere ideea riscului. Dar Ora, cel puţin, de ea era sigur.

Intră în camera Orei, şi-i citi suferinţa în ochi. Ce ştia ea? Ce-şi imagina ea?

— Ia-ţi lucrurile, îi spuse. Vino, plecăm la drum.

Ea se aruncă în braţele lui şi-l strânse ca şi cum ar fi urmat să-l piardă. Încercă s-o îndepărteze, jenat. Ea îi rezistă, apoi cedă.

— Te iau, şopti el. Mergem acolo, sus, în grădini. O să vezi soarele şi...

Tăcu. Ezita să-i promită un viitor fericit. Undeva, în nemărginirea spaţiului, ciudatele crucişătoare ale extra-tereştrilor studiau navele oamenilor.

21

PUŢUL SINGURATIC, cu pereţii lui perfect netezi, un univers circular ce se pierdea deasupra lor într-un cerc de azur de-a dreptul ireal. Cu mult timp în urmă, semeţe ca trunchiurile copacilor, rachete se ridicaseră din puţuri pentru a atinge atmosfera înaltă şi a se prăbuşi de-acolo peste oraşe. Acum el lăsa să treacă un torent vertical de aer călduţ. Ajunsă la suprafaţă, coloana de aer continua să urce asemeni unui pilier invizibil menit să susţină cerul. Urma vechiul drum al rachetelor dar, ajunsă la peste o mie cinci sute de metri, era spulberată de un vânt continuu. Crea astfel o turbulenţă în pătura de aer rece aflată în plină deplasare. Cobora apoi spre pământ, acoperindu-l ca o gigantică umbrelă. Era o infimă parte din formidabila maşinărie creată de roboţi pentru a asigura controlul climateric şi a face posibilă eterna primăvară din grădini.

— V-aţi legat bine crampoanele? întrebă, cu o voce aspră, unul dintre cei doi oameni din escortă.

Şi le-au verificat în tăcere. Nu erau chiar nişte crampoane, ci un fel de magneţi ce le permiteau să se deplaseze, asemeni muştelor, pe pereţii netezi ai puţului. Paraşute antigravitationale montate la centura fiecăruia îi făceau mai uşori şi evitau ca o eventuală cădere să fie fatală.

Începură să urce. Aveau de parcurs aproape o mie de metri pe verticală. Oamenii din escortă insistaseră să fie legaţi cu o coardă. Unul dintre ei urca în frunte, urmau Sandra, Langdon, Ora, apoi Sarn şi, la celălalt capăt al corzii, al doilea om din escortă. Langdon nu reuşea să-şi dea seama dacă făcuseră parte şi din comandoul ce-l răpise. Nici nu considera că este cel mai bun moment ca să-i întrebe. În buzunare îi atârnau armele cu care îl înzestrase Sarn. Încrederea nu era prima calitate a lui Richard Sarn, el o înzestrase chiar şi pe Ora cu armă, dar făcuse mutre când i se ceruse s-o înarmeze şi pe Sandra Devon. Sfârşise prin a se supune, dar fără mult entuziasm.

Sus, afirmase Sandra, îi aştepta un aeroglisor cu toate luminile stinse. Îi va duce, după căderea nopţii, spre Palat, undo ea îi va ascunde în apartamentele sale. A doua zi de dimineaţă, Langdon va încerca să fie recunoscut de maşini şi astfel să-l demaşte pe impostor. Nu avea prea multă încredere în acest plan, ce i, se părea pueril. Îi transmisese lui Franz d'Argyre

instrucţiuni detaliate, sperând că psihologul va înţelege precipitarea evenimentelor şi va reacţiona în consecinţă, cu maximum de folos.

Zgomotul monoton al crampoanelor alunecând pe metal cu un fâsâit asemănător unei hârtii rupte, aceleaşi mişcări repetate de mii de ori. Un fel de fascinaţie a hăului de sub ei. Discul de azur de deasupra lor, crescând îngrozitor de greu. Curentul de aer cald, ca răsuflarea u-nei fiare. Din timp în timp privea în jos, spre Ora, ca-re-şi înălţa privirea spre el şi surâdea.

22

VOCEA LUI NILAN era la fel de clară ca şi cum s-ar fi aflat în aceeaşi încăpere. Vorbea cu cineva care folosea un aparat de bruiere a vocii, căci vocea interlocutorului se auzea neutră şi impersonală. Aparatul transforma registrul sonor suprimând unele şi amplificând altele dintre frecvenţele vocii, făcând astfel imposibilă identificarea. Putea să însemne că nici măcar Nilan nu ştia cine îi dă ordinele.

— Bine lucrat, şopti Langdon, atent la schimbul de cuvinte.

— Da, am reuşit să instalăm microfoane aproape peste tot în Palat. Am aflat astfel o serie întreagă de lucruri, dar se tem îngrozitor.

Langdon îi făcu semn Sandrei Devon să tacă.

— ...Trebuie să găsim urgent o soluţie, spunea vocea bruiată, căci metoda de control pe care o folosim acum este nesigură şi periculoasă. Imaginaţi-vă că omul îşi dă seama de adevărata putere pe care o deţine. S-ar putea hotărî s-o folosească în propriul său folos şi...

— Am avut grijă să continue cercetările, spunea Nilan cu un fel de intonaţie respectuoasă în glas, dar nu ne putem aştepta la rezultate concrete mai devreme de câteva luni. Am avut atâtea eşecuri...

— Până la urmă o să cred că eşti un incapabil, Nilan. Ţi-am dat cei mai buni oameni care se pot găsi şi...

— Nu sunt biolog. Nu pot decât să mă bazez pe ei, să cred ceea ce-mi spun. Ştiţi că nu-mi place să intervin în munca lor. Eu..., eu nu suport să văd încercările eşuate.

— Ce suflet sensibil, Nilan! îl luă vocea în zeflemea. Dai

dovadă de mult mai puţină delicateţe în ceea ce priveşte războiul, deşi ştii că milioane de oameni, poate chiar miliarde, pier înainte de încheierea cercetărilor.

— Pe aceia nu-i văd cu proprii mei ochi, continua Nilan. Aşa sper, cel puţin. Şi pe urmă, războiul este necesar. Se apropie implacabil. Două sute dintre navele noastre s-au îndreptat spre locul în care a fost văzută ultima dată o navă extraterestră. Şase dintre ele, care sunt conduse de oameni de-ai noştri, au deschis deja focul asupra a ceea ce credem a fi instalaţii extraterestre. Ei cred că le-au distrus. În orice caz, au dispărut fără urmă. Trebuie să mărturisesc că patru din aceste nave nu mai răspund. Se poate să fi fost avariate, sau chiar distruse.

Noutatea avu efectul unui şoc electric asupra lui Lang-don. Se întorcea prea târziu. Războiul, marele război spaţial, ultimul poate din istoria umanităţii, începuse deja. Cele şase nave de care pomenise Nilan îi provocaseră cu sânge rece pe extratereştrii. În schimb, o mare parte din flota trimisă de planetele umane fusese, probabil, anihilată. Cum nu se făcuse nici cea mai mică publicitate agresiunii navelor de sub comanda lui Nilan, umanitatea, în ansamblul ei, se va ridica împotriva barbariei extraterestrilor. Şi un război iraţional, un război de cârtiţe ascunse în adâncurile spaţiului, un război orb, necruţător va începe.

— Este posibil ca evenimentele să se precipite, iar noi să nici nu mai avem nevoie de serviciile biologilor, spuse Nilan.

— Îţi interzic să te gândeşti la aşa ceva, i-o întoarse vocea. Este esenţial să obţinem un control sigur şi pe termen lung al Maşinii Hazardului. Doar atunci vom scăpa definitiv de duşmanii noştri şi vom putea porni la reorganizarea lumii. Haosul ce va urma războiului ne va permite să extindem imperiul Pământului asupra a numeroase planete, şi asta de o manieră definitivă, fără cale de întoarcere. Vom fi obligaţi să lăsăm lumile îndepărtate

În mâinile extratereştrilor, dar sper să putem negocia cu ei o pace care să ne fie favorabilă. Dacă sunt cu adevărat ceea ce cred eu despre ei, adică fiinţe raţionale, vor înţelege că este şi în interesul lor să cadă la înţelegere cu noi.

Langdon nu mai asculta. Presupunerile lui se verificau.

— Unde-i acum? întrebă el scurt. Nilan?

— Cu două etaje mai jos, răspunse Sandra. Chiar lângă

apartamentele stocastocratului. În anticameră.

— Înţeleg. Veniţi cu mine, le spuse Orei şi lui Sarn.

Se întoarse spre Sandra Devon.

— Iar voi rămâneţi aici. Încercaţi să-i alertaţi pe oamenii de care sunteţi siguri. N-avem nici o clipă de pierdut.

23

AUZEA prin uşă vocea lui Nilan, dar nu s-a mai oprit să audă ce spunea distribuitorul. Venise momentul să acţioneze. Le făcu semn lui Sarn şi Orei să rămână în urmă, şi intră.

Distribuitorul se întoarse şi expresia unei uimiri depline trecu în fugă pe faţa lui. Îmbătrânise în lunile scurse. Langdon putea să vadă că este stăpânit de teamă. Nilan, se gândi el, începuse să ştie ce înseamnă puterea. Nu se mai afla nimeni în cameră. Vocea bruiată dispăruse. Aşa cum bănuise Langdon, cel care conducea jocul din umbră se folosea de un interfon ca să-şi păstreze anonimatul. Nu ţinea să fie identificat atâta timp cât partida nu era câştigată. Aceste precauţii îi aminteau de cele ale eroilor vechilor romane poliţiste. Dar, de data asta, nu viaţa unui singur om era pusă în joc, ci soarta sto-castocraţiei, ba chiar şi aceea a întregii umanităţi. Personalitatea jucătorului necunoscut friza nebunia. Faptul că nu fusese aruncat printre Nedemni sau constrâns să suporte un tratament nu era explicabil decât prin capacitatea lui de a controla Maşina Hazardului. Ba chiar era probabil, îşi spuse Langdon privindu-l pe distribuitor, în timp ce mecanismele minţii sale lucrau cu o viteză incredibilă, era probabil ca nebunia stăpânului din umbră să nu-şi fi făcut cunoscută prezenţa, să nu fi devenit critică, decât după ce obţinuse, sau descoperise puterea sa asupra Maşinii Hazardului. Perspective atât de mari apăruseră în faţa lui, încât echilibrul său interior nu rezistase. Puterea corupe, scrisese un filosof al Antichităţii. Perspectiva puterii, ea era suficientă pentru pierderea minţilor.

— Aş vrea să ştiu, spuse Langdon pe un ton neutru, cum merg experienţele.

Expresia de surpriză trecu din nou pe chipul lui Nilan.

— Sunt bucuros să vă revăd, spuse el. Dar de ce pur-. taţi această ţinută?

Mă ia drept celălalt Langdon, îşi spuse Langdon. Neglijase să considere şi această posibilitate, judecând-o ca mult prea riscantă, dar acum putea exploata situaţia, rămânând conştient de fragilitatea ei.

— M-am săturat de ţinuta oficială, răspunse el simplu.

— Nu aveţi dreptul la astfel de iniţiative. Nici la astfel de curiozităţi. Totuşi, pentru că sunteţi aici, o să vă arăt unde am ajuns. Aveţi dreptul să o ştiţi, la urma urmei.

Nilan îl studie mai atent.

— Mă întreb..., începu el. Nu înţeleg foarte bine ce vi s-a putut întâmpla. Bănuiesc că stăpânul însuşi va trimis să vedeţi în ce stadiu se află cercetările. Ştie, totuşi, că poate veni oricând să ne viziteze laboratoarele dacă doreşte.

Referirea la un stăpân era interesantă. Putea semnifica faptul că Nilan ignora într-adevăr pentru cine lucrează. Asta nu părea să-l deranjeze peste măsură. Era un om care aprecia complotul în sine şi mai puţin ambiţiile sale indirecte.

Pe de altă parte, părea să găsească o semnificaţie prezenţei lui Langdon.

— Veniţi, spuse Nilan.

Langdon îl urmă în lungul culoarelor. Începea să fie îngrijorat pentru Ora şi Sarn, întrebându-se dacă vor reuşi să-l urmeze. Detectorii ascunşi în pereţi ar fi putut să-i avertizeze pe Nilan şi pe complicii săi de prezenţa a doi intruşi. Situaţie în care s-ar fi aflat în gura lupului.

Şi, de data asta, fără nici o scăpare. Spera totuşi ca Ora să fie pe aproape. Simţea că urmează să aibă nevoie de ea.

Au intrat într-o sală imensă, fără ferestre, slab luminată. Un miros ciudat, uşor greţos, plutea în aer. Sunete ciudate, înfundate, lichide, mârâieli înăbuşite, bombăneli, respiraţii grele, şuierătoare, lăsau impresia că o întreagă menajerie se afla strânsă în penumbră. Când ochii i s-au obişnuit cu întunericul, a văzut printre stâlpi un fel de cuşti, de acvarii din sticlă de înălţimea unui om.

S-a apropiat de una dintre cuşti şi a simţit că-i vine să vomite.

Fiinţa care se afla înăuntru nu avea nimic din înfăţişarea unui om. Nici din înfăţişarea unui animal, de altfel. Era ghemuită în partea din faţă a cuştii, cu cele două picioare diforme strânse sub ea, iar cele două braţe, extraordinar de lungi şi anormal de

muşchiuloase, se terminau cu gheare ce zgâriau furioase zăbrelele. Îi curgeau balele. Faţa, doar ea singură, considerând că ar fi avut una, şi era un coşmar.

Langdon trecu de la o cuşcă la alta, aruncă o privire cât mai rapidă în acvarii şi văzu încă destule asemenea fiinţe. Nilan îl urma indiferent.

— Ca materie primă folosim Nedemni, evident, spuse Nilan. Alegem exemplarele orientate deja în direcţia dorită, ca să evităm tatonările. Sperăm să întărim caracterele pozitive. Necazul este că o mulţime de factori intervin în alcătuirea capitalului genetic al unei fiinţe, iar ei sunt mai mult sau mai puţin corelaţi, astfel încât ceea ce încercăm noi să dezvoltăm se poate dovedi incompatibil cu o oarecare doză de normalitate. Dar, la urma urmei, aspectul final ne interesează prea puţin. Ceea ce contează pentru noi este durata şi distanţa!a care pot acţiona. Mutanţii naturali de care ne servim pe moment sunt cu totul nesatisfăcători sub acest raport.

Era cea mai halucinantă colecţie de monştri pe care Langdon ar fi putut s-o viseze în cele mai negre coşmare ale sale, sau de care ar fi putut auzi. Omul care hotărâse să-i strângă la un loc trebuia să fie el însuşi lui un monstru, cel puţin psihic. De fapt era chiar mai rău. Monştrii nu fuseseră strânşi. Ei fuseseră cultivaţi şi crescuţi ştiinţific. În acvarii, Langdon putea să vadă scârboşenii agitate de slabe tresărire, care se scăldau într-o soluţie am-niotică. Câţiva oameni în halate albe vegheau cu o grijă demnă de invidiat asupra vieţii lor.

— Proiectul in ansamblu comportă câteva risctiri, continuă Nilan. Riscăm să dăm peste unul care dispune de puteri considerabile asupra materiei sau maşinilor şi care le utilizează pentru a ne distruge înainte ca noi să apucăm să-l educăm. Ca regulă generală, tocmai aceste fiinţe sunt de o extraordinară agresivitate. Dar ne-am luat toate precauţiile posibile.

Lanţuri. Zăbrele. Pereţi dublaţi. Arme, probabil, apoi, fără nici o îndoială, rezerve de gaze ucigătoare, gata să se reverse în sală atât de rapid încât să nu li se mai audă decât ultimul şuierat. Langdon putea să-şi imagineze precauţiile ce fuseseră luate.

Era chiar în existenţa sălii ceva de un umor tragic şi disperat. Ocupa chiar inima Palatului stocastocratului şi aduna, aproape sub ochii maşinilor menite tocmai să-i elimine din

lumea grădinilor, o serie incredibilă de monştri. Amenajarea sălii şi continuarea cercetărilor necesitaseră mii de precauţii şi un deplin secret. Fără îndoială că trebuise ştearsă din memoria Maşinii Hazardului chiar şi amintirea sălii. Asta părea de neconceput, dar nu în întregime imposibil, dovadă că fusese realizată.

Langdon ar fi vrut să-l întrebe pe Nilan care era scopul cercetărilor întreprinse în acea sală, dar se temea să nu se trădeze. Avea, de altfel, o idee din ce în ce mai clară asupra acestui subiect. Regreta că nu era Ora lângă el: ca ar fi putut să-i dea informaţiile ce-i lipseau. Dar, pe de altă parte, prefera ca ea să nu vadă niciodată asemenea orori. Se întreba ce-ar fi gândit Franz d'Argyre despre astfel de monştri, cum ar fi împăcat existenţa lor cu teoria lui, dar era conştient că teoria psihologului era singura metodă logică ce permitea evitarea nebuniei într-o astfel de situaţie.

Cealaltă metodă, care nu era logică, era cea a lui Nilan. Părea să nu vadă nimic. Cuvintele lui erau în întregime abstracte. Vorbea de monştri ca şi cum ar fi trăit pe altă planetă.

Ajunseseră în capătul sălii.

— Vreţi să intraţi în biroul meu? spuse Nilan. Am ceva şi mai interesant să vă arăt.

Mai multe uşi blindate li se deschiseră fără zgomot în faţă, alunecând în tecile lor de beton. Pătrunseră într-o cameră bogat decorată şi Langdon văzu, lipiţi cu spatele de unul dintre pereţi, pe Sarn şi Ora, abătuţi, supravegheaţi îndeaproape de doi roboţi ai Maşinii Hazardului, cu sceptrul auriu gravat pe piepturile lor strălucitoare.

24

— SĂ-L TERMIN, şefule? urlă Sarn de cum îl zări pe Langdon. În situaţia mea, mi-e egal dacă-l urmez şi eu imediat.

Nilan îşi scoase mâna din buzunar. Un gaser minuscul strălucea în mâinile sale.

— Nu te-aş sfătui, roboţii sunt mult mai iuţi decât tine.

— De altfel, ne protejează şi pe noi, spuse Langdon.

— Crezi? Pentru ei, pur şi simplu nu existaţi. Regret sincer

că m-aţi subestimat în asemenea hal. Nu vă vroiam răul. Cum aţi putut crede, chiar şi o clipă, că o să fiu indus în eroare de prezenţa voastră? Trebuie să recunosc că am fost surprins un moment, dar v-aţi comportat extrem de naiv.

Langdon o interogă din priviri pe Ora. Părea disperată. Nu putea s-o întrebe direct ce părere are şi cât de temut ar fi arma pe care vroiau s-o utilizeze Nilan şi stăpânul misterios. Faţa Orei se schimonosi, ca şi cum ar fi primit o lovitură. Era, într-un fel, răspunsul aşteptat de Langdon. Fiinţa sau obiectul care controla Maşina Hazardului era prin apropiere.

— De data asta, înfrângerea este deplină, cred că realizezi asta, Langdon, continuă Nilan. O să regreţi în scurt timp că n-ai rămas alături de prietenii tăi în lumea subterană. Iţi sunt totuşi recunoscător că mi-ai adus-o pe această femeie. Se pare că deţine puteri interesante. O vom oferi cercetătorilor.

Gura Orei se deschise într-un urlet tăcut. Sarn o sprijini, împiedicând-o să se prăbuşească.

— Pun pariu, rânji Nilan, că poate să audă ce se întâmplă în sala de experienţe. Am blindat-o cât am putut de bine, dar o parte din transmisie străbate zidul. Nu sunt telepat, dar îmi pot da seama ce simte.

— Doar n-aveţi de gând s-o transformaţi şi pe ea?

Langdon pur şi simplu urlase.

— Deci n-ai înţeles nimic, i-o tăie Nilan. Nu ea ne interesează, ci genele ei. Are anumite puteri. Combinân-du-le cu cele ale... produselor noastre, putem spera să obţinem un capital ereditar realmente valoros.

— O să o...

— Cât eşti de emotiv, Langdon. Ştiam bine că nu eşti făcut pentru politică. Nu, n-o vom da pe mâinile unui monstru. Mă îndoiesc, de altfel, că, dacă am face-o, monştrii noştri ar şti ce să facă cu ea. Mai repede ar devora-o. Metodele noastre sunt absolut civilizate, tehnic perfecte, chiar lipsite de durere, dacă ţii morţiş să o ştii.

Ura în stare pură strălucea în ochii lui Langdon. Înaintă spre roboţii ce-i păzeau pe Sarn şi pe Ora.

— Sunt Ingmar Langdon, stocastocratul Langdon. Mă recunoaşteţi. Trebuie să vă supuneţi ordinelor mele. Puteţi să folosiţi şi detectorul de minciuni. Arestaţi-l pe Nilan. Este nebun, în întregime nebun.

Întinse mâna unui robot. Maşina îl prinse în strânsoarea metalică, ciudat de caldă.

— Sunteţi, fără nici o îndoială, sincer, spuse acesta. Sunteţi Ingmar Langdon, stocastocrat şi protector al celor o sută de planete, dar...

Se împotmoli.

— Eşti de-o rarisimă încăpăţânare, Langdon, se lansă Nilan. Cred că trebuie să-ţi dovedesc până la capăt eşecul.

Un perete dispăru. În faţa lui Ingmar Langdon stătea, în marea ţinută de gală a stocastocratului Terrei, Ingmar Langdon.

Langdon fu scuturat de un şoc. Se aşteptase să-şi întâlnească dublura, dar una era să-ţi imaginezi asta şi alta era să o trăieşti. După cât putea să-şi dea seama, era o sosie perfectă, un geamăn, într-atât de identic cu el, încât pentru o secundă se îndoi de propria sa identitate. Un geamăn, dar nu o simplă oglindire. Ceva mult mai impresionant decât propria sa imagine în oglindă. Omul era diferit de imaginea pe care Langdon o avea despre sine însuşi, iar asta i se părea absolut normal. Ce era şi mai îngrozitor, era faptul că trăia, mişca. Imaginea din oglindă te copiază întru totul, dublura îl înlocuia pe Langdon. În ochii maşinii, ba chiar şi în cei ai oamenilor, nega existenţa adevăratului Langdon.

— Cine-i stocastocratul? îi întrebă Nilan pe roboţi.

Cele două mutre de fier făcură aceeaşi mişcare circulară şi ezitară...

— Care-i stocastocratul? insistă Nilan triumfător.

Roboţii se întoarseră spre dublură, iar cel din stânga rosti:

— Înălţimea Voastră...

— Este o dublură, o păpuşă, o copie, un impostor, strigă Langdon.

— Dumneavoastră sunteţi un impostor, spuse robotul cu vocea sa perfect clară.

— Asta-ţi ajunge? îl întrebă Nilan.

Dar Langdon nu-l mai asculta. Se întorsese spre Ora.

— Unde-i? o întrebă. Omul care controlează maşinile cu mintea sa.

— Foarte aproape, şopti ea. În spatele acestui zid... Nici nu este cu adevărat un zid...

Şi cu un gest timid îi arătă peretele din stânga lor. Închise ochii. Porni spre perete. Langdon descifra în trăsăturile ei lupta

tăcută ce se ducea în ea. O agonie.

— Nu mişca, impostorule, porunci robotul. Ai o armă şi vrei să o foloseşti, dar ştii bine că pot să te împiedic şi s-ar putea să fii rănit. Stai nemişcat.

Langdon stătu neclintit. Ştia că reflexele robotului erau de o mie de ori mai rapide decât ale sale. Robotul ar încerca să evite uciderea sa, dar dacă se arunca asupra lui ca să-l împiedice să tragă, putea să-l strivească. Şi nu ar fi ezitat să facă asta pentru a-l proteja pe stocastocrat sau pe oricare alt om.

Langdon îngheţă. Înfrângerea sa era deplină. Şi, în acelaşi timp, dovedea că avusese dreptate în toate privinţele. Franz d'Argyre urma să culeagă laurii pentru eşecul său. Sarn, Ora şi el erau condamnaţi. Preţul cu care Pământul plătea libertatea sa nici nu era foarte mare, la urma urmei.

Dar el nu vroia să moară. Refuza să se sacrifice.

— Ingmar, gemu Ora. Eu... eu nu sunt chiar atât de puternică... dar o să încerc.

Un val de speranţă îl pătrunse pe Langdon. Era suficient ca ea să poată domina cu spiritul ei măcar o infimă parte din maşină. Poate doar pe unul dintre roboţii din încăpere, şi asta pentru foarte scurt timp, atât cât să reacţioneze. Ştia încotro să tragă. În spatele peretelui fals se afla un om sau un obiect care avea aceleaşi puteri ca jucătorul profesionist din Castel. Un om sau un obiect capabil de telepatie nu faţă de oameni, ci faţă de roboţi, care folosea telekinezia nu pentru a mânui zarurile, ci pentru a acţiona asupra unor relee intime.

Zări chipul Orei descompunându-se. Se străduia să nu-şi clintească un muşchi. Risca să-i facă sarcina şi mai dificilă dacă-i dădea de bănuit robotului.

— Cred că pot să-i stăpânesc, Ingmar.

Vocea Orei era atât de fermă, încât crezu că visează. Se aruncă asupra lui Nilan, bănuind gestul care ar fi urmat, îi smulse arma şi deschise focul cu sălbăticie asupra peretelui.

Roboţii nici nu se clintiră. Panoul fu cuprins de flăcări. Auzi un urlet ce n-avea nimic uman în el, apoi zgomotul unui corp care se prăbuşea. Arma lui Sarn scuipă şi ea minusculele ace de oţel care se înfipseră în corpul dublurii lui Langdon. Falsul stocastocrat fu uimit preţ de o secundă, apoi deschise gura şi se prăbuşi fără să scoată un sunet.

Langdon ţinu apăsat trăgaciul armei până când fasciculul

strălucitor al gaserului se întrerupse, lipsit de energie. Se repezi spre panoul fumegând. Prin spărtura enormă văzu un corp chircit, pe jumătate carbonizat. Faţa era aproape neatinsă. Pe fruntea înaltă, oasele proeminente întindeau pielea. Omul îi semăna jucătorului. Poate că era chiar jucătorul.

— Ingmar, strigă Ora.

Îl striga din fundul unui coşmar şi Langdon se repezi la ea, fără să se mai gândească la altceva. O prinse în braţe şi o strânse la piept. Ea se străduia să-şi deschidă ochii încercănaţi acum de două linii negre, adânci, pe care le-ai fi crezut trase cu creionul. Buzele-i erau livide.

— Încă n-ai câştigat, Langdon, spuse Nilan. Trebuie să recunosc că am greşit aducându-te aici, dar...

Sarn se repezi la distribuitor. Fascicolul argintiu al unui gaser îi frânse mişcarea. Roboţii nu se clintiseră.

— I-am..., i-am blocat, Ingmar, şopti Ora cu buzele lipite de urechea stocastocratului. Acum o să le dau drumul. Eu... eu nu mai... pot. NU... NU...

Urla şi-l strângea la piept. Dusese de una singură o luptă la care el nu luase parte. Acum se lupta cu ea însăşi, într-o lume în care el nu putea pătrunde. Dar el bănuia ce se întâmplase. Slabele ei forţe arseseră ca o torţă, o singură data, pentru că el se afla în pericol. Sfidase şi învinsese un om antrenat în lupta telepatică, pentru a-i da lui şansa supravieţuirii. Realiză că era chiar ceea ce sperase, în mod confuz, şi că el o adusese la în-fruntarea cu destinul, se servise de ea, iar acum bănuia că-i veghează ultimele clipe. Nu-l mai interesa Nilan, şi nici măcar Sarn, care se tăvălea pe jos, gemând. O luă în braţe şi se propti în faţa roboţilor.

— Cine sunt eu? tună.

Întrebarea era inutilă. Îl eliberaseră şi, cu acelaşi gest, îl prinseseră pe Nilan. Alţi roboţi intrară Şi, cu mii de precauţii, îl ridicară pe Richard Sarn.

— Înălţimea Voastră, Ingmar Langdon, stocastocratul Terrei şi protector a o sută de planete, începu unul dintre ei, adresându-i-se lui Langdon.

Apoi se opri brusc, redus deodată la starea de masă inertă de metal. Toate celelalte maşini, monolitice, semănau cu nişte statui absurde.

Nilan se puse pe râs.

— Bine jucat, se adresă el unui spectator invizibil. Şi, sub privirile unui Langdon uimit, se aplecă şi-şi luă arma de jos. O singură explicaţie era posibilă. Cineva reuşise să defecteze, în parte sau în întregime, Maşina Hazardului. Nicăieri în Palat roboţii nu mai răspundeau la comenzi.

25

VOCEA bruiată pogorî din tavan, la fel de neutră şi impersonală, deşi în graba cu care vorbea se simţea furia.

— Dacă te atingi de un fir de păr de-al lui, Nilan, preciza vocea, nu ieşi viu din încăperea asta. M-ai pus într-o situaţie aproape fără scăpare. Sosia este distrusă. Mutantul care controla maşina, ucis. Toate astea din cauza exageratei încrederi în propria ta persoană. Ai omis că ai de-a face cu un Langdon. Din fericire, prevăzusem o criză atât de gravă şi profitasem de momentele în care controlam Maşina Hazardului pentru a instala un dispozitiv ce permite scurtcircuitarea ei. Nu ştiu de cât timp are nevoie ca să-şi repare circuitele. Este posibil ca doar câteva ore să-i fie de ajuns. Din fericire pot lansa asupra Palatului roboţii care mi se supun doar mie.

— N-avem altă soluţie decât să-l ucidem, se răsti Nilan.

Dar îi era frică. Asta i se citea în ochi.

— Ştie prea multe şi este periculos. Va încerca să ne distrugă prin orice mijloace.

Îşi făcură apariţia doi roboţi negri. Pe pieptul lor, un soare verde înlocuia Sceptrul Hazardului. Formele şi culorile lor erau sinistre, austere, solemne. Se opriră în faţa lui Langdon, masivi, imobili ca două statui. Langdon strângea trupul Orei la piept. Deşi nu mai avea nici un sens. Nimic nu mai avea sens. De ce refuza stăpânul din umbră să-l ucidă? în speranţa de a se salva pe el însuşi?

— Încredinţează-le femeia, spuse vocea bruiată. Nu poţi să mai faci nimic pentru ea. Nimeni nu mai poate să facă. A încercat să pună capăt puterii mele, dar a eşuat. M-a învăţat ceva cu ocazia asta. Nu o urăsc.

Roboţii negri înaintau.

— Nu, urlă Langdon.

Făcu un salt înapoi, fără să scape din ochi faţa slăbită a

Orei.

— La ce bun să refuzi realitatea, Ingmar, continua vocea bruiată. Îţi rămâne viaţa şi puterea. N-am intenţia să-ţi fac vreun rău. Aş vrea să-ţi înapoiez puterea, dar o putere absolută, aşa cum timpurile o cer.

Asculta neliniştit ceea ce spunea vocea. Nu o credea.

— Las-o, poruncea vocea. Nu poţi să o urmezi acolo unde a ajuns. Nu mai este decât o maşinărie stricată. Te-ai servit de ea, iar ea a acceptat să meargă până la capăt.

Subjugat, Langdon o întinse uşor pe Ora jos. Îi mângâie faţa delicată şi-i închise ochii.

— Ingmar Langdon, n-ai timp de pierdut, insista vocea. Puterea îţi aparţine. Tot ceea ce se petrece aici nu este decât o aventură absurdă. Se petrec lucruri mult mai grave. Tocmai mi s-a comunicat prin transpaţiu că nave extraterestre au apărut brusc în spatele liniilor de apărare ale umanităţii. Flota noastră este departe. O treime dintre planetele noastre se află sub bătaia directă a armelor invadatorilor. Poate în scurt timp războiul se va termina şi toţi vom fi morţi.

Furia şi ura clocoteau în el. Îşi imagină Palatul ca o imensă clădire căzută pradă somnului, în care roboţii încremeniţi erau asemeni armurilor de pe vremuri. Îşi imagină maşinile negre, echipate pentru a ucide, infii-trându-se pe culoare, pătrunzând în camere, arestându-i sau masacrându-i pe Democraţi, punând mâna pe Sandra Devon. Iar vocea îi solicita o alianţă. Vocea pretindea că nu încercase niciodată să-l ucidă, că proiectase dintru început să-i redea puterea. Dar ce putere? Aceea a unui tiran? Vocea spera să se salveze în felul ăsta?

Trebuia să-l găsească. Trebuia să-l ucidă cu mâinile lui pe stăpânul din umbră.

Îl căută pe Nilan cu privirea tulbure. Distribuitorul dispăruse.

Avea nevoie de o armă. Se repezi la corpul dublurii, şi-l întoarse. Nenumărate ace îi sfâşiaseră hainele şi trupul. Văzu şi sânge, dar sub piele strălucea metalul. Falsul Langdon nici măcar nu era un om. Era un amestec monstruos de maşină şi carne, de celule vii şi de relee, un android, o marionetă de carne, un fals născut în eprubetele lui Nilan.

Nici o armă. Abandonă trupul şi se repezi în apartamentul pe care îl dezvăluise mişcarea peretelui fals. Străbătu mai multe

camere. Vocea bruiată îl urma, dar nu o mai asculta, căzut pradă furiei. Împinse o uşă şi zări iar acvarii. Crezu să s-a întors în sala monştrilor. Dar şi încăperea şi acvariile erau diferite. Bărbaţii păreau să doarmă cufundaţi într-un lichid, în diverse stadii de evoluţie. Langdon putu să-şi recunoască chipul în cel mai de-aproape. Ultimul din serie nu era decât un schelet metalic, pe care ţesuturile vii îl acopereau cu încetul, crescând. Erau douăsprezece acvarii. Douăsprezece replici ale lui Langdon care se dezvoltau liniştite în întuneric şi la căldură.

— Pentru tine i-am pregătit, Ingmar, spunea vocea bruiată. Viaţa unui om care deţine puterea absolută este în permanenţă ameninţată. Mai ştim şi noi câte ceva. Dar este bine ca el să nu ezite să se înfăţişeze poporului şi să pară invulnerabil. O să ai nevoie de trupurile astea în războiul pe care-l vom purta împotriva extratereştrilor.

Amintirea războiului iminent, fără îndoială deja început, îi potoli furia lui Langdon. Nu era în folosul nimănui să devină *amok.* Trebuia, de asemenea, găsită şi o rezolvare problemei războiului. Trebuia ucis stăpânul din umbră şi pus capăt războiului. Cele două obiective erau strâns legate.

— Ai precipitat totul, Ingmar, spunea vocea bruiată. Mă forţezi acum să pierd un timp preţios. Îţi cer să porneşti către lina din sălile Palatului de unde poţi examina situaţia din spaţiu în ansamblul ei. Sper să rezolv singur problema războiului şi să-ţi ofer o situaţie clară. Poţi să aştepţi desfăşurarea evenimentelor, acolo jos, în deplină securitate.

Vocea spera să-l convingă cu adevărat, să-l seducă, să-l atragă într-o altă cursă? Pe de-o parte asta putea fi o scăpare. Un supus va avea oare şansa de a ajunge până la stăpânul necunoscut şi de a-l ucide? Sau va muri la rândul său? Dacă umanitatea va supravieţui războiului, ea se va elibera de stocastocraţie şi de tiran, acum era sigur de asta. Îşi jucase rolul. Franz d'Argyre putea acum să declanşeze planul său. Îşi vor aduce aminte de el.

— Fie, spuse. Mă dau bătut.

— Ştiam că eşti un om cu capul pe umeri, Ingmar, triumfă vocea.

Langdon se lăsă condus de voce prin labirintul de culoare, scări, tuneluri, ascensoare. Roboţii negri puneau încetul cu încetul mâna pe Palat şi repuneau în funcţiune instalaţiile

automatice, controlându-le direct. În bunkerul ei subteran, inexpugnabil şi practic indestructibil, Maşina Hazardului îşi pregătea, fără nici o îndoială, revanşa. Dar ea îşi pierduse ochii şi urechile împrăştiate prin Palat. Tatona oarbă, invincibilă, dar paralizată.

— Tu eşti, rostea vocea bruiată, Ingmar Langdon, dictator absolut al Terrei, împărat al celor o sută de lumi, viitor protector al extratereştrilor.

Centrul sălii era ocupat de un birou gigantic, născut de imaginaţia unui sculptor megaloman. În faţa lui, pe mai multe monitoare puteau fi urmărite etape ale inimaginabilei lupte ce se desfăşura în spaţiu. Adevărate hublouri deschise spre neant, legate direct de transpaţiile din regiunea spaţiului pe care o înfăţişau. Imaginile se succedau necontenit, arătând sumedenia de crucişătoare interstelare ale oamenilor, flotilele de navete rapide grupate asemeni unor roiuri. Din când în când, câte un aparat dispărea brusc, fără urmă.

— Au dispărut deja peste trei sute dintre navele noastre, continua vocea. Pe patruzeci şi două dintre planetele noastre, o a doua flotă, de şaisprezece ori mai puternică decât prima, este gata să pornească în spaţiu. Trebuie să lansezi imediat o proclamaţie prin care să anunţi că, din nefericire, trebuie să iei conducerea operaţiunilor. Asta va întări curajul echipajelor. Or să aibă nevoie de aşa ceva.

Era o nebunie curată, rece şi calculată. Langdon cercetă cu privirea toate ungherele sălii. Pustiu. Începea deja să se întrebe dacă vocea avea şi un corp, dacă exista cu adevărat, dacă nebunia nu era a lui. Văzu, în spatele unui birou, macheta navei extraterestre. Nu era sigur că se afla acolo atunci când intrase. O studie. Împotriva a aşa ceva, împotriva acestei îngrămădiri inexplicabile de linii şi suprafeţe urma să lupte. Era imposibil. Nu poţi să lupţi împotriva a ceva ce nu înţelegi.

Văzuse deja macheta o dată, în timpul primei şi singurei întruniri a consiliului planetelor oamenilor la care participase. Era exact aceeaşi, dar, prima dată, i se păruse inertă, în timp ce acum părea parcursă de un curent electric. Un joc al luminii, fără îndoială. Se apropie.

Nu era deloc o lucire întâmplătoare. O formă de energie sălăşluia în machetă. Liniile şi suprafeţele vibrau imperceptibil. Mişcarea deveni mai sigură, crescu în amplitudine. Macheta

începu să crească.

Nu era o machetă. Era o navă. Era poate chiar o armă. Un fel de Cal Troian adus în inima fortăreţei umane de un agent nebănuit. Marea şmecherie fusese aceea de a face să treacă obiectul drept o machetă până în momentul în care se manifestase criza.

Acum era mare deja. Umplea aproape jumătate din sală. Lucru curios, părea să se întrepătrundă cu materia biroului, ca şi cum ar fi fost ireal, fără consistenţă, imaterial.

Fascinat, Langdon uită să se ascundă. Nava labirintică se afla la mai puţin de-un metru de el. Suprafeţele se contorsionau frenetic, într-o strălucire de culori magnetice. O deschizătură, la început minusculă, crescu uriaşă, asemeni unui iris.

Înăuntru, beznă. Nimic ostil. Un întuneric greu, absolut, anterior oricărei lumini. Langdon simţi cum privirea i se pierde în adâncimea înspăimântătoare. Putea să fie o capcană. Putea să fie o cale de a-i întâlni pe extraterestrii şi de a pune capăt războiului. Putea să fie o încercare. Era singurul drum cunoscut lui ce l-ar fi putut duce în faţa străinilor. Putea să întâlnească moartea la capătul lui, dar gândul nu-l întârzie. Făcu un pas spre nava acestora.

— Nu te apropia de chestia asta, spuse vocea bruiată, şi pentru prima dată exprima frica. Întoarce-te, este o capcană. Am să o distrug.

Langdon n-avea intenţia să se supună vocii. Singura ieşire posibilă era uşa care se deschisese în masa obiectului, ducând, poate, spre neant. Înaintă cu hotărâre. Uşa creştea în continuare.

— NU, NU, urla vocea.

Dar deja n-o mai auzea, intrase în întuneric.

26

FORME in noaptea deplină. Impresia unei mişcări brutale, intensificată brusc, şi aceea a imobilităţii. Un spaţiu aproape infinit şi populat de raze luminoase care, realiză el, erau stele, sau chiar nebuloase reduse de viteză la simple pâlpâiri obscure. Apoi voci răsunând asemeni unui cor într-o uriaşă catedrală. Nu se întrebă cu ce seamănă extratereştrii. Timpul cunoaşterii va

veni mai târziu. Nu se putea mişca, nu pentru că ar fi fost legat, sau scufundat într-o materie rezistentă, ci pentru că muşchii nu i se mai supuneau, nici măcar cei ai pieptului. Murea.

Apoi înţelese. Muşchii păreau paralizaţi pentru că mişcarea lor era de o înspăimântătoare lentoare în comparaţie cu viteza cu care gândurile se năşteau, se dezvoltau, se conturau în propriul său sistem nervos. Era de neînţeles. Gândul, în mod normal, avea legătură cu circulaţia influxului nervos prin neuroni, conform unor mecanisme fiziologice, şi asta înseamnă că nu putea exista un decalaj prea mare între momentul gândirii şi cel al acţiunii. Putem gândi de două trei ori mai repede decât ne mişcăm, pentru că inerţia reacţiilor chimice ce sălăşluiesc în creier este sensibil inferioară celei a reacţiilor care alimentează muşchii cu energie. Dar acum gândea de o mie de ori mai repede decât reacţiona. Asta putea să însemne că întreaga sa conştiinţă se refugiase într-o minusculă parte din sine, unde impulsurile se deplasau cu viteza luminii, sau, şi mai mult, că se afla acum în fara propriului său corp, că exista în afara lui însuşi.

Şi încetă să mai lupte. Asta era. Conştiinţa îi era acum exterioară propriului trup. În continuare materială, dar transferată pe un suport neobişnuit, a cărui inerţie era practic nulă. Atinsese probabil starea pe care unii gânditori ai Antichităţii o descriau sub numele vag de extaz, de nirvana, de supraconştiinţă. Alţii care înaintea lui cunoscuseră, poate, aceeaşi experienţă. Însăşi această idee era plină de semnificaţii şi posibilităţi.

Conştiinţa îi fusese transferată pe un suport străin. Îl examinau, îl studiau, îl analizau, şi asta atât de subtil încât nu-şi dădea seama decât indirect. Se abandonă. Îl aduseseră în regiunea lor din spaţiu şi în timpul lor pentru a-i înţelege intenţiile. Era acum de acord că-l poţi citi ca pe o carte. Jocul sincerităţii sale era mult prea greu. Şi nu avea o altă alternativă.

Îşi spuse că nu fusese ales din întâmplare. „Macheta" apăruse în sala de control a Palatului după ce intrase el acolo. Din motive pe care le ignora, fusese introdusă în clădire cu mult înainte, poate doar pentru a spiona activitatea oamenilor. Ar fi putut lua în această călătorie fără precedent pe oricare alt om. Nilan, Sandra Devon, un conducător al Democraţilor, sau chiar pe stăpânul din umbră, dar fusese ales şi reţinut pentru că era stocasto-cratul Terrei şi pentru că, fie că o vroia sau nu, con-

ducea, pentru un timp, destinul umanităţii. Nu era decât un om printre oameni, dar Maşina Hazardului îl alesese, iar alegerea avea o greutate chiar şi în ochii extratereştrilor, dacă aveau aşa ceva.

Nu simţea nici o urmă de ură la adresa lor. Ştia că spaţiul era suficient de cuprinzător atât pentru oameni cât şi pentru ei. Se gândea chiar că aceste două rase ar putea câştiga ceva dintr-o întâlnire paşnică, deşi se îndoia acum că fragilul sistem nervos uman ar putea oferi ceva unui popor care gândea de un milion de ori mai repede decât el. Ar fi vrut ca ei să nu ignore nimic din gândurile lui.

„Suntem unul dintre popoarele Universului", spuse vocea.

Umplea fără reverberaţie imensul spaţiu sferic în centrul căruia se afla şi pe marginile căruia străluceau stelele.

„Puterile noastre şi ştiinţa noastră sunt limitate. Vrem să ştiţi asta. Explorăm spaţiul de atâta timp că această durată vi s-ar părea incomensurabilă, dar ea nu este infinită, iar pentru noi nu reprezintă decât un scurt răgaz. Navele noastre au constatat existenţa voastră şi aici ne-am oprit. Niciodată nu am încălcat domeniul vostru, cu o singură excepţie, iar intenţiile noastre nu erau ostile în sensul pe care îl înţelegeţi. Acţiunile noastre n-au pus niciodată în pericol viaţa unuia dintre semenii voştri. Nu avem un respect deosebit pentru vreo specie, sau pentru vreo formă a materiei, dar nu distrugem nimici dacă nu suntem constrânşi.

V-am studiat civilizaţia, aşa cum am făcut-o cu alte câteva mii. Prin unele părţi am găsit-o defectuoasă, asta în măsura în care nu vă mai satisface nici măcar pe voi. Dar n-am considerat-o perversă, pentru că greşelile voastre veneau din ignoranţă şi slăbiciune. Le avem şi noi pe ale noastre care, după criteriile voastre, ar fi neglijabile, dar care pentru alţii sunt de-a dreaptul intolerabile. Teoretic, suntem gata să intrăm în dialog cu voi, dar societatea voastră nu ne permite să sperăm într-un dialog fructuos. Noi credem că fiecare fiinţă are dreptul, în măsura capacităţilor sale, la determinarea propriului destin. Sistemul vostru politic, concepţiile sociale, ideile despre univers nu ne convin. V-am fi putut distruge, dar asta ar fi contravenit cu filozofia noastră. Am fi putut interveni în treburile voastre, făcând ca civilizaţia voastră să evolueze în sensul de a ieşi în întâmpinarea noastră. Dar o lungă experienţă a contactului cu

alte popoare ne-a învăţat că prietenia se acceptă, nu se impune. Pe scurt, nu suntem dispuşi să intervenim în regiuni ale spaţiului care nu sunt necesare vieţii noastre. Ştiam dintru început că o criză o să apară în relaţiile noastre şi am pregătit mijloacele pentru a o rezolva. Într-un fel, am intervenit în destinul vostru, dar într-un mod în care l-am schimbat cât mai puţin. Din partea noastră am fi putut să ne vedem de drum şi să vă lăsăm în pace, pentru a relua contactul cu voi mult mai târziu.

Navele voastre ne-au atacat de-o manieră pe care n-o prevăzusem în întregime. Mai mulţi ai noştri au fost ucişi, chiar dacă nici una dintre navele noastre nu a fost grav avariată. Am luat măsurile ce se impuneau şi am deplasat în spaţiu navele agresoare pentru a le studia. Ai voştri le-au crezut distruse, căci au pornit la atac. Le-am admirat curajul şi nebunia. La fel de zadarnice amândouă, căci, în clipa de faţă, cu excepţia unor vedete pe care le-am făcut scăpate cu bună ştiinţă, ca să raporteze aparentul dezastru, forţele spaţiale ale umanităţii sunt scoase din luptă. Am putea profita de asta pentru a vă şterge de pe faţa universului, dar nu asta este dorinţa noastră. Vă oferim deci pacea fără nici o condiţie. V-am fi obligat să treceţi la un sistem politic care să excludă hazardul şi iresponsabilitatea dacă n-am fi fost conştienţi de cutremurul pe care războiul l-a provocat civilizaţiei voastre, cutremur ce făcea inevitabilă această evoluţie.

Am citit în conştiinţele voastre că nu sunteţi în întregime ostili altor rase ce-ar popula universul, ceea ce-i o binefacere, căci, în ipoteza contrară, am fi fost constrânşi să vă distrugem, aşa cum am făcut cu alte civilizaţii, al căror soare este stins acum. Căci nu putem accepta ca un popor să considere supremaţia sau cucerirea ca un scop în sine. Dacă astea ar fi fost intenţiile noastre, v-am fi strivit sau v-am fi adus la sclavie, aproape fără nici o problemă. Dacă astea ar fi fost intenţiile voastre, aţi fi putut găsi în spaţiu un popor mai puţin înzestrat decât voi, care n-ar fi dat decât o replică slabă loviturilor voastre. Riscul că v-aţi lansa într-o astfel de acţiune este considerabil redus dacă demenţa unuia dintre ai voştri nu va mai putea angaja specia în totalitate. Din această cauză, şi în propriul vostru interes, vă sugerăm să abandonaţi sistemul Maşinilor Hazardului.

Ştiam că, în ceea ce vă priveşte, l-aţi respins. Vor fi multe

de făcut până când o vor face cu toţii. Dar ne bizuim pe intenţiile dumneavoastră ferme."

„Pot să sper în ajutorul vostru?" gândi Langdon.

„Nu, spuse vocea, care, în ciuda dimensiunilor, n-avea nimic strivitor. Felul în care vă organizaţi viaţa şi societatea, vă aparţine. Nu vom interveni decât dacă, în timp, ne veţi ameninţa pe noi sau pe unul dintre aliaţii noştri. Dar asta este puţin probabil."

„Dar este o lege îngrozitoare — protestă Langdon. Ştiţi mai bine decât noi ce ne convine. Ştiţi în ce direcţie ar trebui să ne îndreptăm pentru a evolua, aţi putea, deci, îndrepta greşelile noastre, şi totuşi refuzaţi să o faceţi."

„Este o lege necesară, replică vocea. Regulile voastre nu sunt şi ale noastre. Destinul vostru nu este şi al nostru. Dacă vă constrângem să ajungeţi la felul nostru de a fi, v-am lăsa impresia că peticul de adevăr pe care îl deţinem este etern şi omnipotent, ceea ce nu este adevărat, ba chiar vom sfârşi şi noi prin a crede aşa ceva, ceea ce-ar fi chiar mai rău."

„Nu va urma un alt atac, spuse Langdan. Nu sunt singurul în măsură să o decid, dar cred că situaţia pe Terra se va schimba. Şi pornind de acolo, în tot universul uman."

„Sperăm, spuse vocea. Într-un timp scurt vă vom înapoia navele şi echipajele lor. Oamenilor din echipaje le-am spus în esenţă, ceea ce v-am făcut cunoscut şi dumneavoastră, insistând asupra necesităţii ca acolo unde trăiesc să-şi pună în valoare drepturile. Pentru a trăi. Navele voastre au suferit o operaţie care le-a redus viteza şi raza de acţiune. Nu le puteţi repara. Dar veţi construi altele, iar acest răgaz, ce va fi foarte scurt la scara istoriei, vă va împiedica să vă lansaţi într-o nouă aventură înainte de a vă reorganiza civilizaţia. Este tot ceea ce putem face, şi este mai mult decât facem de obicei. Nu trebuie să vă înspăimântaţi de superioritatea noastră, nici să vă plângeţi inferioritatea. Suntem fundamental aproape unii de alţii pentru eă aparţinem aceluiaşi univers. Dar rămâne să aflaţi în ce suntem fundamental asemănători.

Asta-i tot, continuă vocea. Judecata este fără apel. Vom lua mai târziu contactul cu voi, în cazul în care navele voastre nu vor descoperi ele însele drumurile civilizaţiei noastre. Vă sfătuim ca, o dată întors în lumea voastră, să vă folosiţi puterea pentru a distruge rânduelele actuale. Va cere mult curaj din partea

voastră, dar credem că sunteţi capabil să o faceţi.
Mult noroc!"
Langdon se trezi în tăcere, din nou printre stele, printre rourile nebuloaselor. Inima se făcu auzită din nou. Langdon ştia acum că în orchestra infinită era loc şi pentru vocea omului. Era pe drumul de întoarcere. Războiul se terminase. Într-un fel, îl câştigase. O ştia. Nu-l câştigase în spaţiu, cu atât mai mult cu cât nu o putuseră face puternicele flote de război. Îl câştigase în Palat, refuzând să se supună vocii bruiate, intrând în nava extra-terestră, arătând că este capabil de încredere. Toate astea punând, probabil, în derută puterea absolută ce ameninţa să subjuge Terra. Se cutremură gândindu-se la ceea ce sar fi întâmplat dacă ar fi ezitat, dacă ar fi refuzat să-şi asume riscurile. Războiul s-ar fi terminat în singurul mod posibil rămas.
Simţea în mod confuz că există o legătură între aceste evenimente succesive, între declinul stocastocraţiei, pericolul dictaturii, apariţia pe firmament a extraterestrilor şi răsturnarea de acum. Străinii făcuseră posibilă, prin simpla lor prezenţă, tentativa de subminare a stăpânului din umbră şi grăbiseră prăbuşirea Maşinii Hazardului. Nu era adevărat că nu interveneau. Doar că o făceau cât mai puţin posibil. Dar din momentul în care oamenii şi ei vor împărţi acelaşi univers, vor exista interacţiuni între cele două civilizaţii.
Nu erau chiar toate problemele rezolvate. Dar cel mai scurt război care ameninţase vreodată specia umană în întregul ei luase sfârşit. Iar consecinţele păcii erau aproape inimaginabile.

27

ŞI SIMŢI inima bătându-i în piept, coastele înălţându-se şi coborând, aerul pătrunzându-i în plămâni. Tenebrele din jurul lui se risipiră. Se trezi iar în sala de control a Palatului, cu toate simţurile treze, gata de acţiune. Nava extraterestră din spatele său îşi recăpătase dimensiunea şi forma obişnuită: părea o sculptură abstractă născută din imaginaţia unui artist nebun.
Franz d'Argyre îi strânse mâinile cu entuziasm.
— Planul era bun, îi spuse el zâmbind. Mai mult decât bun, genial. Ideea de a coordona eforturile mai multor duzini de mutanţi pentru a controla Maşina Hazardului s-a dovedit extrem

de eficace. Teoretic, credeam lucrurile posibile, dar...

— Vă gândiţi că aţi acţionat la timp, spuse Langdon. Asta nu-i chiar purul adevăr.

Dar nu mai dădu şi alte explicaţii. Îi va povesti mai târziu psihologului cum se terminase războiul. Şj de ce. Trebuia să afle lucruri mai urgente.

— Ora? întrebă.

Chipul psihologului se aspri.

— Aveţi idee ce i se întâmplă cuiva căruia temperatura corpului îi creşte peste patruzeci şi două de grade. Creierul i-a fost ars, realmente ars, asemeni unui conductor electric traversat de un curent prea puternic. Regret.

— Vedeţi, spuse Langdon cu o grimasă, v-am aplicat teoriile. Am arătat că şi Nedemnii, anormalii, pot contribui la salvarea planetei, ba mai mult, că n-am fi putut realiza nimic fără ei.

— Aţi făcut chiar mai mult. Aţi demonstrat că acolo unde e o singură voinţă ar fi putut eşua, un grup de oameni ale căror eforturi sunt coordonate nu pot decât să reuşească. N-am încercat să acţionăm direct asupra Maşinii Hazardului, ci am supus unul dintre roboţii negri. A fost cu mult mai puţin dificil decât credeam.

— A durat mult până când aţi intervenit.

— A trebuit să-i conving. Asta a luat ceva timp. Dar am câştigat mult când am reuşit să convingem roboţii de jos să ne ajute.

— Convins?

— Putem să spunem şi aşa, răspunse psihologul, aproape vesel.

Pe urmă chipul i se înnegură.

— Sarn? întrebă Langdon.

— Va trăi. Chirurgii vor încerca să-i salveze picioarele.

— Sandra Devon?

— Democraţii din Palat i-au asigurat protecţia când au năvălit roboţii negri. Au căzut aproape trei sute dintre ei, dar ea este întreagă.

— Trei sute de morţi!

— Roboţii negri erau echipaţi pentru a ucide. Era inevitabil să intervină, mai devreme sau mai târziu. Mutantul care lucra pentru clica dictaturii nu putea să controleze în totalitate Maşina

Hazardului. Era mult prea mare. Putea cel mult să „convingă" roboţii maşinii, încercând să le „sugereze" unele lucruri. Putea să falsifice o tragere la sorţi, dar nu putea constrânge maşina să renunţe la Constituţie. Ar fi fost şi inutil, de altfel.

— O să o văd pe Sandra mai târziu, hotărî Langdon. Se gândea la Ora, dar sentimentele trebuiau lăsate de-o parte pe moment.

— Aţi descoperit sala de experienţe? întrebă.

Psihologul îi confirmă clătinând din cap.

— N-am văzut în viaţa mea ceva mai rău. Dar mutanţii noştri naturali se ocupă de aceste... fiinţe. Încearcă să le explice unele lucruri. Au reuşit să-i aducă într-o stare uimitor de calmă.

Psihologul îl privi drept în ochi.

— Trebuie să-ţi spun că am luat asupra mea răspunderea întreruperii acvariilor de cultură. Fiinţele în gestaţie au murit pe loc.

— Franz, întrebă Langdon, cât timp am lipsit?

— Cred că douăsprezece ore.

— Am rezolvat problema războiului.

— M-am gândit că de asta te ocupi. Îţi era la îndemână, aşa-i? Eu n-aş fi putut face nimic. Am primit catastrofele una câte una.

— Nu sunt catastrofe.

Rămaseră o clipă tăcuţi, apoi Langdon rupse tăcerea.

— Cine-i responsabil? Vreau să spun, cine a condus partida?

Chipul psihologului exprima stânjeneala.

— N-o să-ţi placă adevărul, Ingmar, îl avertiză el. N-o să-ţi placă chiar deloc, dar n-ai cum să scapi de asta.

O gheară strânse inima lui Langdon. Îşi aminti de trupurile sintetice pe care le văzuse scufundate în acvariile de cultură, şi care erau, mai mult sau mai puţin, replica exactă a fiinţei sale. Şi dacă chiar el nu era un om?! Dacă nu era decât o replică, dotată din întâmplare sau într-un scop nebănuit cu o aparenţă de conştiinţă şi dorinţă de libertate? Dacă stăpânul din umbră era adevăratul Ingmar Langdon! Amintirile lui nu însemnau nimic! Puteau fi create din bucăţele.

— Franz, spune-mi adevărul, sunt om?

Psihologul căscă ochii.

— Eşti omul cel mai uman pe care l-am cunoscut. Uneori chiar prea mult. Ah, înţeleg ce-ţi trece prin minte. Nu, nu despre

asta este vorba. Vino.

Îl trase după el pe culoare spre subsolurile palatului. Roboţii Maşinii Hazardului începeau să-şi vadă de treburi, curăţau locul, ştergeau urmele luptelor violente, sau se consacrau unor operaţii migăloase asupra roboţilor negri, acum imobili, neputincioşi. Langdon şi psihologul întâlniră şi oameni care circulau tăcuţi, înarmaţi, unii marcaţi în mod evident de anomalii genetice.

— Nu suntem încă pe deplin stăpâni pe situaţie, mărturisi psihologul. Pe moment nici n-am încercat să suprimăm Maşina Hazardului, iar o parte din Palat încă ne este interzisă, o mică parte, dar una practic inexpugnabilă. Aceea în care s-au refugit... cum să spun... responsabilul pentru toate astea şi Nilan. Am nevoie de tine ca să-i... anihilez.

— Nevoie de mine? Despre cine-i vorba?

— O să vezi. Trebuie să ne grăbim. Criza nu s-a terminat.

Îşi croiră drum printre oamenii înarmaţi pînă-n dinţi. Fusese încercat, fără succes, un gaser de calibru greu asupra porţii blindate. Suprafaţa metalică începuse prin a se topi, apoi energia se repartizase uniform în toată masa porţii. Doar o explozie nucleară ar fi putut-o înfrânge.

Langdon recunoscu locul, chiar dacă nu mai trecuse niciodată pe-acolo. Era intrarea adăpostului antiatomic deasupra căruia fusese ridicat Palatul. Perfect normal ca stăpânul necunoscut să se fi refugiat acolo. Lui Langdon îi trecu o idee prin minte. Poate că fortăreaţa comunică undeva cu reţeaua subteranelor planetare. Fără îndoială, pe acolo îşi procurase Nilan armele şi mutanţii.

Oamenii se agitau în jurul unui ecran.

— Încercă să comunice cu noi, spuse, scurt, psihologul. De fapt, ne adresează un ultimatum. Încercăm să montăm un dispozitiv care va elimina bruiajul vocii şi al imaginii. De fapt, ştim cine se află înăuntru, dar am nevoie ca imaginea şi sunetul să se transmită în clar în cele două direcţii pentru încercarea pe care vrea s-o fac.

Vocea îi eră dură, tranşantă şi tăioasă ca o lamă de oţel.

Difuzorul începu să pârâie. Dungi neregulate apărură pe ecran. Se făcu auzită vocea bruiată.

— ...Vă acuz că l-aţi făcut să dispară pe stocastocratul Ingmar Langdon, spunea ea. În absenţa oricărei puteri legal

constituite şi în faţa invaziei ce ameninţa planetele oamenilor şi chiar Pământul însuşi, am hotărât să-mi asum responsabilităţile care se impuneau. Vă dau două ore ca să părăsiţi Palatul, altfel arsenalul nuclear stocat aici va exploda. Palatul şi Maşina Hazardului vor fi distruse, iar orice urmă de viaţă umană sau animală ştearsă de pe faţa pământului pe o rază de trei sute de kilometri. Conducătorii planetei, stâlpi ai istoriei umanităţii, preferă moartea în demnitate abandonării prerogativelor avute şi sclaviei sub jugul extraterestrilor. Măreţia planetei va dispărea o dată cu noi. Acest apel va fi repetat din sfert în sfert de oră, până la plecarea sau până la moartea voastră.

Se aflau într-un impas. Langdon nu se îndoia că stăpânul din umbră îşi va pune în aplicare ameninţarea. Ajunsese în ultima fază a nebuniei, fază distructivă, incluzând şi sinuciderea, iar istoria era bogată în astfel de exemple. Stăpânul din umbră nu suporta ca lumea săi supravieţuiască eşecului său. Vroia să pedepsească întreg universul pentru că nu-l acceptase şi, totodată, să se autopedepsească pentru că nu reuşise.

— Legătura este gata, anunţă unul dintre oameni. Cred că bruiajul va dispărea. În acelaşi timp, vor fi obligaţi să ne vadă şi să ne audă. Asta în cazul în care nu vor sta cu ochii închişi.

— Aşează-te în faţa ecranului, Ingmar, ordonă Franz d'Argyre. Regret sincer că trebuie să te oblig la aşa ceva, dar n-am altă soluţie.

Langdon se supuse. Imaginea juca în valuri. Circuite complexe analizau imaginea şi frecvenţele de bruiaj, încercând să obţină polaritatea inversă, menită să o neutralizeze pe prima. O imagine apăru pentru o sutime de secundă, tremură şi dispăru. Langdon nu văzuse bine.

Imaginea reveni, stabilă de această dată, un crud adevăr.

— Clara, spuse Langdon.

Nu mai putea să dea înapoi din faţa adevărului.

28

— INGMAR, răspunse ea, cu o voce schimbată, pe care nu i-o recunoştea. Era mama lui. Nilan stătea în spatele ei, supus. Frica îi schimonosea trăsăturile, dar chipul Clarei era îngrozitor de calm.

Langdon înghiţi greu.

— M-am întors, începu el. Războiul... războiul s-a terminat.

Şi nu mai putut să continue.

— Ingmar, îi spuse ea, cum ai putut să faci una ca asta? Toate pentru tine le-am făcut, ca să te bucuri de puterea absolută. Aproape că nu pot să-ţi vorbesc. N-ai înţeles nimic. Dar vroiam să-ţi dau pe mână imperiul umanităţii. I-am fi înfrânt pe extraterestri. Se gândeau că ne vor învinge, dar nu ştiau nimic de armele noastre secrete. Cu mutanţii înăscuţi din experienţele noastre, telepaţi, stăpâni ai telekineziei, capabili să arunce în aer navele lor la milioane de kilometri distanţă, nu ne-ar fi făcut faţă.

Langdon începu să tremure. Încerca să-şi controleze trupul, dar nu se putea stăpâni.

Se explica totul, sau aproape totul. Faptul că tocmai el fusese ales stocastocrat. Şi dublurile sale. Se gândi la ambiţia de neînchipuit pe care mama sa o ascunsese de-a lungul timpului, la abilitatea şi strategia pe care o întrebuinţase, calităţile de care făcuse şi el dovadă înfruntând-o. Era oare un caracter ereditar această capacitate cu care nu se crezuse înzestrat, dar care se trezise în el în faţa pericolului? Era bucuros că nu moştenise şi gustul patologic al puterii.

Bănuia că nici nu-i fusese greu să-i ascundă planurile sale. În zece ani o văzuse poate de douăsprezece ori, nu mai mult. Căzut pe gânduri împotriva dorinţei sale, îşi amintea unele semne imperceptibile care acum căpătau sens: dorinţa marcată pe care o manifesta în dominarea propriului anturaj, felul în care îi trata pe roboţi ca pe sclavi şi nu ca pe nişte maşini, neîndurarea rece şi lucidă cu care îi organiza cele mai mici detalij ale vieţii şi prin care încercase să-l domine. Asta explica şi abilitatea cu care îl împinsese la însurătoarea cu San-dra Devon: era cea mai bună metodă de a-i dezarma pe Democraţi, de-a uni renumele uneia dintre cele mai vechi familii de pe Pământ cu puterea de fapt.

— Niciodată nu ţi-am vrut răul, continua ea. Trebuie să mă crezi. Nu erai abandonat nici măcar în lumea subterană. Erai la adăpost. Aveam nevoie de timp.

Era sinceră, îşi spuse Langdon, dar se înşela asupra sensului acţiunii sale. Pentru ea dorise puterea, dar spera să o exercite prin procură. Se servise de el ca de un pion, ca de o

maşină, chiar dacă era convinsă de contrariul.

— Deschide porţile, îi spuse el. Nu ţi se va întâmpla nimic. Eşti bolnavă, o să fii tratată. Răspund chiar şi de viaţa lui Nilan. Ce faci nu mai are nici un sens. Răz-boiul s-a terminat. Maşina Hazardului va fi distrusă. Oamenii îşi vor lua iar în propriile lor mâini destinul, chiar dacă o vreme asta o să le displacă.

Văzu imediat că greşise. Ea sări ca împinsă de un arc şi răcni:

— Eşti lipsit de demnitate. Lucrurile cărora te menisem te depăşesc. Mai bine te lăsam cu cărţile tale. Ai dat Pământul pe mâna extratereştrilor. Eşti cel mai îngrozitor trădător pe care mi l-aş fi putut imagina. Ceea ce am făcut, am făcut pentru întreaga omenire, pentru ca ea să domnească asupra stelelor, pentru ca nimic să nu stea în faţa puterii ei. Crezi că visători ca tine pot conduce omenirea înainte? Se va prăbuşi din cauza slăbiciunii voastre. Întregul univers ne va ignora.

Se calmă, redevenind omul pe care-l ştia.

— Am eşuat, spuse ea. O recunosc. Din cauza ta. Nu meritai viitorul pe care ţi-l hărăzisem. Deci nimeni nu-l merită. Prefer să te văd mort. O să arunc Palatul în aer.

Langdon auzi răsuflarea grea a psihologului. Împărtăşea spaima fără margini a omului de lângă el. Nici nu mai aveau timp să evacueze Palatul. Umanitatea va supravieţui, fără nici o îndoială, dar fără ei. Iar dacă celelalte planete hotărau să continuie războiul, existau toate şansele ca extratereştrii să revină asupra hotărârii lor.

Avu o licărire de speranţă când îl văzu pe Nilan schiţând o mişcare, dar şi Glara îl zărise. Se întoarse spre el.

— Nu mişca, Nilan. Ştiu cât eşti de laş. Bănuiam că vei refuza să mori cu fruntea sus.

Nilan îşi ridică încet mâinile deasupra capului. Spaima absolută i se citea în priviri. Era la rândul lui prins în capcană. Langdon îşi răscolea memoria. Ceva nu mergea. Ceva, era sigur, i-ar fi dat controlul asupra acelei nebunii. Ştia că era inutil să o roage, asta n-ar fi făcut decât să-i întărească hotărârea luată. Era intoxicată. Franz d'Argyre ar fi putut să-i spună cu ce, dar asta nu le mai era acum de nici un ajutor.

— Aşteaptă, spuse Langdon către ecran.

Vocea îi era sigură acum. Ii spusese că nu-i dorise răul. Dar scăpase ca prin urechile acului din două atentate. A doua oară,

în Palat, lucrurile ar fi putut fi trucate. Acum, când se gândea, era aproape sigur. Dar prima dată, când fusese distrus aeroglisorul, viaţa lui atârnase de un fir de păr. Şi pe urmă Sandra Devon. Asta nu fusese trucat. Dacă ar fi putut să afle ce se ascundea...

— Am fost victima unui atentat, spuse, imediat după alegerea făcută de Maşina Hazardului. Era gata să fiu ucis. Tu l-ai organizat ca să scapi de mine, ca să instalezi o dublură de-a mea la putere.

Citi nesiguranţa din ochii Clarei. Provocase o fisură. Dacă ar fi putut s-o lărgească...

— Nu, nu, urlă ea. Nu-i posibil. Minţi. Niciodată...

— Ba da, spuse el.

Şi începu să-i povestească cu lux de amănunte cum încercase să fugă şi cum aeroglisorul îi fusese lovit şi doborât, cum îşi petrecuse noaptea în munţi.

— Resturile aeroglisorului cred că mai pot fi găsite încă. Vrei să mergem să-ţi dovedesc?

Ea continua să nege. Se temea că va apăsa imediat pe declanşatorul care comanda Palatul şi ocupanţii săi. Începea să o creadă. Nu era responsabilă de acel atentat. Atunci cine? Democraţii? Era imposibil. Un alt grup? S-ar fi manifestat deja în confuzia generală. Cine putea să obţină arme, roboţi, poate chiar şi oameni scoşi din subterane? Cine ar fi putut să dispună instalarea unor adevărate fortăreţe după cum îl tăia capul?

Altceva decât teama se putea citi acum pe chipul lui Niian. Langdon nu-l mai băgase în seamă pe distribuitor, pentru că se concentrase asupra mamei sale. Dar acum îl privi în ochi.

Cine? Un distribuitor. Nilan.

Ultimul mister se lumina. Mai multe indicii se aşezau acum la locul lor. Nilan nu lucrase din ambiţie, era lipsit de aşa ceva. Fusese împins de teama şi ura faţă de extratereştrii. Era sincer atunci când proclama necesitatea de a-i distruge pe străini. Se îndoia că Langdon îi va împărtăşi opiniile. Încercase să-l ucidă aşa cum ar fi încercat să ucidă orice stocastocrat ales de Maşina Hazardului. Participa la planul Clarei, dar mânat de propriul său interes — războiul. Pentru Clara războiul nu era decât o cale de a concentra şi câştiga puterea, dar pentru Nilan era scopul în sine. Langdon dispărut, ar fi putut s-o convingă pe Clara să ducă războiul până la capăt.

Adică până la dispariţia rasei umane.

— Nilan, aruncă el pur şi simplu spre ecran.

Apoi închise ochii. Auzi ţipetele şi explicaţiile şi rugăminţile lui Nilan, urmate de şuieratul gaserului, apoi încă un strigăt, sfârşitul, şi un zgomot necunoscut, ce semăna cu urletul unui animal.

După care porţile se deschiseră singure şi nu mai trebui decât să intre şi să o caute.

29

— AM SĂ FAC pentru ea tot ceea ce stă în puterile mele, spuse psihologul. Cred că o s-o vindecăm.

— Sper, răspunse Langdon simplu. Reîmbrăcase straiele de purpură ale stocastocratului. Încerca să se gândească tot mai puţin la trecut. Într-un fel, era uşor. Pe umerii lui atârnau acum atâtea responsabilităţi.

— Trebuie să-i aducem la suprafaţă pe Nedemni, spuse, să-i obişnuim cu cerul deschis, cu grădinile.

Psihologul clătină din cap.

— Asta o să o facem progresiv. Va fi necesară o generaţie, poate chiar două. Cei mai mulţi dintre ei ar fi mai nefericiţi aici decât sunt acolo jos. Va fi, de asemenea, nevoie de timp ca lucrurile să se schimbe şi aici, sus. Nu schimbi într-o zi o civilizaţie care a supravieţuit trei secole.

— ...Şi să fie consultată populaţia, continuă Langdon, să fie organizate alegeri, să le redăm obişnuinţa de a alege. M-am gândit că Maşina Hazardului ar putea să ne ajute. Este singura capabilă să adune şi să analizeze simultan o sută douăzeci de milioane de răspunsuri. Cred că a-i lăsa această sarcină nu constituie o laşitate a omului.

— Nu, spuse Franz d'Argyre. Omul pune astfel maşina la locul ei, îi cere din nou să-l servească. Nu o subestima, nu o urî. Ea şi-a îndeplinit cu brio misiunea sa. Doar că aceasta nu era eternă, asta-i tot. Vezi tu, utilizarea Maşinii Hazardului a coincis cu momentul în care omul a luat hotărârea să trăiască singur, să abandoneze marile aglomerări urbane din trecut, în parte şi pentru că războaiele le făcuseră de nelocuit, şi ei le urau, iar roboţii şi aeroglisoarele dădeau posibilitatea unei vieţi nomade.

Rolul maşinii a crescut o dată cu scurgerea timpului pentru că mijloacele de comunicaţie nici nu se dezvoltaseră suficient, şi nici nu erau atât de sigure pentru a permite consultarea oamenilor acolo unde se aflau. Dar azi, şi asta chiar de o bună bucată de vreme, progresul a făcut totul posibil. Distanţele nu mai există, nici măcar în spaţiu, iar oamenii nu numai că pot să afle ce se întâmplă în sectorul de unjvers în care locuiesc, dar pot să-şi spună opinia, liber şi într-un mod incontestabil.

— Chiar asta vreau să le cer să facă. În calitate de stocastocrat am acest drept. De mai bine de un secol nimeni n-a făcut apel la metoda asta. Majoritatea nu va înţelege motivele şi chiar va fi ostilă făţiş, dar, cu timpul, se va obişnui.

— Nu-i subestima pe oameni, spuse psihologul. Aproape toţi locuitorii planetei, chiar dacă n-au participat direct la lupte, au conştiinţa pericolului prin care au trecut, şi prin care încă mai cred că trec. Vor afla cu uşurare sfârşitul crizei şi vor fi bucuroşi că li se cere părerea.

Langdon surâse strâmb.

— Cred că n-o să le spun chiar tot adevărul. Cred că o să-i rog să-şi spună părerea şi asupra extraterestrilor. Poate că o să-i influenţez în felul ăsta, dar de data asta în sensul bun, acela care scade puterea stocastocratului, puterea mea. O să le cer să aleagă între stocastocraţie, adică război, şi democraţie, adică pace.

— Vor renaşte vechile titluri, spuse Franz d'Argyre, chiar dacă realitatea este puţin diferită. De exemplu, acela de preşedinte. Să nu crezi că puterea ţi se scurge printre degete, Langdon. Poţi foarte bine să devii primul preşedinte ales pe care l-a cunoscut Terra în ultimii trei sute de ani.

— Mă înoiesc.

Şi porni spre studioul de televiziune al Palatului. Peste o clipă, va apărea pe o sută cincizeci de milioane de ecrane răspândite pe suprafaţa planetei şi, peste încă o clipă, pe miliardele de ecrane aflate pe suta de planete locuite. Ţinea în mâini bilele Maşinii Hazardului, iar în spatele lui, cuşca aurită în care ele dansau compunând numele stocastocratului era sfărâmată. Dar, înainte chiar de a apărea, spectatorii remarcaseră o schimbare: pe ecrane, Sceptrul Hazardului fusese înlocuit cu o constelaţie. Şi acesta era tot un simbol.

30

RĂTĂCIND prin grădinile din Aroigne, se gândea la evenimentele trăite, la existenţa lui amorfă care se desprinsese de el asemenea învelişului unei crisalide, la spaimele care-l părăsiseră. Se gândea la sarcina ce trebuia dusă la capăt şi a cărei greutate era enormă, la responsabilităţile pe care trebuia să şi le asume şi care, într-un sens, erau mai largi decât cele pe care Clara le visase pentru el. Îşi spuse că trebuie învăţaţi din nou să scrie şi să citească toţi locuitorii Terrei. Gândirea va veni şi ea, dacă pierduseră cu adevărat acest obicei, ceea ce se îndoia. Se gândea la vederea sa, ce redevenise perfectă în urma operaţiei la care se supusese.

Se gândea la spaţiul pe care îl străbătuse şi în care se scufundase mai adânc decât oricare alt om, viu sau mort, şi căruia îi răscolise secretele şi unde se va reîntoarce, de data asta la bordul unei nave umane, căci va fi nevoie să meargă de la o planetă la alta şi să predice peste tot întoarcerea la o viaţă responsabilă. La nevoie, chiar s-o impună.

Navele flotei spaţiale începuseră să se întoarcă. În fiecare zi erau semnalate noi sosiri. Era un lucru bun. În echipajele lor va găsi, fără nici o îndoială, aliaţi.

Dar se simţea obosit şi singur. Aici Franz d'Argyre nu putea să facă nimic, şi, de altfel, nici un psiholog şi nici un robot.

Se gândea la Ora. Regreta moartea ei, dar ştia că oricum ar fi trebuit să se despartă de ea. Nu era făcută pentru viaţa pe care trebuia s-o ducă el şi bănuia durerea pe care i-ar fi provocat-o dacă ar fi supravieţuit. Dar nu putea să rămână singur.

De asta îşi dăduse întâlnire în grădinile din Aroigne cu Sandra Devon. Auzi paşi uşori în spatele său şi se întoarse. Stătea surâzătoare în faţa lui. Încă mai avea acel aer de fetiţă pe care-l remarcase prima dată, atunci când îi venise în ajutor în munţi, dar nu mai părea atât de sigură pe ea. Se bucura de viaţă.

— Ai fost minunat, spuse ea.Eşti omul cel mai extraordinar pe care l-am cunoscut. Nimeni nu s-ar fi descurcat aşa cum ai făcut-o tu.

El îi luă capul în mâini, atingându-i părul negru şi-i căută

răspunsul în ochi. Ea surâse şi se eliberă.

— Vino, vreau să ţi-l prezint pe logodnicul meu.

Făcu un pas înapoi, dar expresia feţei nu i se schimbă. Îl văzu pe bărbatul care stătea la câţiva paşi în urma ei şi spre care pornise, iar când ea îl luă de mână, îl recunoscu. Era bărbatul înalt şi slab, cu trăsături ferme, care îl răpise din lamaserie şi îl dusese în lumea subterană. Omul surâdea timid.

Langdon porni spre el şi-i întinse mâna.

— Numele lui este Filippe Santi, îl prezentă Sandra. A fost una dintre căpeteniile Democraţilor. Are o frumoasă carieră politică în faţa lui.

— Cred că m-am înşelat cândva asupra dumneavoastră, spuse bărbatul, stânjenit, în ciuda surâsului afişat. Sper că nu mă urâţi pentru asta.

Chipul lui Langdon se destinse.

— Pentru că m-ai răpit pe mine, nu, pentru că mi-ai răpit-o pe ea, da, chiar foarte mult.

Au râs toţi trei, apoi, după ce-au schimbat între ei câteva banalităţi, Langdon s-a despărţit de ei.

— Sper să vă văd pe amândoi la Palat. O carieră politică, asta se clădeşte cu încetul. Iar eu încă mai sunt la putere.

Apoi se îndreptă spre aeroglisorul său. Dorea să facă un ocol ca să admire iar o fântână, pe care o cunoştea foarte bine. Nervii săi aveau nevoie de zgomotul liniş-titor al curgerii apei. O mână i se aşeză pe braţul drept.

— N-aş vrea să fii nefericit, spuse Sandra repede.

— Nu te îngrijora. Nici n-o să am timp pentru asta.

O privi cum alerga prin iarba puţin sălbatică a grădinii din Aroigne. Pe urmă, brusc şi pentru prima oară după mult timp, se gândi la Herbie, la femeia pe care o iubise şi o urâse cel mai mult. Trebuia să se afle şi ea undeva pe Pământ, printre cele o sută douăzeci de milioane de adulţi. Probabil că era nefericită. O va regăsi cu ajutorul lui Franz d'Argyre, el putea s-o vindece, fără nici o îndoială. Herbie, cu părul ei blond şi ochii cenuşii. Un infern de blândeţe.

Surâse şi începu să croiască planuri.

****